

Barɲanii nba ki LUK din sɔb nae na

Ki jiin Luk gbouɲ na po

Yennu maan nba ki Luk din sɔb na want a Yiisa-e tee Israel teeb* tinntɔɔ nba ki Yennu din tur mɔsonn ki jiin u po, ki bia tee nisaarii kur tinntɔɔ.

1-4 Chanbaa Teofilus:

N loon ki a bann nan maan nba ki bi poɲ daan wanna na, li tee barmɔnii mɔniie.

Li piinu ni, nisiab din la linba tun ti leeb sinsuuk ni na, nan bi ninbina. Njamme tee binba din mɔontir maan maɲ, ki niib bonchiann kot bi mɔɲ paak ki sɔb linba ki bi wannib na. Li paak, n mɔɲ mɔɲ boi ki fiitir bonɲann ki la nan li bonsiar kur nba tee bianɲinba li piinu ni, nan laa saa bianɲinba, ki n dakin nan li ɲan nan ki n sɔb ki lii tɔok sɔnu, ki tura.

Malaka nba pak baa saa mar Jɔɔnn bianɲinba

⁵ Yoo nba ki Herod din tee Judea yent bat-saakɔɔ na, ki Yennu manntɔɔɔ be ki u sann tee Sekaria, ki u tee manntɔɔ Abija paabu ni niro, ki u ɲaapoo tee manntɔɔ Aarɔnn yaaboonn, ki u sann tee Elisabef. ⁶ Bi banlee maɲ binbeɲ din ɲan Yennu boor, ki bi sak u wannu nan sennu kur nyiknyik; ⁷ ɲaan bi din ki mɔk biki, kimaan

* : 1.0 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Elisabef din tee pookanmatire, ki bi kur bia pon gar nan matuko.

⁸ Nanne dasiar ki Sekaria paabu ni toontun-yoo tan baar, ki u din tan yaa wun tun u toonn ki tur Yennu, nan waa tuu tuun ki teeno bianjinba na. ⁹ Li yoo na ki bi to naatoot nan bi mannteeb kaar nba tee bianjinba, a bin gann wunba sii koo Yennu nasaakak na ni kii wubint bonnunubit. Baa to, Sekaria din dii. Li paak ki u tan saan koo njaak man ni, ¹⁰ njaan ki nibur na kur biar see nanyer ki mei Yennu, yoo nba ki u wubint bonnunubit na.

¹¹ Li yooe ki Yennu malaka dokit Sekaria paak, ki set bonnunubit binbintir na diitu po. ¹² Sekaria nba din tan lau yoo nba, ki u yan put nmat, ki janmaanii sooro. ¹³ Ki malaka man beto a, "Sekaria, daa tiin janmaanii. Yennu pon gbat a miaruwa, ki a njaapoo Elisabef tan saa mar bonjak ki tura, ki a saa pur u sann Joonn. ¹⁴ Ki li tan saa manja ki a par n penn, ki niib bonchiann para mun tan saa penn u maaru man paak. ¹⁵ U tan sii tee nijaanne Yennu toonn, ki bia tan kii nyu dabooru kur. U tan saa gbee nan Yennu Seyeen u matuk yooewa. ¹⁶ U tan saa te ki Israel teeb† bonchiann n jen bi Yomdaano Yennu boor. ¹⁷ U sii mok Yennu Seyeen nan pan, nan Yennu sokinii Elaija nba din mok bianjinba na, ki tan saa don liit ti Yomdaano, ki tunn motana nigbouy na yan, ki te ki waas nan bibaanba n namm taan kii mok duduknant, ki bia tunn moyetdamm yan ki

† **1:16** 1.16 juu teeb sanleere tee Israel teeb.

bin bann yentinbinben, ki u bia tan saa te ki niib n teen siir kii guu bi Yomdaano.”

¹⁸ Ki Sekaria bet malaka man a, “N saa teen nlee ki bann nan linba na tee monii? Kimaan n kpeta, ki n nyaapoo mun bia kpeta.” ¹⁹ Ki malaka man jiino a, “Mine tee Gabriel wunba be Yennu toonn na; ki u tumin a boor, a n tan pak nana ki wanna barjanii na. ²⁰ Naan a saa muu nan li yoo nba tan saa baar ki lin teen monii, kimaan a ki teen n maan nba saa teen monii na yada.” ²¹ Ton, niib nba biar see nanyer ki guu Sekaria na, li din bakitib kimaan waa yukir Yenjiantu nasaakak ni bianinba na. ²² Waa ji din tan nyii yoo nba, u din ki fit piaki, ki bi ji bann nan u la yirintue Yenjiantu nasaakak na ni; ki u ji piak muutir ki labin nii ki teemm. ²³ Yoo nba ki u toona din tan gbenn Yenjiantu nasaakak ni na, ki u kun njaak ni.

²⁴ Li poorpoe ki u nyaapoo Elisabef din soor poor, naan borii u mon njaak ni tatata nan njaarii nannmu, ²⁵ ki din tan yet u mon a, “Linba nae ki Yennu tun turin ki tinin ninbaauk ki nyinnin fei ni.”

Malaka nba pak baa saa mar Yiisa bianinba

²⁶ Ton, Elisabef poor sooru njaarii nanloob nie, ki Yennu tun u malaka Gabriel a wun saan doo nba be Galilii yent ni, ki bi yi doo man Nasaref na, ²⁷ ki saa pak tur sapaanmunn nba ki u sann tee Meeri na. Sapaamo man din tee jasoo sarkpeɛ, ki u sann tee Joosef. Joosef din tee kpanbar Defid yaabonne. ²⁸ Ki malaka na tan baar Meeri boor ki yeto a, “N foonta. Yennu par mei a paak, ki u bia be nana.” ²⁹ Waa yet

bianjinba na, ki Meeri yan ji put ki saa baa nook ni, ki u ji dukii maan man paak. ³⁰ Ki malaka na bia beto a, “Meeri, daa tiin janmaanii, kimaan Yennu par mei a paak. ³¹ A tan saa soor poor ki mar bonjak, ki tan saa pur u sann Yiisa. ³² U tan sii tee nijaanne, ki bi yiu Yabint Yennu Bija. Ti Yomdaano Yennu saa te ki wun di u yeeja Defid naan, ³³ ki u sii tee Jakob yaaboona ni kpanbar mokmok nan mokmok, ki u naan bia kan mi gbenni.”

³⁴ Nanne ki Meeri boi malaka man a, “N tee sapaanmunne, ki nlee ki n saa soor poori?” ³⁵ Ki malaka na yeto a, “Yennu Seyeen saa sik a ni, ki Yabint Yennu man pan n bakin a paak; li paak, bik nba ki a tan saa maro man sii tee popeendaano, ki bi yiu Yennu Bija. ³⁶ Naan bant nan a niipoo Elisabef, wunba kpeta na, motana u soor poora ki saa mar bonjak. U nmaarii njanloobu na, noo nba ki bi din yiu pookanmatir na; ³⁷ kimaan siar kaa ki Yennu kan fit tumi.” ³⁸ Ki Meeri beto a, “Ton, n tee Yennu daabire. Naant ki lin teen nan faa betin bianjinba na.” Ki malaka na ji yaat nyiko.

Bianjinba ki Meeri saan gon Elisabef

³⁹ Li poorpo ki Meeri fiir yiama ki saan Juda yent nba mok kunkona na dosau ni, ⁴⁰ ki koo Sekaria naak ki foont Elisabef. ⁴¹ Yoo nba ki Elisabef gbat Meeri foontii na, ki bik nba daa be Elisabef poor ni na ji kpir kutib. Li yoo na ki Yennu Seyeen gbee Elisabef, ⁴² ki u yikin sanpaapowa a, “Wuya, wuya, Yennu piisin be a paak ki gar pooleeb kura, ki u piisin bia be bik

nba be a poor ni na paak. ⁴³ Bee ki li teenin nna ki n Yomdaano naa tan baar n boori? ⁴⁴ Maa gbat a foontii yoo nba, ki bik nba be n poor ni na ji kutib nan parpeenn. ⁴⁵ Faa teen yada nan Yennu maan nba ki u pak tura na tan saa teen monii na, parpeenn tee a yare.”

Meeri nba din pak Yennu bianinba

⁴⁶ Nanne ki Meeri ji din yet a
 “N piak Yennu n par ni,
⁴⁷ ki mok parpeenn, Yennu nba tee n Tinntoo na paak,
⁴⁸ kimaan u tin min nba tee u sapaandaabir na ninbaauk,
 naan ki n pon ki tee siari.
 Laa jii dinna ki saa, nighbouŋ kur tan sii yeen a n tee parpeenn daano,
⁴⁹ kimaan paŋ daano Yennu tun toonjaana ki turin,
 ki u sann tee kasii.
⁵⁰ U bia mok ninbatinu nan nighbouŋ kur nba tiino.
⁵¹ U tant u nuu ki tun paŋ toona,
 ki yat karinbaandamm ki biir bi lora,
⁵² ki liat kpanbara, naan donn tatimm,
⁵³ ki gboon komma jeŋant, naan te ki mokita ŋmat niikoonii.
⁵⁴ Waa din senn moŋonn ki tur ti yeejamm Israel teeb
 nba tee u toontunna na,
 u tian li po ki sommitib.
⁵⁵ U bia tian ki tiin Abraham nan u yaaboona ninbaauk
 mokmok nan mokmok.”

⁵⁶ Tɔn, li din teen nan n̄maarii n̄antaa na ki Meeri daa be Elisabef boor, ki tan n̄mat kun.

Baa mar Jɔɔnn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na bianjinba

⁵⁷ Li poorpoe ki Elisabef matuk yoo tan baar, ki u mar bonjak. ⁵⁸ Ki bi n̄akpiasnba nan u ninjamm din gbat bianjinba ki Yennu tino ninbaauk bonchiann na, ki bi kur ji mɔk parpeenn nano.

⁵⁹ Tɔn, ki li daa n̄anniin daare ki bi baar a bin pot bik maɲ punn, ki loon bin jii u baa sann ki purɔ; ⁶⁰ n̄aan ki u naa gatib a, “Aaii, u sanne tee Jɔɔnn.” ⁶¹ Ki bi yetɔ a, “N̄aak na ni, sɔɔ sann ki yi Jɔɔnn-i.” ⁶² N̄anne ki bi pak muutir nan bik maɲ baa, a bin boi ki laan u loon bii yi u bik maɲ bee; ⁶³ ki u wann muutir ni a bin jii dapɔuk turɔ. Baa jii ki turɔ ki u sɔb a, “Bik maɲ sanne tee Jɔɔnn.” Ki li ji bakit bi kura.

⁶⁴ Li taakpaak ni ki Sekaria muut, ki ji piin maan paku ki piak Yennu. ⁶⁵ Ki janmaanii soor bi doo niib kura. Ki labaar na mɔont yat Juda yent nba mɔk kunkona na kur po, ⁶⁶ ki li tur binba kur gbat nna maɲ dudukit, ki bi boi bi leeb a, “Bik na tan sii tee niboorbee?” kimaan bi poɲ la nan Yennu paɲ be nano.

Bianjinba ki Sekaria din sɔkint Yennu maan

⁶⁷ Li yoo na ki Yennu Seyeen din gbee Jɔɔnn baa Sekaria, ki u sɔkint Yennu maan ki yet a:

⁶⁸ “N̄aant man ki tin pak timm Israel teeb Yomdaano Yennu,

kimaan u baar a wun somm u niib ki fat n̄aabe.

⁶⁹ U turit Tinntɔɔ nba mɔk paɲ

ki tee Yennu toontunnɔ Defid yaaboonn.

⁷⁰ Yaayoo ni, Yennu din pak nan u popeenn
sokiniinba ki turit,

⁷¹ ki yet a u tan saa nyinnit ti datai nii ni,
ki bia tan saa nyinnit binba kur namit na nii ni.

⁷² U bia yet a u sii mək ninbatinu nan ti yeejamm,
ki kan mi tamm u popeenn mɔsonn

⁷³ nba ki u din senn ki tur ti yeeja Abraham na.

⁷⁴ U din senn a u saa nyinnit ti datai nii ni,
ki tin fit jiantɔ ki janmaanii daa məkiti,

⁷⁵ ki ti sii tee popeendamm nan burchimm u boor
nan ti manfoa gbennu.

⁷⁶ N bik, bi tan sii yia, ‘Yabint Yennu sokiniie.’

A saa gar ti Yomdaanɔ tɔonne ki ɲamm u sonii
ki turɔ,

⁷⁷ ki wann u niib ki bin bann nan u tan saa tinnib
yoo nba ki u nyik chab bi biit na.

⁷⁸ Barmɔniie, Yennu mək ninbatinu nan
burchint,

ki ti tinnu daar maɲ tan sii tee nan yondoor nae,

⁷⁹ ki li tan saa yent sanpaapo

ki tur binba be kuun bunbɔnn ni na;

ki bia yent ti taa ni ki tin tɔkin parmaasir sonjouk
na.”

⁸⁰ Bik maɲ din kpaatire ki pukii nan Yennu
bannu, ki kɔɔ muuk ki saa be tatata nan yoo nba
tan baar nan wun dokit Israel teeb‡ paak.

2

Baa mar Yiisa bianjinba (Matiu 1.18-25)

‡ **1:80** 1.80 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

¹ Li yoo na ki kpanbara yudaano Ɔgustus tur mob u yent ni a bin sob soo kur sann nikant ni. ² Nanne tee sinsinn nikant sobu, ki Kirinius tee Siria tij yudaano li yoo. ³ Li paak, soo kur din kun u doo ni a bin saa sob u sann, ⁴ ki Joosef mun din nyii Nasaref nba be Galilii yent ni na, ki saan Judea yent ni, ki kun kpanbar Defid doo Betlehem, kimaan u din tee Defid yaaboonne. ⁵ Ton, ki u kpen a bin sob hoo nan u sarkpen Meeri sana; li yoo, ki Meeri mok poor.

⁶ Baa din daa be Betlehem na, ki Meeri maaru yoo tan jan, ⁷ ki u mar u sapaanmar bonjak, ki jii tana ki bobino, ki biro bonkobit burgbetir ni, kimaan saamm diiuk na ji din ki mok yiar nba ki bi saa doori.

Ki jii pekpaarii nan malakanba po

⁸ Pekpaarii mun din be doo man ni ki kpaar pei nyiok, muuk ni. ⁹ Ki Yennu malaka tan dokit bi paak, ki Yennu man yentsaakar yent lintib. Ki janmaanii soorib bonchiann. ¹⁰ Naan ki malaka na betib a, “Daa tiin janmaanii man, kimaan n baar nan barjaniie maa n wann, linba saa tur niib kur parpeenn. ¹¹ Dinna nyiok na bi mar i Tinntoo, wunba tee Yennu Niganntoo Masia na. Bi maro Defid doo nie. ¹² I saa la sanpantik na boob tana ki doo bonkobit burgbetir ni; linba nae sii tee nyinn ki turi.”

¹³ Li yoo na ki Yendoun ni malakanba bonchiann dokit ki pukin malaka na po, ki yiin piak Yennu a:

¹⁴ “Dont Yennu sann sanpaapo man;

parmaasir-ii be u nigannkab paak, tingboun na ni.”

¹⁵ Ki malakanba na tan nyik pekpaarii na, n̄aan n̄mat doo Yendoun ni. Ki bi yet bi leeb a, “N̄aant man ki tin saan Betlehem ki saa got linba tun, ki ti Yomdaano Yennu betit na.”

¹⁶ N̄anne ki bi fiir saan yian yian ki saa baar ki la Meeri nan Joosef; ki sanpantik maŋ doo bonkobit burgbetir ni. ¹⁷ Baa baar lau yoo nba, ki bi moont linba ki malaka na betib ki jiin bik maŋ po. ¹⁸ Ki binba gbat pekpaarii na nba moont linba na, ki li bakit bi kur. ¹⁹ N̄aan Meeri din tian linba tun na kur, ki dukii li po u par ni bonchiann. ²⁰ Li poorpoe ki pekpaarii na n̄mat bi pei boor muuk ni. Baa saa na, ki bi piak dont Yennu sann, linba kur ki bi gbat ki la na paak; ki li set tee nan malaka nba betib bianjinba na.

Yiisa sanpuru labaar

²¹ U maaru daa n̄anniin nie ki bi din pot u punn ki pur u sann Yiisa, sann nba ki malaka din pur n̄aan ki u poor daa ki soor na.

Baa din jii Yiisa ki tur Yennu bianjinbae na

²² Ton, li din tan jaŋ nan Joosef nan Meeri n tun nan Moses sennu nba wann bianjinba, ki mann maruŋ ki n̄amm bi moŋ Yennu boor na. N̄anne ki bi ji din jii bik na ki saan n̄ano Jerusalem, a bin saa jiiu ki tur Yennu, ²³ nan laa sob Yennu sennu ni na a, “Bikperik kur nba tee bonjak sii tee Yennu yooe.” ²⁴ Ki bi bia mann maruŋ nan Yennu nba din senn bianjinba na a, “Bin lon lanjerii banlee koo n̄manbira banlee ki mann.”

²⁵ Li yoo na ki jasoo nna be Jerusalem, ki u sann tee Simeonn. U din tee burchimo nan yentinnoe, ki Yennu Seyeen be u ni, ki u guu yoo nba ki Yennu tan saa tinn Israel* teeb. ²⁶ Yennu Seyeen man pon din fiit ki wann a u kan kpo see ki u tan la Yennu Niganntoo Masia, wunba ki u din senn msonn a u saa tumo na. ²⁷ Li yoo na ki Yennu Seyeen man te ki Simeonn koo Yenjiantu nasaakak ni, ki saa la Yiisa baa nan u naa ki bi baar nana a bin teeno nan sennu nba wann bianinba na. ²⁸ Ki Simeonn gaar bik man njan pak Yennu ki yet a:

²⁹ “N Yomdaano, min nba tee a daabir na, njan ki n saan nan parmaasir

nan faa pon din betin bianinba na,

³⁰ kimaan n mon mon ninbinn la Tinntoo nba ki a tumo nawa,

³¹ wunba ki a gann ki sennu ki tur nibooru kura.

³² U sii tee yentu ki fiit a sonu ki wann binba ki tee Israel teeb na,

ki bia baar nan dontir ki tur a niib Israel teeb.”

³³ Ton, Simeonn nba pakib ki jin bik man po bianinba na, ki li bakit bik na baa nan u naa bonchiann. ³⁴ Ki Simeonn sat Yennu piisin bi paak, njan bet bik na naa Meeri a,

“Nnara, Yennu nyinn bik na ki sennu a Israel teeb bonchiann n baa yann u paak; ki leeb bonchiann mun bia tan saa tinn u paake. Njoe tan sii tee nyinn nba ki niib bonchiann saa pak ki biir na;

³⁵ linba na saa te ki bi woonin ni dudukit n nyi paanu. Njan bonsiar tan saa tun ki biir a mon mon par bonchiann.”

* **2:25** 2.25 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

³⁶ Tɔn, ki Yennu sɔkiniilɔɔ mun be leŋ ki tee poo, ki u sann tee Anna, wunba tee Fanuel bik, ki bia tee Aser booru ni nirɔ, ki din tee pookperchianwon, wunba din yoo bina ŋanlore, ³⁷ ki u sɔrɔ kpo ŋaan nyikɔ pakɔɔk ki u ji tee binpiinniin nan ŋanna; ŋaan u din tuu ki nak Yenjiantu ŋasaakak na ni yonnu nan nyiok, ki jiantir Yennu ki lorin mɔb ki meio. ³⁸ Li yoo na ki u baar ki lab ki teen Yennu niipoouk, ki din piak bik na po ki teen binba kur din guu yoo nba ki Yennu yaa wun tinn Jerusalem teeb na.

Baa ŋmat kun Nasaref bianjinba

³⁹ Ki Joosef nan Meeri nba din tun gbenn Yennu sennu nba wann bianjinba na, li yoo ki bi ŋmat kun Nasaref nba be Galilii yent ni na. ⁴⁰ Ki bik na tan kpaat nan paŋ nan subinii bonchiann, ki Yennu par mei u paak.

Yiisa nba tun bianjinba u bisin ni

⁴¹ Tɔn, binn kur ki Yiisa baa nan u naa tuu saan Jerusalem ki saa di yukitgar† tiaru jaamm. ⁴² Yoo nba ki Yiisa din tan baar binpiik nan ŋanlee na, ki bi saan a bin saa di jaamm maŋ nan bianjinba ki bi tuu tee na. ⁴³ Jaamm daa maŋ nba din tan gbenn yoo nba, ki bi ji piin kunu, ŋaan Yiisa biar be Jerusalem, ki u damm ki mi nan u biari. ⁴⁴ Bi din dukii a u be nibur na nie, ki bi somm daar maŋ kur; ŋanne ki bi ji loonɔ bi niib ni nan bi leeb ni, ⁴⁵ ŋaan ki ki lau. Ki bi din ŋmat saan Jerusalem ki saa loonɔ leŋ. ⁴⁶ Daa ŋantaa daar ki bi tan lau Yenjiantu ŋasaakak ni, ki u lakin kar

† **2:41** 2.41 Yennu malaka din kpɛi Ijipt teeb bijakpera, ŋaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

nan wannteeb yudamm ki gbiintir bi maan n̄aan bia boib buboit. ⁴⁷ Ki li bakit binba kur gbiintirɔ na, nan waa teen bian̄inba ki m̄ok bannu ki piak ki j̄iintib na. ⁴⁸ Ki u baa nan u naa nba lau lēn na, ki li bakitib bonchiann; ki u naa ji boio a, “N bik, bee ki a teent nna? A ki mi a min nan a baa la parbiir hei ki loomani-i?”

⁴⁹ Ki u j̄iin ki boib a, “Bee ki i loonimi? I ki mi nan n saa fabir kii be n Baa toona nie-e?” ⁵⁰ N̄aan bi din ki bann u maan mān paaki.

⁵¹ N̄anne ki bi din n̄mat nan Yiisa ki sik Nasaref, ki u saak bi m̄ob. Ki u naa tian linba tun na kur u par ni. ⁵² Ki Yiisa kpaatir ki pukii nan subinii, ki Yennu nan nisaarii para mei u paak.

3

J̄onn nba din wuur niib Yennu nyunwuru bian̄inba

(Matiu 3.1-12; Mak 1.1-8; J̄onn 1.19-28)

¹ Kpanbara yudaanɔ Taiberias nba din dii naan bina piik nan n̄an̄mu ni, ki Ponsius Pailat mun tee Judea yudaanɔ, ki Herod mun tee Galilii batsaakɔɔ, ki u waarɔ Filip mun tee Iturea nan Trakonitis batsaakɔɔ, ki Laisanias tee Abilene batsaakɔɔ, ² ki Annas nan Kayafas mun tee mannteeb yudamm, li yoo na ki Yennu j̄ii u maan ki tur J̄onn nba tee Sekaria bija na; ki u din be muuk ni. ³ N̄anne ki J̄onn din lin J̄odann m̄okir po kur, ki m̄oontir ki teen niib a bin nyik bi toonbiit ki wun wurib Yennu nyunwuru, ki Yennu n nyik chabib. ⁴ Linba na tee nan

Yennu sokinii Aisaya nba din sob Yennu gboun ni bianjinba nae a:

“Nisoo be muuk ni ki hoot a:

‘Njammit man ti Yomdaano baaru sonu ki turo, ki namm u sonii ki lii took.

⁵ Baat kur saa gbee ki naa;

ki joot nan kunkona kur saa bit ki naa.

Sonu nba nmar siaminba kur, li saa sont fanu;

sonboota saa piin ki lat naa,

⁶ ki tingbouj niib kur saa la bianjinba ki Yennu saa tinnib.’ ”

⁷ Nann mane ki niib bonchiann din baar Joonn boor a wun wurib Yennu nyunwuru; ki u betib a, “Yimm waalabirii na. Nmee kpaani a yin tin nyi Yennu wutoor nba yaa lin baar i paak na ni?

⁸ Ii tuun man linba saa wann nan i set nyik i toonbiita. I daa daan i para ni nan Abraham tee i yeeja. N beerie, Yennu saa fit fiin tana nba na ki lin kpant Abraham yaabona. ⁹ Pajar pon teen siira a wun choo tiinii; ki tiik nba kur ki loon loonana, bi saa choore ki lu muu ni.” ¹⁰ Ki nibur man din boio a, “Ki ti ji saa teen nlee?”

¹¹ Ki u jiin a, “Wunba mok liata nanlee, see ki u paat yenn ki tur wunba ki moki, ki wunba mok jeet, wun wat tur wunba ki moki.” ¹² Nanne ki lampogaartesiab mun baar a wun wurib Yennu nyunwuru, nagan boio a, “Chanbaa, timm saa teen nlee?” ¹³ Ki u betib a, “I daa gaan likirii ki gaar baa senni bianjinba na.” ¹⁴ Ki kunkonkonna mun baar ki tan boio a, “Ki timm muni, ti saa teen nlee?” Ki u betib a, “I daa mukisir soo ki gaan siari, koo ki fa faak ki paa niib; i numm n gboo i paauk nba ki i gaan na.”

¹⁵ Tɔn, ki niib ji piin ki dukii dudukit bi para ni ki mɔk dindann Jɔonn po, a li pasiar u sii tee Yennu Niganntɔ Masia-e. ¹⁶ Li yoo maŋ ki Jɔonn bet bi kur a, “Min ŋarin wuuri nyume, ŋaan wunba cheen baat. N ki ŋan nan ki n lot u taasaŋmii. Nɔɔe saa jii Yennu Seyeen nan muu ki wuur i para. ¹⁷ U dia dilenn ŋmanii a wun lenn bonŋann, ki nyinn dibin ki wuun u bɔɔr ni, ŋaan lu fouŋ na muu nba kan mi kpeen ni.”

¹⁸ Jɔonn nba din mɔɔntir barŋanii maŋ ki teen niib na, u din pak pinpakbooru booru ki kpaamm. ¹⁹ U bia din kpaan batsaakɔ Herod, kimaan u din fat u mɔŋ waarɔ ŋaapoo Herodias ki kɔɔn, ki bia tun toonbiit bonchiann ki pukin. ²⁰ Li poorpoe ki u tan kɔɔn Jɔonn dansarik, ki li mantik tee bonbiir.

Jɔonn nba din wur Yiisa Yennu nyunwuru bianŋinba

(Matiu 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Yoo nba ki Jɔonn din wur niib na kur Yennu nyunwuru na, ki Yiisa tan baar u boor, ki u wur u mun Yennu nyunwuru. Leŋ maŋe ki Yiisa mei Yennu, ki sanpaapo tan loot, ²² ki Yennu Seyeen sik u paak ki tee nan ŋmann na, ki kunkɔr nyii sanpaapo ki yet a, “Fine tee n Bilonkak; fine ki n numm gboo.”

Ki jii Yiisa yeejamm po

(Matiu 1.1-17)

²³ Yoo nba ki Yiisa din piin Yennu toonn na, ki u tee nan bina piintaa na.

Niib din mi a u tee Joosef bijae.

Joosef baa din tee Heli-e,

24 ki Heli baa tee Matat, ki Matat baa tee Liifai,
ki Liifai baa tee Melki, ki Melki baa tee Janai,
ki Janai baa tee Joosef,
25 ki Joosef baa tee Matatias, ki Matatias baa
tee Amos,
ki Amos baa tee Nahum, ki Nahum baa tee Esli,
ki Esli baa tee Nagai,
26 ki Nagai baa tee Maat, ki Maat baa tee
Matatias,
ki Matatias baa tee Semeinn, ki Semeinn baa
tee Josek,
ki Josek baa tee Joda,
27 ki Joda baa tee Joanann, ki Joanann baa tee
Resa,
ki Resa baa tee Serubabel, ki Serubabel baa tee
Sealtiel,
ki Sealtiel baa tee Neri,
28 ki Neri baa tee Melki, ki Melki baa tee Adi,
ki Adi baa tee Kosam, ki Kosam baa tee El-
madam,
ki El-madam baa tee Er,
29 ki Er baa tee Joosua, ki Joosua baa tee Elieser,
ki Elieser baa tee Jorim, ki Jorim baa tee Matat,
ki Matat baa tee Liifai,
30 ki Liifai baa tee Simeonn, ki Simeonn baa tee
Juda,
ki Juda baa tee Joosef, ki Joosef baa tee Joonam,
ki Joonam baa tee Elayakim,
31 ki Elayakim baa tee Melea, ki Melea baa tee
Menna,
ki Menna baa tee Matata, ki Matata baa tee
Natann,
ki Natann baa tee Defid,
32 ki Defid baa tee Jese, ki Jese baa tee Obed,

ki Obed baa tee Boas, ki Boas baa tee Salmonn,
 ki Salmonn baa tee Nasonn,
³³ ki Nasonn baa tee Aminadab, ki Aminadab
 baa tee Adminn,
 ki Adminn baa tee Arni, ki Arni baa tee
 Hesronn,
 ki Hesronn baa tee Peres, ki Peres baa tee Juda,
³⁴ ki Juda baa tee Jakob, ki Jakob baa tee Aisak,
 ki Aisak baa tee Abraham, ki Abraham baa tee
 Tera,
 ki Tera baa tee Nahor,
³⁵ ki Nahor baa tee Serug, ki Serug baa tee Reu,
 ki Reu baa tee Peleg, ki Peleg baa tee Eber,
 ki Eber baa tee Sela,
³⁶ ki Sela baa tee Kainann, ki Kainann baa tee
 Afaksad,
 ki Afaksad baa tee Sem, ki Sem baa tee Nowa,
 ki Nowa baa tee Lamek,
³⁷ ki Lamek baa tee Metusela, ki Metusela baa
 tee Enok,
 ki Enok baa tee Jared, ki Jared baa tee Maha-
 laleel,
 ki Mahalaleel baa tee Kainann
³⁸ ki Kainann baa tee Enos, ki Enos baa tee Sef,
 ki Sef baa tee Adam, ki Adam baa tee Yennu.

4

Bianjinba ki Sintaanii jamm Yiisa (Matiu 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ Li yoo na ki Yiisa nyii Joodann mɔkir po, ki
 gbee nan Yennu Seyeen, ki Seyeen man te ki u
 koo muuk ni, ² ki be len daa piinna, ki Sintaanii
 jammɔ. Ki u ki dii siar daa man ni; ki kon ji din
 tan sooro.

³ Ki Sintaanii yeto a, “Li-i tee ki a set tee Yennu Bijaie, fan yet tann na ki lin kpant jeet.” ⁴ Ki Yiisa yeto a, “Li sob Yennu gbouŋ ni a, ‘Jeet kuukoo kaa te ki niro be.’ ” ⁵ Li poorpoe ki Sintaanii ji jiiu ki doo nano sanpaapo, ki saa wannoo tingbouŋ na yent kur yama, ⁶⁻⁷ naan beto a, “N bo saa tura paŋ nan mokint na kur. Bi din tur mine paŋ nan mokint maŋ, ki n mun saa fit tur wunba ki n loon. Li-i tee ki a bo saa gbaan ki jiantin, li kur bo sii tee a yare.” ⁸ Ki Yiisa beto a, “Li sob Yennu gbouŋ ni a, ‘Niro-ii jiantir u Yomdaano Yennu kuukooe, kii bia kii waa noo kuukoo.’ ”

⁹ Nanne ki Sintaanii bia jiiu ki saan nano Jerusalem, ki saa doo nano Yenjiantu nasaakak mopin-yerik paak, naan beto a, “Li-i tee ki a set tee Yennu Bijaie, fan yukir ki sik, ¹⁰ kimaan li sob Yennu gbouŋ ni a, ‘U saa te ki u malakanba-ii guua fanu.’ ¹¹ Li bia sob a, ‘Bi sii dia-a nan bi nii ki a taar kan gbiat tann gbaa.’ ”

¹² Ki Yiisa yeto a, “Yennu gbouŋ bia yet a, ‘Soo daa bikii u Yomdaano Yennu.’ ”

¹³ Sintaanii nba jamm Yiisa ki tan goo na, ki u daa nyiko.

Yiisa nba din piin u toonn Galilii yent ni bianjinba

(Matu 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ Yiisa din gbee nan Yennu Seyeen paŋ, ki tan nmat saan Galilii. Ki bi moont u labaar ki li yat tin maŋ kur po. ¹⁵ U din wantib Yennu maan, bi Yenjiantu diit ni; ki niib kur piako.

Bianjinba ki Nasaref doo ni teeb yet Yiisa

(Matu 13.53-58; Mak 6.1-6)

16 Li poorpoe ki Yiisa din saan Nasaref, siaminba ki u din tan ηmant niro na. Ki foon daar ki u tan koo Yenjiantu diiuk ni, nan waa pon din tuu koo bianinba na, ki tan fiir a wun karin Yennu gbouη. 17 Ki bi jii gbouη nba ki Yennu sokinii Aisaya din sob na ki turō; ki u pint gbouη na ki la siaminba ki li sob a:

18 “Yennu Seek be n ni, ki u gannin a n moont barηanii ki tur tatimm. U tumin a n tan bet yommii a n saa nyinnib yann, ki bia bet joonii ki bin nyoont, ki bia fat binba be biak ni ki lub yann,

19 ki bia moont a li jaη nan Yennu n tinn u niiba.”

20 Yiisa nba karin gbenn yoo nba, ki u pin gbouη na ki jiiin tur Yenjiantu diiuk toontunnō, ηaan kar. Ki niib kur nba be diiuk na ni ji goriiō.

21 Ki u piin piak ki teemm a, “Maan nba ki n karin Yennu gbouη ni na, li teen barmōnii dinna, laa baa i tuba ni na.” 22 Ki bi kur ji piakō; ki li bakitib nan mamamm nba ki u pak na, ki bi ji boi bi leeb a, “Joosef bija na kaa na-a?”

23 Li yoo na ki u betib a, “N kan biris nan i tan saa betin barjouk nae a, ‘Fin tebtō, tebin a mōη mōη,’ ki bia tan saa betin a n tun bakitnaη toonjaana n mōη doo ni, nan bianinba ki i gbat ki n tun Kapenaum na. 24 Barmōniie ki n beeri na, niib kan gaar Yennu sokinii u mōη mōη doo ni. 25 Barmōniie, pakoi bonchiann din be Israel tiη ni, yoo nba ki Elaija daa din be na. Yoo maη ni, saak din ki baa bina ηantaa nan ηmaarii ηanloob, ki kon din tan baa bonchiann tiη maη kur po, 26 ηaan Yennu din ki tun Elaija soō boor faba tiη maη ni; u din tumō pakōok nba din be

Sarefaf doo nba be Sidonn tinj ni na boore. ²⁷ Yoo nba ki Elaisa daa din be na, gbaata bonchiann din be Israel tinj ni, n̄aan bi soo din ki la laafia tinj maŋ ni; Naamann nba din tee Siria joo na, n̄oo kuukooe din la laafia.”

²⁸ Ki niib kur nba be Yenjiantu diiuk maŋ ni nba gbat Yiisa maan maŋ na, ki bi ji donn wutoa u paak, ²⁹ ki fiir ber nyinnoo doo na ni, ki saa nanno kunkonn nba ki bi maa bi doo na kp̄inj, a bin lu-u baauk ni, ³⁰ n̄aan ki u buut bi ni ki yaat.

*Joo nba ki narinbiik din be u ni na labaar
(Mak 1.21-28)*

³¹ Li poorpo ki Yiisa sik Kapenaum nba be Galilii yent ni na. Foon daar ki u koo Yenjiantu diiuk ni ki want niib Yennu maan; ³² ki u wannu maŋ bakitib bonchiann, kimaan u maan na din mok paŋ. ³³ Ki jasoo nba ki narinbiik be u ni na din be Yenjiantu diiuk na ni ki tian sanpaapo a ³⁴ “Fin Yiisa nba tee Nasaref niro na, timm nan fin, nlee mantiki? A baar a a tan biirite-e? N mi faa tee wunba; a tee Yennu popeendaano nae.” ³⁵ Ki Yiisa yakii nan narinbiik maŋ a, “Nminin fuut, n̄aan nyi joo na ni.” Ki narinbiik na lu joo na tinj ni, bi sinsuuk ni, n̄aan nyii u ni; waa lek lu-u tinj ni na, n̄aan u ki paano danj. ³⁶ Ki li teen soo kur yaarlituk, ki bi boi bi leeb a “M̄obonboor-bee na? U mok yikoo nan paŋ ki teen narinbiit m̄ob, ki bi nyi niib ni.” ³⁷ Li paak, ki bi din moont Yiisa sann tinj maŋ kur po.

*Bianjinba ki Yiisa te ki baatib bonchiann la laafia
(Matiu 8.14-17; Mak 1.29-34)*

³⁸ Li yoo na ki Yiisa nyii Yenjiantu diiuk na ni ki saan Simonn n̄aak, ki saa la Simonn dianpook yiar yiaru nba paar, ki bi fabin tur Yiisa ki jiin poo na po. ³⁹ Ki Yiisa baar ki set waa d̄oo siaminba na, n̄aan tur yiaru na m̄ob, ki li gbenn; ki poo na fiir yiama ki teemm saauŋ. ⁴⁰ Yonnu nba tan baa yoo nba, ki binba kur m̄ok baatib bi n̄ei ni na jiib ki baar namm Yiisa boor; ki bi yiar yiarbooru booru. Ki u yii yii u nii baatib na kur paak ki te ki bi la laafia. ⁴¹ U bia din te ki narinbiit nyii niib bonchiann ni. Baa nyi yoo nba, ki bi tian sanpaapo a, “A tee Yennu Bijae.” N̄aan ki u din ki sak ki bi pak jikii, kimaan bi mi nan u tee Yennu Nigannt̄oo Masia-e.

Yiisa nba din m̄oontir barn̄anii Judea digbana ni bianjinba

(Mak 1.35-39)

⁴² Laa din yent ki Yiisa nyii doo na ni ki saan muuk ni; ki niib na din tan lin loon̄o ki saa lau. Baa lau yoo nba, ki bi ji ḡoōo a u daa yaatir n̄aan nyikitibi. ⁴³ Ki u betib a “See ki n saan digbanlia biak kii sakii m̄oontir barn̄anii nba jiin Yennu naan po, kimaan li paake ki Yennu tumin.” ⁴⁴ N̄anne ki u lin Judea digbana ki k̄oo Yenjiantu diit ni ki want niib barii maŋ.

5

Bianjinba ki Yiisa din gann u sinsinn poor-poweiteeb

(Matiu 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Dasiar ki Yiisa din see Genesaret mɔkgbenjir* boor ki want niib Yennu maan; ki nibur tut baat a bin gbiint u maan maŋ. ² Ki burgbeta ŋanlee be mɔkgbenjir maŋ gbingbann, ki jansooriteeb nyikir ŋaan chat saan a bin wuur bi janlaant. Yiisa nba din la burgbeta maŋ yoo nba, ³ ki u koo Simonn yar ni, ŋaan beto a wun chatir waan ki sikin nyun ni. Waa chat sikin na, ki Yiisa kar burgbetir maŋ ni, ŋaan want nibur na Yennu maan.

⁴ Waa din wann niib na ki gbenn yoo nba, ki u bet Simonn a “Jirin nyunsunsuŋ po ki lu i janlaant ki soor janii.” ⁵ Ŋaan ki Simonn jiin a, “Chanbaa, wonn nyiok munna ti won yabir a ti soor janii, ŋaan ki fit soor siari. Tɔn, faa pak linba na, ŋann n saa lu ki got.” ⁶ Ki Simonn nan u leeb na ji lu bi janlaant na ki soor janii bonchiann; ki bi janlaant ji yaa lin pat. ⁷ Li paak, ki bi kabint bi leeb nba be burgbetleer na ni a bin baar ki sommib. Baa baar yoo nba, ki bi donn janii na ki tan gbeen bi burgbeta ŋanlee na kur, ki li din kpiak ki ji yaa lin kpil nyun ni.

⁸ Ki Simonn Piita nba la linba tun na, ki u gbaan Yiisa tɔonn ŋaan yeto a “N Yomdaano, n tee biitdaano. N ki ŋan nan ki n nakinani. Nyikimin ŋaan kii saa,” ⁹ kimaan baa soor janii bonchiann bianinba na, ki li bakit Simonn Piita nan u naasinyoosnba na kur, ¹⁰ nan u leeb, Jeems nan Joonn nba din tee Sebedii waas na. Ki Yiisa bet Simonn a “Daa tiin jaŋmaanii. Laa jii dinna ki saa, a saa saan kii daak niib kii baat namm n boor.”

* **5:1** 5.1 Ŋanne bia din tee Galilii mɔkgbenjir.

¹¹ Nanne ki bi ji din tut bi burgbeta manj ki donn gbingbann, ki nyik bi bont kur lej njaan waa Yiisa.

*Yiisa nba din te ki gbaatir la laafia bianjinba
(Matiu 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Sianyoo ki Yiisa be dosau nna ni, ki gbaatir[†] be lej, ki yiaru na be u paak bonchiann. Waa din tan la Yiisa yoo nba, ki u baar ki fabin u toonn ki miarɔ a “N Yomdaano, li-i tee ki a loon, a saa fit te ki n njaauk na n gbenna.”

¹³ Ki Yiisa tant nuu ki siiu, ki yeto a “N loon nna. A njaauk manj n gbenn.” Li taakpaak ni ki u njaauk na set gbenn. ¹⁴ Njaan ki Yiisa kpaano a “Daa piak soo barii na. Ii saa Yennu manntoo boor ki jii a moŋ ki wannɔ, ki bia mann maruŋ ki tur Yennu, nan Moses nba din senn ki jiin gbaata laafia lanu po na, ki soo kur n bann nan a njaauk manj set gbenna.”

¹⁵ Barmonii, Yiisa sann set din doo bonchiann ki gar sinsinn yoo na, ki nibur din lakin u boor a bin gbiint u maan, ki baatib nba be lej na bia loon bii laat laafia. ¹⁶ U din tuu nyie ki saa muuk ni ki mei Yennu.

*Yiisa nba din te ki gbanankpeenn daano la laafia bianjinba
(Matiu 9.1-8; Mak 2.1-12)*

¹⁷ Sianyoo ki Farisiinba nan sennu wantteeb mun din nyii Galilii doi kur ni, nan Judea doi kur ni, nan Jerusalem doo ni, ki baar Yiisa boor. Li daar ki Yiisa want niib Yennu maan njasiak nna

[†] **5:12** 5.12 Bi maan ni, njaauk paak tee gbanant paak yiar yoonne.

diiuk ni, ki Farisiinba nan sennu wantteeb maŋ kar lenj, ki Yennu paŋ din be Yiisa ni a wun te ki niib n la laafia. ¹⁸ Ki nisiab tan baat ki jii baatɔɔ lian paak, wunba ki u gbanant kpowa, ki bi koor a bin kɔɔ nano diiuk maŋ ni ki birɔ Yiisa tɔɔnn, ¹⁹ ŋaan bi din ki la yiar nba saa kɔɔ, kimaan niib din yab bonchiann. Li paak ki bi jiiu ki doo nano diiuk na yur paak,‡ ki chɔɔ loot, ki sikinɔ nan lian na ki tan birɔ Yiisa tɔɔnn, niib na sinsuuk ni. ²⁰ Yiisa nba la baa teenɔ yada bianjinba na, ki u bet jɔɔ na a “N yɔɔk, n nyik chab a biita.” ²¹ Ki sennu wantteeb nan Farisiinba na ji dukii bi para ni a “Nilanɔpoe mun piak nna ki yekint u mɔŋ nan Yennu? Nmee saa fit nyik chab nirɔ biiti, ki li ki tee Yennu kuukɔɔ kaa?”

²² Yiisa ŋarin din mi baa dukii bianjinba, ki u boib a “Bee ki i dukii nna? ²³ Maa yet baatɔɔ na a ‘N nyik chab a biit,’ koo maa saa yetɔ a ‘Fiit kii somm na,’ maan munlee na lannpoe paari? ²⁴ N ji saa wannɔ nan min nisaarik Bik mɔk yiikoo tingbouŋ na ni ki saa nyik chab niib bi biit.” Nanne ki u bet jɔɔ nba ki u gbanant kpo na a “Fini, fiit ki jii a lian kii kun a ŋaak ni.” ²⁵ Li taakpaak ni ki jɔɔ maŋ fiir set bi numm po, ki jii u lian maŋ, ki kun. Waa saa na ki u piak dontir Yennu. ²⁶ Ki li bakit bi kura, ki janmaanii bia soorib; ki bi piak dont Yennu ki yeen a “Dinna ti jia la durinya-a.”

*Yiisa din yiin sɔɔ ki u sann tee Liifai
(Matiu 9.9-13; Mak 2.13-17)*

‡ 5:19 5.19 Bi diit yura paak, bi din tuu sere.

27 Li poorpoe ki Yiisa din nyii njaak man ni ki saa, ki saa la lampogaartoo, ki u sann tee Liifai, ki u kar u toonn paak, lampogaar-diiuk ni; ki Yiisa beto a “Fiit kii waan.” 28 Ki u nyik bont kur njaan fiir ki waau.

29 Nanne ki u tan teen jaangbenir u njaak ni ki tur Yiisa; ki lampogaarteeb nan niib bonchiann din baar ki lakin dii namm. 30 Ki Farisiinba siab nan sennu wantteeb nba tee Farisiinba na baar ki burin nan Yiisa poorpoweiteeb a, “Bee ki i di ki nyu nan lampogaarteeb nan biitdammi?”§

31 Ki Yiisa gatib a “Binba mok laafia ki loon tebtoo; binba yiar, njamme loon. 32 N ki baar a n yiin popeenn damm kaa, njaan n baar maa n bet biitdamme a bin nyik bi toonbiit.”

Moloru labaar

(Matiu 9.14-17; Mak 2.18-22)

33 Nanne ki nisiab din yet Yiisa a “Joonn poorpoweiteeb yoo lorin moi ki mei Yennu, ki Farisiinba poorpoweiteeb mun bia tee nna, njaan a poorpoweiteeb narin di ki nyu.”

34 Ki u boib a, “Poochiann-i be, soo saa fit ki te ki saamm n lor moi, yoo nba ki pooyookir sooo daa be bi boor ni nawa-a? Aaii. 35 Njaan yoo baat, ki bi tan saa nyinn pooyookir sooo na bi boor; li yooe ki bi saa lor moi.”

36 Yiisa din yimm barjouk biak a “Soo kan pat tapaann chabir ki lik takperi. Li-i tee ki u teen nnaie, u saa biir tapaann mane, njaan chabpaann nan takper man bia lek kii jami. 37 Nnae mun ki soo kan jii dapaanin ki liak korkper ni. Li-i

§ 5:30 5.30 Biitdamm din tee binba ki waa bi sennu fanu nae.

tee ki u teen nnaie, dapaanin na-i mo yoo nba, li saa put koruk nae, ki daan man n moon yann, ki koruk na n mun biir. ³⁸ See ki a jii dapaanin ki liak korpaann ni. ³⁹ Wunba nyu dakper, u-i la dapaanin, u ki loonir. U saa yet a 'Dakper nae man.' "

6

Ki jii foon daar po

(Matu 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Ton, foon dasiar ki Yiisa nan u poorpoweiteeb din gaar dii kpaab ni, ki u poorpoweiteeb na din somm konii dikara ki pinii nman. ² Ki Farisiinba siab boib a "Bee ki i tuun linba ki ti sennu want nan ti daa tuun foon daari?"

³ Ki Yiisa jii boib a "I ki mi karin Yennu gboun ni, Defid nba din tun bianjinba na-a? Kon nba din mok nsoo nan u joomu na, ⁴ ki u din koo Yenjiantu nyaak ni ki saa jii Yennu boroboro ki nman, ki bia tur u joomu na, nyaan sennu na din ki chab nan soo n di boroboro man see mannteeb kuukoo."

⁵ Ki Yiisa bia betib a "Min nisaarik Bike yen foon daar."

Yiisa nba din te ki nuukpeenn daano la laafia bianjinba

(Matu 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ Foon daleer ki Yiisa koo Yenjiantu diiuk ni ki wann niib Yennu maan, ki jasoo be lej ki u niidiitu kpo. ⁷ Ki sennu wantteeb nan Farisiinba siab mun din be lej, ki gorii Yiisa a bin laan u saa turo laafia foon daari,* kimaan bi din loon

* **6:7** 6.7 Wunba tun toonn foon daar, bi din tuu kpiue.

bin la linba ki bi saa biirɔe. ⁸ Nnaan Yiisa din mi linba be bi dudukit ni, ki bet joo nba ki u nuu kpo na a “Fiit ki set tɔonn po.” Ki joo man fir set. ⁹ Ki Yiisa yetib a “N yaa n boi-ie ki laan ti sennu sak nan ti somm niib foon daar koo ti biiribi? Ti tinn niib koo ti kpibi?” ¹⁰ Nnanne ki u got lint niib man kura nnaan bet nuukpeenn daano na a, “Tantir a nuu man.” Ki u tant, ki li la pan.

¹¹ Ki sennu wanteeb nan Farisiinba na ji din yaa bin put nan wutoa, ki ji piin beer leeb baa saa teen Yiisa bianjinba.

Yiisa nba din gann u toomiinba piik nan banlee bianjinba

(Matiu 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Li daa nba tan gar ki Yiisa doo kunkonn paak a wun saa miar Yennu, ki din saa mei Yennu nyioɔk nan laa tan yent. ¹³ Ki sanyiɔk ni ki u yiin u poorpoweiteeb ki tan gann piik nan banlee ki yib toomiinba.† ¹⁴ U din gann Simonn (wunba ki u din puro Piita na) nan Simonn waarɔ Andru, nan Jeems nan Joonn, nan Filip nan Batolomiu, ¹⁵ nan Mati u nan Tomas, nan Jeems nba din tee Alfeus bija na, nan Simonn (wunba ki bi din yiu Nikakitik na), ¹⁶ nan Judas nba din tee Jeems bija na, nan Judas Iskariot (wunba din tan nyii Yiisa poor na).

Yiisa nba din want niib ki bia te baatib laat laafia bianjinba

(Matiu 4.23-25)

¹⁷ Yiisa nba din nyii kunkonn na paak ki sik namm yoo nba, ki u saan set paanu ni; ki u

† **6:13** 6.13 Nnamme din tuu saa moontir Yennu maan.

poorpojoomu lakin bonchiann; ki niib bonchiann mun dɔŋ nyii Judea nan Jerusalem ki pukin Taya nan Sidonn doi kur nba kpia mɔkgbenjir na, ¹⁸ ki baar a bin gbiint u maan, ki bia loon wun te ki bin la laafia. Binba ki narinbiit daamiib na mun din baar, ki u te ki bi la laafia. ¹⁹ Ki sɔɔ kur nba yiar loon wun sii Yiisa, kimaan paŋ din nyi u nie ki te ki bi kur laat laafia.

*Parpeenn nan parbiir labaar
(Matiu 5.1-12)*

²⁰ Li yoo na ki Yiisa got u poorpoweiteeb na ŋaan yet a “Yimm tatimm, parpeenn tee i yare, kimaan Yennu naan tee i yare. ²¹ Yimm nba ki kon mɔki mɔtana, parpeenn tee i yare, kimaan i tan saa gboowa.

Yimm nba mɔ mɔtana, parpeenn tee i yare, kimaan i tan sii laae.

²² “Niib-i nami ki bɔkitiri, ki sukii-i ki biir i sana, kimaan yaa waa min nisaarik Bik na paak, parpeenn tee i yare. ²³ Ii mɔk parpeenn kii kpamm, kimaan i nyɔɔt tan sii yab Yendɔuŋ ni; bi yeejamm mun din tee Yennu sɔkiniinba na nnae.

²⁴ “Yimm mɔkita, li sii bi i paak, kimaan i dɔŋ la i yanboota.

²⁵ “Yimm nba gboo mɔtana, li sii bi i paak, kimaan kon tan saa gbatiwa.

“Yimm nba laa mɔtana, li sii bi i paak, kimaan i tan sii fabin ki mɔ.

²⁶ “Yimm nba ki niib kur piaki, li sii bi i paak; bi yeejamm mun din piak faak sɔkiniinba na nnae.

*Ii mɔk lomm nan i datai man
(Matiu 5.38-48; 7.12a)*

²⁷ “Yimm nba gbiintir n maan na, n beerie, ii mək lomm nan i datai, kii tuun linba ɲan kii teen binba nami na. ²⁸ Binba porintiri mɔpora, yin jiimm a ‘Yennu piisin-ii be i paak.’ Binba sarikiti, ii mei Yennu kii teemm. ²⁹ Wunba peba tanpak, fan ɲmant leer po ki wun peb. Wunba jii a liatir, fan ɲaan ki wun gaar a soot pukin. ³⁰ Wunba kur miara siar, fan turo. Wunba fat a bona, a ji daa waa gaani. ³¹ Bianjinba ki i loon niib-ii tuun kii teeni na, ii muni tuun nna kii teemm.

³² “Li-i tee ki i loon binba looni na kuukɔɔie, nlee ki Yennu saa pukinini? Biitdamm mun loon binba loomm na gbaa. ³³ Li-i tee ki i tuun linba ɲan ki teen binba tuun linba ɲan ki teeni na, nlee ki Yennu saa pukinini? Biitdamm mun tuun linba na gbaa. ³⁴ Li-i tee ki i kpentir ki teen binba ki i daan nan i tan saa gaar, nlee ki Yennu saa pukinini? Biitdamm mun kpentir nnae, ki teen bi leeb, ki bia tuu tan gaar bi bont bianj.

³⁵ “Li paak, ii mək lomm nan i datai man, kii tuun linba ɲan kii teemm. Li-i tee ki i kpent niro ki li yukir, yaa daa biir i para li paaki, kimaan i nyoot tan sii yab, ki i bia tan sii tee Yabint Yennu waas, kimaan ɲɔɔe tuun linba ɲan ki teen binba ki teenɔ niipoouk, nan binba tee biitdamm na.

³⁶ Ii mək ninbatinu man nan i Baa Yennu nba mək ninbatinu bianjinba na.

Leeb buut bunu labaar
(*Matu 7.1-5*)

³⁷ “I daa bu leeb buuti, ki Yennu kan bu i buuti. Daa piak biir niro ki gbentɔ, ki Yennu kan biir ki gbenniini. Nyikin chab niib, ki Yennu saa nyik chab i mun. ³⁸ Ii teen niib, ki Yennu mun sii teeni.

Li sii tee nan Yennu nba saa jii u nmanbanj ki chaat dii, ki lin tan gbee nan mɔgbana, ki wun ji dinn ki lin tan gbee ki saa mɔ, ki jii turi bianjinba ki i saa fit dia nae. Yaa jikit nmanbanj ki chaatir bont bianjinba ki teen niib na, Yennu mun saa chaat nnae ki turi.”

³⁹ Li poorpo ki Yiisa yimm barjouk na a, “Jɔɔɔ ki fit daar u lɔɔ. Bi kur saa baa bootuk nie. ⁴⁰ Tumiitɔɔ ki gar u wanttɔɔ; ki tumiitɔɔ-i bann gbenn, njaan nɔɔ nan u wanttɔɔ sii jame.

⁴¹ “Bee ki a laat mɔɔnu nba be a lɔɔ ninbinn ni, njaan ki ki la dajinn nba be a mɔɔ mɔɔ ninbinn ni na? ⁴² Nlee ki a saa bet a lɔɔ a ‘N yɔɔk, njaant ki n nyinn mɔɔnu nba be a ninbinn ni na,’ njaan ki ki laat dajinn nba be a mɔɔ ninbinn ni na? Fin kpinkpanni daano na, nyint dajinn nba be a ninbinn ni na sinsinn, ki ji fit la fanu ki nyinn mɔɔnu nba be a lɔɔ ninbinn ni na.

Ki jii tiik nan u lɔɔna po

(Matiu 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Tiɔɔɔ kan lon lɔɔnbiiti, ki tikpeeun mun kan lon lɔɔnɔɔna. ⁴⁴ Tiik lɔɔna nie ki bi bantɔ. Bi ki po kinkana kunkon paak ki bia ki po gaa jagotuk paaki. ⁴⁵ Niɔɔnɔe tuun toonɔɔna, kimaan u par ni njan; ki nibiiuk mun tuun toonbiit, kimaan u par ni bi. Linba be nirɔ par ni, njanne ki u piak.

Namaara banlee labaar

(Matiu 7.24-27)

⁴⁶ “Bee ki i yin i Yomdaano njaan ki tuun maa loon bianjinba? ⁴⁷ Wunba kur baat n boor ki gbiintir n maan ki saak ki tuun li bian, n saa

wanni waa naan wunba; ⁴⁸ u naan joo nba din maa u nyaak nae. Sinsinn u din gbiir fiakir ki li sun, ki saa tuu tanpiiuk, ki u ji fokin fiakir man li paak. Li poorpo ki saak tan baa bonchiann, ki kpenu gbee, ki nyunmonn doo ki yir nyaak man, nyaan ki li ki baa, kimaan u din maar bonjanne. ⁴⁹ Nyaan wunba gbiintir n maan nyaan yet li weiu, u naan nan joo nba mun din maa u nyaak tanbiinii ni, nyaan ki ki gbiir fiakir nae, ki nyunmonn din tan gbee ki saa doo ki yir nyaak man, ki li baa yama. Bia ninboje na jiaki.”

7

Ki jiin Rom tij kunkonkonna yudaano yada po (Matiu 8.5-13)

¹ Yiisa nba din wann niib bont na kur ki gbenn yoo nba, ki u ji gar saan Kapenaum. ² Ki Rom tij kunkonkonna yudaansoo be lej ki mok u daabilonkak, ki yiaru sooro, ki u per kuuma. ³ Li yoo man ki kunkonkonna yudaano na gbat Yiisa po, ki tun Juu teeb saakab u boor, a bin saan ki saa barimo ki wun baar ki tan te ki u daabir na n la laafia. ⁴ Ki bi saan Yiisa boor ki saa barimo bonchiann ki yeto a, “Joo man jan nan fan sommowa, ⁵ kimaan u loon ti niib. U bia maa Yenjiantu diiuk ki turita gbaa.”

⁶ Nanne ki Yiisa weib saan. Waa saa per nyaak man yoo nba, ki kunkonkonna yudaano man tun u yoonsba ki betib a bin yet Yiisa a, “N Yomdaano, daa bakint a mon ki baati, kimaan n ki nan nan fan baar koo n nyaak ni. ⁷ N bia ki nan nan ki n nakin a boori. Nyaan pakin mabonne, ki n daabir n la laafia, ⁸ kimaan n mok binba garin

ki yenin, ki n mun dia kunkonkonna ki yemm, ki fit tian yenɔ paak a 'Baat,' ki u baat; ki tian loɔ paak a 'Saant,' ki u saa; ki bia te ki n daabir tuun maa loon bianjinba."

⁹ Yiisa nba din gbat linba na, ki li yaar litɔ, ki u jiant ki got nibur nba waa u poorpo na ki betib a "N beerie, n daa ki mi la sɔɔ ki u teenin yada na booru, yimm Israel teeb* booru ni gbaa."

¹⁰ Li yoo manje ki kunkonkonna yudaano man yɔɔsnba na nmat saan u njaak ni, ki saa baar sɔɔ daabir man la laafiawa.

Yiisa nba din fin pakɔɔk bija kuun ni bianjinba

¹¹ Li poor po ki Yiisa saa doo nba ki bi yi Neenn na, ki u poorpoweiteeb nan nibur waau. ¹² Waa din saa baar doo man tammɔb ni yoo nba, ki u la ki niib bonchiann nyii doo man ni ki jii kuun a bin saan pii. Kpeemmɔ man naa din tee pakɔɔke; nɔɔe tee u bijayemmir. ¹³ Yiisa nba la pakɔɔk na, ki ninbaauk sooro, ki u yetɔ a "Daa mɔ," ¹⁴ njaan saan sii kuun na lian, ki binba jiiu na set. Ki Yiisa yet a "Naasimɔ, fiit." ¹⁵ Ki kpeemmɔ man manfoor jen, ki u fiir kar, ki piin piak. Ki Yiisa jiiu ki kubin u naa.

¹⁶ Ki janmaanii ji soor niib nba be lej na kur, ki bi dont Yennu sann. Bi din yeen leeb a "Yennu sokiniijaann be ti sinsuuk ni. Yennu-e sik a wun somm u niib." ¹⁷ Yiisa labaar na din yat Judea yent nan digbankpinii nba kpia lej man kur.

* **7:9** 7.9 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Jɔɔnn nba din wuur niib Yennu nyunwuru na labaar

(Matiu 11.2-19)

¹⁸ Li poorpoe ki Jɔɔnn nba wuur niib Yennu nyunwuru na poorpoweiteeb din saan ki saa betɔ li labaar kur; ki u tan yiin u poorpoweiteeb banlee, ¹⁹ ki tumm Yiisa boor, a bin saa boio a “Fine tee wunba yaa wun tan baar na, koo tii daa kii guu sɔɔ?” ²⁰ Ki bi din saan Yiisa peŋ ki saa betɔ a “Jɔɔnn nba wuur niib Yennu nyunwuru nae tunt a peŋ a ti tan boia ki laan fine tee wunba yaa wun tan baar na koo tii daa kii guu sɔɔ?”

²¹ Li yoo mane ki Yiisa din te ki baatib nan baatpaaruk damm bonchiann la laafia, ki u bia nyinn narinbiit siab ni, ki nyɔɔnt jɔɔnii bonchiann. ²² Ki u ji bet Jɔɔnn toonii na a, “Ii ŋmat man ki saa bet Jɔɔnn linba ki i la ki bia gbat na; a i la ki jɔɔnii nyɔɔntir, ki wɔbii taa naatir ki bi somm, ki gbaata ŋaat gbent, ki tuukpaa ji gbia, ki kpeemm fi kuun ni, ki talasdam gbiintir barŋanii na mɔɔntii. ²³ Parpeenn be wunba ki birisin na paak.”

²⁴ Jɔɔnn toomiinba na nba din ŋmat na poorpoe ki Yiisa ji piin ki boi niib buboit ki jiin Jɔɔnn man po a “Yaa daan saan Jɔɔnn peŋ muuk ni na, i daan dukii a i saa la bee? I daan mi a i saa la muuk nba ki wouŋ damm nae-e? ²⁵ I mantik jia daan saan a i saa la bee? Niro ki u lia taŋanti-i? Niib nba lia taŋant ki be bi yamani na be kpanbara ŋei nie. ²⁶ Ton, wantin man nibooru nba ki i daan saan muuk na ni a i saa la. I daan dukii a i saa la Yennu sɔkiniie-e? Barmɔniie ki n beeri na, Jɔɔnn ŋarin gar sɔkiniie. ²⁷ U poe ki

li sob Yennu gbouŋ ni a, ‘N saa tun n toomu ki wun liit a tɔɔnn, ki ŋamm a baaru sonu.’ ” ²⁸ Ki Yiisa bia yetib a “N beerie, bi daa ki mi mar sɔɔ ki u chee Jɔɔnn-i, ŋaan wunba joont tarik Yennu naan ni chee Jɔɔnn.”

²⁹ Ki niib kur nan lampogaarteeb din sak a Yennu ŋan, kimaan bi din gbat Jɔɔnn mɔɔntii, ki te ki u wurib Yennu nyunwuru, ³⁰ ŋaan ki Farisiinba nan sennu wanttee na ki gaar linba ki Yennu lor turib na, kimaan bi din ki sak Jɔɔnn n wurib Yennu nyunwuru.

³¹ Ki Yiisa bia yetib a “Yimm mɔtana nigbouŋ na, n saa bikini nan bee na? N mi i taan tee niboorbee na? ³² I naan nan waas nba tuu tikir kar daak ni ki tian leeb paak nae a ‘Ti peeb yerii ki teeni, ŋaan ki i ki waa. Ti mɔ kpemɔnii ki teeni, ŋaan ki i ki fabini.’ ³³ Yimm mɔtana nigbouŋ na naan waas maŋe, kimaan Jɔɔnn din baar ki ki di jemɔnti, ki bia ki nyu daami, ki i yaa u waate; ³⁴ ki min nisaarik Bik mun tan baar ki di ki nyu, ki i bia yaa ‘Gotir man, u tee podaano nan danyuuruko; ki bia tee lampogaarteeb nan biitdamm yɔɔk.’ ³⁵ Tɔn, binba gaar Yennu bannu nae want nan bannu maŋ tee barmɔnii.”

Yiisa nba din be Farisiisɔɔ ŋaak bianjinba

³⁶ Farisiisɔɔ din be, ki tan yiin Yiisa a wun baar ki di jeet u ŋaak ni; ki Yiisa saan jɔɔ maŋ ŋaak, ki bi saa lakin kar ki dii. ³⁷ Poosɔɔ mun din be doo maŋ ni ki tee bonchonchonn. Waa tan gbat a Yiisa di jeet ŋaak maŋ ni na, ki u baar nan salenŋann nba gbee nan tulaarii, ³⁸ ki din set Yiisa poor po, u taapant boor, ŋaan mɔ; ki

u ninnyuut baa Yiisa taapant paak ki tan matik; ki u jii u yut ki fiar Yiisa taapant, ki mootir u taapant man,† ki tan but tulaarii na li paak. ³⁹ Ki Farisii niro nba yiin Yiisa na nba la linba na, ki u dukin u par ni a “Joo na-i tee Yennu sokiniie nan barmonii, u bo saa bann poo nba siino na nba tee wunbawa. U bo saa bann nan u tee biitdaano.”

⁴⁰ Nanne ki Yiisa yet Farisii man a “Simonn, n mok mabonsiar ki yaa n beta.”

Ki Simonn jiin a, “Wantoo, betirin.”

⁴¹ Ki Yiisa yeto a “Jab banlee din be ki mok lik-kpentitoo pann. Yeno din mok u pann salimpeena kobii nanjmu, ki loo na mun mok u pann salimpeena‡ piinjmu. ⁴² Bi banlee man soo din ki fit pa. Nanne ki u chab bi kura a bii saa. Ton, a dukii nan njmee mantik sii loon lik-kpentitoo manj?”

⁴³ Ki Simonn jiin a, “N dukin nan li sii tee wunba pann yab ki u chabo nae.”

Ki Yiisa yeto a “A mok monii,” ⁴⁴ ki din jiant got poo na, naan bet Simonn a, “A la poo na-a? N koo a naak nna, ki a ki turin nyun ki n wuur n taapant, naan poo na nanin wuur n taapant nan u ninnyuut, ki bia jii u yut ki fiarin. ⁴⁵ Fin nanin ki moot n tankpinii,§ naan joo nanin ki nyik n taapantmootu, maa baar yoo nbawa nan motana. ⁴⁶ A bia ki soor n yut kpami,* naan poo man bia jii tulaarii ki soor n taapanta. ⁴⁷ N beerae,

† **7:38** 7.38 Bi binberj ni, waa mootir u taapant na, li want lomm bonchiann. ‡ **7:41** 7.41 Salimpeenn din tee daar paauko.

§ **7:45** 7.45 Bi binberj ni, bi din tee nnae ki want lomm. * **7:46** 7.46 Bi din tuu moon kpame saamo yur paak, ki turo nyun wun wuur u taapant.

n nyik u biit nba yab ki chabowa, li paake ki u mantik loonin. Naan wunba ki n nyik chab u biit waaminna, u mun loonin waaminnae.”

⁴⁸ Nanne Yiisa jiant ki yet poo na a “N nyik a biit ki chabawa.” ⁴⁹ Ki niib nba kar ki di na ji piin boi bi leeb a “Wuya, nmapoe saa fit nyik chab nirɔ biiti?”

⁵⁰ Ki Yiisa bet poo na a, “Faa teenin yada na, a la tinnuwa. Li paak, ii saa nan parmaasir.”

8

Poob nba din waa Yiisa na labaar

¹ Li poorpoe ki Yiisa din lin digbansaakara ni nan digbanbis ni, ki mɔɔntir Yennu naan baaru po, ki u poorpoweiteeb piik nan banlee na waa.

² Poob nba ki u din nyinn narinbiit bi ni, ki bia te ki bi yiarii gbenn na mun din be leŋ maŋ ki waa. Yeno din tee Meeri (wunba ki bi din yiu Magdaliinn na). Nɔɔe tee wunba ki Yiisa din nyinn narinbiit banlore u ni na; ³ ki leeb mun tee Chusa njaapoo Joana (Chusa din tee Herod njaatoontunna saakɔɔe), nan Susaana, nan pooleeb bonchiann. Ki bi kur din jikit bi mɔŋ mɔŋ bona ki teen Yiisa, ki sommit nɔɔ nan u poorpoweiteeb na.

Tanburtɔɔ barjouk

(Matiu 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Niib din nyi digbana ki baat Yiisa boor. Baa tan yabit yoo nba, ki Yiisa yimm barjouk a:

⁵ “Jasɔɔ din doo kpaab a wun bur tan. Waa din buur yoo nba, ki bonboorii na yenn-nba yat baa sonjouk ni; ki niib gaar nmaat li paak, ki nɔɔnii

bia tokii ki di. ⁶ Ki leer mun baa tanpuut paak. Bonboorii maŋ nba din tan pia yoo nba, ki li kpo, kimaan li din ki baa maatuk ni. ⁷ Ki leer mun baa kunkonii jiina ni, ki tan lakin pia ki kpaat namm, ki kunkonii na ŋmabirir. ⁸ Ŋaan ki leer mun baa tinŋaŋ ni, ki pia kpaat bonŋann, ki tan nan nyik nyik nyik.”

Yiisa nba yimm barjouk maŋ ki gbenn yoo nba, ki u yet a “Wunba mək tuba ki saa gbat, wun gbiint.”

Barjokit yinu paak

(Matiu 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Li poorpoe ki u poorpoweiteeb na boio a “Barjouk na paaki-i?” ¹⁰ Ki u jiin a “Yimm ŋarin, Yennu chab a yin bann woonin ni barii ki jiin u naan po, ŋaan nileeŋ ŋarin, u yiimm barjokite, a bin got ŋaan daa laati, ki bia gbiint, ŋaan daa bant li paaki.”

Tanburtoɔ barjouk na paak

(Matiu 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ “Barjouk na paak tee nnae: Bonboorii nae tee Yennu maan. ¹² Ki linba baa sonjouk ni na naan niib nba ki n maan koɔ bi tuba ni, ŋaan ki Sintaanii baar ki nyinnir bi para ni, a bi ji daa tee-n yada ki laat tinnu na. ¹³ Ki linba mun baa tanpuut paak na naan binba gbat n maan nan parpeenn, ŋaan ki li daa ki sik bi para ni fanu, ki bi tuu teenin yada yoo waaminna, ŋaan yoo nba ki jinjammii baarib, bi tuu yêŋ n weiue. ¹⁴ Ki linba mun baa kunkonii ni na naan binba gbat n maan maŋ, ŋaan binbeŋ na daamii nan məkint lomm nan nianbiuk nba be tingbouŋ na

ni tuu nyakin maan maŋ bi para ni, ki lin ŋakit.
¹⁵ Ki linba mun baa tinŋaŋ ni na ŋarin naan nan popeendamm nba gbat n maan maŋ, ki bi para ni be fanu, ki bi dia maan na kenken, ki bia mək sukuru, ki nan bonŋann nae.

*Ki jün fitir po
 (Mak 4.21-25)*

¹⁶ “Soo kan joo fitir ŋaan likin ŋmaŋ li paaki, koo ki gurir gado louŋ ni. See ki u jüir tɔon bont nba dəkii paak, ki niib-i jiki koo yoo nba, bii laat yentu na. ¹⁷ Barii nba kur woo, see ki li tan nyii paanu; ki linba mun liik, see ki li likit.

¹⁸ “Li paak, ii mi man yaa gbiintir Yennu maan bianŋinba. Tɔn, wunba gbat ki gaar bonŋann, u saa ŋamm gaar ki pukin, ŋaan wunba ki gbiintir, u saa kɔŋ linba ki u dukii a u mək nawa gbaa.”

*Yiisa waarii nan u naa labaar
 (Matiu 12.46-50; Mak 3.31-35)*

¹⁹ Li yoo na ki Yiisa waarii nan u naa baar, ŋaan ki ki fit la sɔnu nba ki bi saa nakino, kimaan niib din yabita. ²⁰ Ki soo tan betɔ a “A naa nan a waarii be nanyer po ki loon bin la-a.”

²¹ ŋanne ki u yetib a “Binba gbia Yennu maan ki saak ki bia tuun li bian, ŋamme tee n naa nan n waarii.”

*Wouŋ nan nyun nba sak Yiisa mɔb bianŋinba
 (Matiu 8.23-27; Mak 4.35-41)*

²² Dasiar ki Yiisa nan u poorpoweiteeb din koo burgbetir ni; ki u betib a, “ŋaant man ki tin poot məkŋbenŋir na gbingbanleer po.” Ki bi piin saanu. ²³ Baa saa yoo nba, ki Yiisa dɔor goon. Ki wonpaaruk tan fikit ki da məkŋbenŋir

manj paak, ki nyunpana pir ki koo burgbetir na ni ki tan yaa lin gbee, ki bi ji koo ninbonj ni. ²⁴ Ki u poorpoweiteeb na baar ki fiinto ki yi a “Chanbaa, chanbaa, ti be kuun nie.” Ki u fiir ki tian wouj nan nyunpana na paak a bin nmin, ki li ji din maak ki nmin soon. ²⁵ Ki u jiant boi u poorpoweiteeb na a, “I ki teenin yada-a?”

Ki janmaanii din soorib, ki li bia yaar litib, ki bi boi bi leeb a “Jaboor bee na? Ki u yeen ki wouj nan nyunpana saak u mabu.”

*Ki jiin joo nba ki narinbiit din be u ni na po
(Matiu 8.28-34; Mak 5.1-20)*

²⁶ Ki bi tan baar Gerasa tinj ni, ki set, njan ki Galilii yent biar pootir po. ²⁷ Yiisa nba nyii burgbetir ni na, ki Gerasa joo nba ki narinbiit be u ni na cheto. U din ki lia siar ki li yukir hei. U bia din ki saak kaar njaak ni, njan doo kaat ni. ²⁸⁻²⁹ Yoo kur narinbiit manj din tuu fiir u nie, ki u doo ni teeb tuu guu-u, ki baan u nii nan u taa jarit, njan wun yan jarit na; ki narinbiit manj beero ki kooonto muuk. Waa din la Yiisa yoo nba, ki u yikin sanpaapowa, njan gbaan Yiisa toonn ki tian yet a “Yiisa, wunba tee Yabint Yennu Bija, min nan fin, nlee mantiki? N barimae, a daa mukisirimi.” U din yet nna kimaan Yiisa ponj yakii nan narinbiit naewa a wun nyi joo na ni. ³⁰ Ki Yiisa boio a, “A sann-i?”

Ki u jiin a “N sann tee bure;” li paak tee narinbiit bonchianne be u ni. ³¹ Li yoo na ki narinbiit manj ji barin Yiisa a u daa te ki bi saa bootsunsun na ni.

³² Doorii bonchiann din be kunkonn na paak ki di; ki narinbiit na barin Yiisa a wun chabib ki bin saan koo doorii man ni; ki Yiisa chabib sonu. ³³ Nanne ki narinbiit na nyii joo na ni ki saan koo doorii na ni; ki doorii na kur tin burburbur, ki nyii kunkonn na paak, ki sik ki saa baa mɔkgbenjir na ni, ki dii nyun.

³⁴ Dookpaarii na nba din la linba teen man, ki bi chiar li yoo na, ki saan moont li labaar, doo ni nan kpaant ni. ³⁵ Ki niib baar a bin la linba tun na, ki baar Yiisa boor, ki soo joo nba ki narinbiit pon nyii u ni na kar Yiisa boor, ki mɔk laafia nan u dudukit kura fanu, ki ji lia tiat; ki janmaanii soor niib na. ³⁶ Ki binba lar nan bi nunii na betib bianjinba ki Yiisa te ki joo na la laafia. ³⁷ Nanne ki Gerasa tinj ni niib kur baar Yiisa boor ki barimo a wun seet kii saa, kimaan janmaanii soorib hei.

Ki Yiisa ji koo burgbetir na ni a wun ηmat poot; ³⁸ ηaan waa din yaa wun ηmat yoo nba na, ki joo nba ki narinbiit nyii u ni na barimo ki yeen a “Naant ki min nan fin n lakin saan.” Ki Yiisa te ki u nyik ηaan beto a, ³⁹ “Ti ηmat kii kun a ηaak ni ki saa moont toonjaann nba ki Yennu tun ki tura na.”

Ki u ηmat ki lin doo na kur po, ki moontir toonjaann nba ki Yiisa tun ki turo na.

Jairus bonpobik baatuk labaar

(Matu 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Yoo nba ki Yiisa ηmat ki saa poot mɔkgbenjir na, ki soo ki nibur tookito nan parpeenn, kimaan bi kur pon din guu u baarue. ⁴¹ Jasoo din be lenj ki bi yiu Jairus; ki u tee Yenjiantu diiuk saakoo; ki u tan baar ki gbaan Yiisa toonn ki barimo a wun

baar u ɲaak ni, ⁴² kimaan u bonpoyemmir nba tee bina piik nan ɲanlee nae yiar, ki per kuuma.

Poosɔɔ nba sii Yiisa liatir ki la laafia bianjinba (Matiu 9.20-22; Mak 5.25-34)

Ɗɔɔ nan Yiisa nba tok saa na ki nibur na mun waau ki gbin muk ki tuto. ⁴³ Ki poosɔɔ mun be leɲ, ki tee wunba siik fabouɲ ki tan jaɲ bina piik nan ɲanlee, ki din yat u bont kur ki tur tebteeb, ɲaan bi sɔɔ ki fit tebo ki u la laafia. ⁴⁴ Ki u tan baar Yiisa poor po ki sii u liatir moɓbann. Li taakpaak ni, ki u fabouɲ na ji jit. ⁴⁵ Ki Yiisa boi a “Nmee siimi?” Ki sɔɔ kur nba be leɲ na yeen a “Min kaa, min kaa.” Ki Piita tan boio a “Chanbaa, a ki la niib nba muki-i?”

⁴⁶ Ɗnaan ki Yiisa yet a “Sɔɔ siima, kimaan n bann nan paɲ nyii n niwa.” ⁴⁷ Ɗnanne ki poo na ji bann nan u kan fit boɔ u moɲ Yiisa boori, ki ji din nyii paanu ki jekir, ki tan gbaan Yiisa toɔnn, ɲaan yeto sɔɔ kur numm ni linba paak ki u siiu, nan bianjinba ki u la laafia yiama na. ⁴⁸ Ki Yiisa beto a, “N niipoo, faa teenin yada na paake ki a la laafia. Ii saa nan parmaasir.”

Yiisa nba fin bonpobik na kuun ni bianjinba (Matiu 9.23-26; Mak 5.35-43)

⁴⁹ Yoo nba ki Yiisa daa din see ki piak na, ki toomu nyii saakɔɔ maɲ ɲaak ni ki baar yet a “A bonpobik na taan kpowa; ki a ji daa bakint Wanntɔɔ.”

⁵⁰ Ɗnaan ki Yiisa gbat nna ki jiant bet saakɔɔ na a “Daa tiin jaɲmaanii; teent yada kuukɔɔ, ki u saa la laafia.”

51-53 Yiisa nba baar koo ñaak mañ ni yoo nba, ki u la nibur be leñ ki bui kpemonii ki fabin bik mañ kuun paak. Ki Yiisa betib a “I daa mo man; bik na ki kpo kaa, u goonte.” Naaan ki bi laau, kimaan bi mi nan bik na poñ kpowa. Li yoo na ki u ki sak ki soo n weio ki koo kpediiuk na ni, see Piita nan Joonn nan Jeems, ki pukin bik na baa nan u naa. 54 Yiisa din soor bik na nuue ñaan yiin a “N bik, fiit.” 55-56 Ki u manfoor jen, ki u fiir yiama. Ki li ji bakit u baa nan u naa bonchiann. Ki Yiisa betib a bin tur bik na jeet ki wun di; ñaan bia kpaamm a bii mi ki bin bet soo linba tun na.

9

Bianinba ki Yiisa tun u poorpoweiteeb piik nan banlee na

(Matiu 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Li poorpo ki Yiisa din tan yiin u poorpoweiteeb piik nan banlee na ki lakimm, ki turib yiikoo nan pañ nba ki bi sii nyint narinbiit kur, ki bia te ki baatib-ii laat laafia. ² U din yetib a bin yat kii lin kii moontir Yennu naan po, ki bia te ki baatib-ii laat laafia, ³ ki bia betib a “I daa jikit siar ki saa nanni; i daa dia patii, koo miat-kora, koo jeet, koo likirii, koo liata ñanlelee. ⁴ Naaak nba ki i saa koo, yin biar leñ nan yaa tan saa nyi doo mañ ni. ⁵ Siaminba kur ki niib ki tooki nan parpeenni, ii nyii doo mañ ni ki pit i taapant ni tant ki bir li doo ni, ki lin wannib nan bi mok biit.”

⁶ Nanne ki u poorpoweiteeb na nyii lin digbanbis kur ni, ki moontir Yennu barnanii, ki bia te ki baatib laat laafia.

*Ki jiiin Herod yanɲmatuk po
(Matiu 14.1-12; Mak 6.14-29)*

⁷ Galilii batsaakoɔ Herod din tan gbat linba tun na kur, ki li ɲmat u yan, kimaan siab din yaa Jɔɔnn-e fiir kuun ni, ⁸ ki leeb yaa Yennu sokinii Elaija-e* dɔkit, ki leeb mun yaa yaayoo ni sokiniinba yence fiir kuun ni. ⁹ Ki Herod yet a “N daan te ki bi pot Jɔɔnn yura, ɲaan ɲmee ki n gbia u po na muni?” Ki u ji din koor li yoo na a wun la Yiisa.

*Bianɲinba ki Yiisa dinn jab tusaa ɲanɲmu
(Matiu 14.13-21; Mak 6.30-44; Jɔɔnn 6.1-14)*

¹⁰ Li poorpoe ki toomiinba† man tan jen ki bet Yiisa linba ki bi saan tun. Ki u ji jiiib ki bi saan dosau nba ki bi yi Bef-saida na, bi kuukoɔ. ¹¹ Nibur na nba din gbat nna man, ki bi wei Yiisa ki saan. Waa la ki bi baat yoo nba, ki u tookib nan parpeenn, ki wannib Yennu naan po, ki bia te binba yiar na la laafia.

¹² Yonnu nba din tan maakit yoo nba, ki u poorpoweiteeb piik nan banlee na baar u boor ki yeto a “Naant ki nibur na n saan digbanbis nan kpaant nba kpia na ni ki la jeet nan dindoɔboa, kimaan nna na tee muuk nie.” ¹³ Ki u jiiin a, “I moɲ n turib jeet ki bin di.” Ki bi yeto a “Ti ki moɲ siar ki pukin boroboro kuna ɲanɲmu nan janii ɲanlee po, noɲkira ki ti saan saa daa jeet ki tan dinn nibur na.” ¹⁴ (Jab nba din be leɲ na teen nan tusaa ɲanɲmu nawa.)

* **9:8** 9.8 Yennu din jii Elaija-e ki saan nanao Yendouɲ ni. (2 Kpanbara 2.11) † **9:10** 9.10 Toomiinba man din tee u poorpoweiteeb piik nan banlee na.

Ki u bet u poorpoweiteeb na a, “Naant ki niib na n bokit kar piinḡmuḡmu.”

¹⁵ Ki u poorpoweiteeb na te ki bi kur bokit kar paabu paabu. ¹⁶ Ki u jii boroboro kuna ḡanḡmu nan janiḡ ḡanlee na, ki yaat got sanpaapo, ki tur Yennu niipoouk jeet na paak, ki ji ḡmit ḡmit ki tur u poorpoweiteeb na, a bii toor niib na. ¹⁷ Ki bi kur dii ki tan ḡboo. Ki u poorpoweiteeb na tikir jeet nba ki niib na dii ki tenn na, ki li ḡbee kpanchibit piik nan ḡanlee.

*Piita nba din pak barjaann nba ki jiin Yiisa po
(Matiu 16.13-19; Mak 8.27-29)*

¹⁸ Sianyoo Yiisa din mei Yennu u kuukoo, ki u poorpoweiteeb tan baar u boor li yoo na; ki u boib a “Niib yaa n tee ḡmee?”

¹⁹ Ki bi jiin a, “Siab yaa a tee Joonn nba din wuur niib Yennu nyunwuru nae, ki leeb yaa a tee Elaija-e,‡ ki siab mun yaa yaayoo ni sokiniinba yenoe fiir kuun ni.” ²⁰ Ki u boib a “Ki yimm ḡarin yaa n tee ḡmee?”

Ki Piita jiin a, “Fine tee Masia, wunba ki Yennu gann na.”

*Yiisa nba din pak u biak dinu po bianḡnba
(Matiu 16.20-28; Mak 8.30-9.1)*

²¹ Nanne ki Yiisa kpaamm nan ninmonn a bi daa beer soo labaar maḡi, ²² ki bia yetib a “Li kpaa talas nan min nisaarik Bik n di biak bonchiann; ki ti tiḡ ni saakab nan Yennu mannteeb yudamm nan sennu wantteeb saa

‡ 9:19 9.19 Elaija tee Yennu sokinii nba din be yaayoo ni.

yêtin, ki bia kpima, ñaan li daa ñantaa daar, Yennu saa fiinin kuun ni.”

²³ Ñanne ki u yet bi kur a “Wunba-i loon wun wein, see ki u likin u saanman ki jii u kuun dapunpunn daar kur kii waa-n. ²⁴ Wunba ki sak wun jii u manfoor ki turin, ñooe tan saa kɔŋ u manfoor, ñaan wunba likin u saanman n paak, ñooe tan saa la u manfoor nan barmɔnii. ²⁵ Nirɔ-i la tingbouŋ na mɔkint kur, ñaan biir u mɔŋ binbenj ki kɔŋ u manfoor, nyolannpoe ki u saa la? ²⁶ Wunba tiin fei ki jiin min nan n wannu na po, min nisaarik Bik-i tanj jen nan n yentsaakar, nan n Baa Yennu nan u malakanba yentsaakar, li yoo man n tan saa tin fei nan man jii li daanɔ ki pukin n niib niwa. ²⁷ Barmɔniie ki n beeri na, siab be nna ki kan kpo see ki bi tan la Yennu naan baaru yoo.”

*Yiisa gbanant lebitu labaar
(Matiu 17.1-8; Mak 9.2-8)*

²⁸ Waa din pak nna poorpoe, ki li teen nan daa ñanniin na, ki u jii Piita nan Jɔonn nan Jeems, ki doo namm kunkonn paak a wun saa miar Yennu. ²⁹ Waa din mei Yennu na ki u numm po tan kpint, ki u tiat penn ki nyirik. ³⁰⁻³¹ Li yoo na ki jab banlee nna lekit leŋ, ki bi tiat nan bi gbanant nyirii. Jab manj din tee Moses nan Elaija-e, ki bi piak nan Yiisa ki jiin u kuun po, nan bianjinba ki u saa kpo Jerusalem ki gbeen Yennu loomm na. ³² Ñaan gɔon din soor Piita nan u leeb na bonchiann, ki bi gɔon ki tan yerik, ki la ki yentsaakar yent ki lint Yiisa, ki bia la jab banlee nba see u boor na. ³³ Jab manj nba din tan nyikit

Yiisa na, ki Piita yeto a “Chanbaa, li njan nan taa be nna na. Ti saa faa lanbont nantaae, ki yenn-ii tee a yar, ki leer-ii tee Moses yar, ki leer mun-ii tee Elaija yar.” Piita nba din pak linba man, u kpan din gbia u pake.

³⁴ Waa din daa piak nna man, ki sanpagboun dokit ki piimm, ki janmaani soor njo nan u leeb na nan sanpagboun nba dokit ki piimm na. ³⁵ Ki bi gbat kunkor sanpagboun na ni, ki li yet a “N Bija nba ki n gannoe na. Gbiintir u mob man.”

³⁶ Kunkor na nba din pak gbenn yoo nba, ki bi ji la Yiisa kooe biar see. Ki bi ji din biar nmin ki jiin baa la linba na po, ki ki kumii soo labaar man, ki li yoo tan gar.

Yiisa nba nyinn narinbiiuk naasinbik ni bianinba

(Matu 17.14-18; Mak 9.14-27)

³⁷ Li din tan yent ki Yiisa nan u poorpoweiteeb bantaa na nyii kunkonn na paak ki sik, ki nibur tooko. ³⁸ Jasoo din be nibur na ni, ki tian yiin Yiisa a “Wanntoo, n barimae, tan gotir n bija na; kimaan njoee kpan tee n biyemmir, ³⁹ ki narinbiiuk tuu fiir u ni ki te wun yikin ki baa gbitgbiir ki tabit, ki mosankunkouy nyi u mob ni, ki li nammit fi u ni ki gbiau, ki tuu tan bariko waamina, njan ki ki nyikito. ⁴⁰ Ki n barin a poorpoweiteeb a bin nyinn narinbiiuk na, njan ki bi gbar.”

⁴¹ Ki Yiisa yetib a “Yimm motana niib nba kaa yada, ki bia ki waa Yennu fanu na, n saa yukir nani nlee ki di sukuru nani mantiki?” U bia din bet joo man a “Baat nan a bija man.”

⁴² Ki bik na nba baat Yiisa boor yoo nba, ki narinbiiuk na libiro nan tin gbakit, ki u doo tabit. Li yoo mane ki Yiisa tian narinbiiuk na paak, ki te ki bik na la laafia, ki u jiiu ki tur u baa. ⁴³ Nanne ki li yaar lit niib na kur nan Yennu pan nba yab bianjinba.

*Yiisa nba namm pak u kuun po bianjinba
(Matiu 17.22-23; Mak 9.30-32)*

Li daa din bakit nibur nae nan waa tuun linba kur na, ki Yiisa nmat bet u poorpoweiteeb na a, ⁴⁴ “Lootir i tuba man ki gbat linba ki n yaa n paki na fanu. Bi tan saa jii min nisaarik Bik ki kubin niib nuu ni.” ⁴⁵ Nnaan bi lek din ki bann li paaki, kimaan Yennu dookin bi yame a bi daa banti; ki bi bia tiin janmaanii nan bin boio li maan paak.

*Nmee tee nijaanni?
(Matiu 18.1-5; Mak 9.33-37)*

⁴⁶ Li poorpoe ki moniok tan baar u poorpoweiteeb na sinsuuk ni, ki bi noi ki yaa, “Nmee tee nijaann ti sinsuuk ni na?” ⁴⁷ Ki Yiisa bann baa dukii bianjinba. Nanne ki u jii bik nna ki senn u numm ni, ⁴⁸ nnaan betib a “Wunba gaar bik nba na n sann paak, u gaar mine; ki wunba mun sak ki gaarin, u gaar wunba tumin nae mun. Ki wunba mun tee tarik i ni, nooe tee nijaann ki gar i kura.”

*Wunba ki kon nan Yiisa, u see u poore
(Mak 9.38-40)*

⁴⁹ Nanne ki Joonn beto a “Chanbaa, ti daan la jasoo ki u taan a sann ki nyint narinbiit niib ni, ki ti beto a wun nyik, kimaan u ki tee ti ni yeno.”

⁵⁰ Ki Yiisa yet a, “I daa beerɔ mani, kimaan wunba kur ki kɔn nani, u see i poore.”

Samaria digbanbik niib nba yêť Yiisa bianinba

⁵¹ Tɔn, yoo nba din tan per nan Yiisa n do Yendɔun ni na, ki u faa par ki soor sɔnu a wun saan Jerusalem, ⁵² ɲaan tur mɔb a bin gar ki saa yet a u be sɔnu, ki bin teen siir ki sɔɔ ki u baar, ki bi dɔŋ gar ki saa baar Samaria teeb digbanbik nna ni; ⁵³ ki leŋ niib na ki sak u baaru maŋi, kimaan bi din mi nan u saa Jerusalem-e. § ⁵⁴ Ki u poorpoweiteeb Jeems nan Jɔɔnn nba gbat nna maŋ, ki bi boio a “Ti Yomdaano, a loon ki ti te ki muu n nyi sanpaapo ki sik di biiribi-i?”

⁵⁵ Ki Yiisa jiant ki gaar jat bi paak. ⁵⁶ Ki ɲɔɔ nan u poorpoweiteeb saan digbanleer ni.

*Binba loon bin wei Yiisa na labaar
(Matiu 8.19-22)*

⁵⁷ Yoo nba ki bi din saa na ki jasɔɔ tan yet Yiisa a “N saa weia siaminba kur ki a saa.”

⁵⁸ Ki Yiisa yetɔ a “Lunlona mɔk fɔrii, ki nɔɔnii mun bia mɔk tiat, ɲaan min nisaarik Bik ki mɔk dindɔɔboori.”

⁵⁹ Ki u tan yet jalɔɔ a “Ii waa-n.” Ki jɔɔ maŋ betɔ a “N Yomdaano, ɲaant ki n saan ki pii n baa sinsinna.”

⁶⁰ Ki Yiisa betɔ a, “Naant ki kpeemm-ii* pii bi kpeenleeb. Fin, ii saawa kii sakii mɔɔntir Yennu naan po kii teen niib.”

§ 9:53 9.53 Samaria teeb din ki loon Jerusalem teebi. * 9:60 9.60 Kpeemm tee binba ki waa Yiisa nae.

⁶¹ Ki loo mun yeto a “N Yomdaano, n saa weiwawa, naan naant ki n kun ki saa chab n naateeb sinsinna ki lian weia.”

⁶² Ki Yiisa beto a “Soo kan fit dia naasok ki ko naan gorii poor po. Li-i tee wunba gorii nna man, u ki nan wun teen Yennu naan na toontunno.”

10

Yiisaweira piinlore nan banlee tumu labaar

¹ Li poorpoe ki ti Yomdaano namm gann jaleeb piinlore nan banlee ki yaa wun tumm banlee-lee ki bin doŋ gar doi ni, siaminba po kur ki u saa baar. ² Nanne ki u betib a “Dii na beer yaba, naan ki dijaara waar. Li paak, ii mei man dii na daano ki wun namm pukin dijaara, ki te bin jaan dii* man. ³ Li saa man. N tuumiie, ki i sii tee nan pebis na kinkata sinsuuk ni. ⁴ Naan i daa jikit likboorii koo miat-nmanii koo taasaati. I bia daa see sonu ni ki foont soo. ⁵ Naan naak nbae ni ki i saa koo, yin doŋ yet a ‘Parmaasir-ii be naak na niib paak.’ ⁶ Ki naadaano man-i loon parmaasir, u saa gaarir. Li-i kii tee nna, parmaasir man bia saa jen i paaka. ⁷ Li-i tee ki i koo naak nbae ni, ii be leŋ kii di kii nyu linba ki bi teeni, kimaan toontunno nan ki wun gaar u paauko. I daa lin loon nei ki doo. ⁸ Li-i tee ki i baar doo nbae ni ki bi tooki nan parpeenn, ki turi jeet nba, yin di; ⁹ naan bia te ki baatib-ii laat laafia doo man ni, kii beer niib man a ‘Yennu naan nakiniiwa.’

* **10:2** 10.2 Dii na tee niib nba saa teen Yiisa yada, naan daa ki miu nae.

¹⁰ Li-i tee ki i baar doo nbae ni, ki niib na ki gaari, yin nyi set sonii ni njaan kii yeen a ¹¹ “Ti taapant nba tab i doo na tanbiinii nba na, ti pit njanne ki lubin ki chabiti. Ii mi man nan Yennu naan ponj baar ki nakiniiwa.’ ¹² N beerie nan buut daar, doo manj niib tubdatu tan saa gar Sodom teeb yara.”

*Ki jün binba ki nyik bi toonbiit na po
(Matü 11.20-24)*

¹³ “Li sii bi yimm Korasinn teeb paak; li sii bi yimm Bef-saida teeb mun yaa paak; kimaan mi-i bonni tun bakitnaunj toonjaana Taya nan Sidonn doi ni nan maa daan tun i doi ni na, bi bo saa nyik bi toonbiite yama, ki lia soot nba tee bonsisiok, ki puk bi monj tanpent, a lin wann nan bi nyik bi toonbiit tumue. ¹⁴ Daar nba ki Yennu tan saa bu niib buut na, i tubdatu saa gar Taya nan Sidonn teeb yarawa. ¹⁵ Yimm Kapenaum teeb, Yennu saa donni sanpaapowa-a? Aaii, u tan saa sikini kpeen tiije.”

¹⁶ Li yoo na ki u bet u poorpoweiteeb a “Wunba gbia i maan, u gbia n maame; njaan wunba yêti, u yêt mine; ki wunba yêt min, u yêt Yennu nba tumin nae mun biak.”

Yiisaweira piinlore nan banlee na jenu

¹⁷ Nanne ki Yiisaweira piinlore nan banlee na din tan jen nan parpeenn ki beto a “Ti Yomdaano, a sann panj nie ki narinbiit gbaa saak ti moi.”

¹⁸ Ki u betib a “N la Sintaanii nyii sanpaapo nan sanyikintii na ki tan baa. ¹⁹ Gbiintir man, n ponj turi yiikoo nba ki i sii njaamat wai nan

nanii, kii nyant i dataak Sintaanii paŋ kur; ki siar kan teeni. ²⁰ Naan i daa mɔk parpeenn nan narinbiit nba saak i mɔi na kuukɔɔ paak kaa, ŋaan kii biaki mɔk parpeenn nan baa poŋ sɔb i sana Yendɔuŋ ni na.”

*Yiisa nba la parpeenn bianinba
(Matiu 11.25-27; 13.16-17)*

²¹ Li yoo maŋ ki Yennu Seyeen te ki Yiisa mɔk parpeenn hei, ki ji yet a “N Baa Yennu, wunba tee sanpaapo nan tingboun na Yomdaano, n piaka, kimaan a bɔr labaar maŋ subindamm nan banteeb, ŋaan fiit wann waase; nnae ki a loon ki tun.” ²² Ki Yiisa ŋamm yet a “N Baa Yennu-e wannin barii na kura; ki sɔɔ ki mi maa tee wunba see n Baa maŋ, ŋaan sɔɔ mun bia ki mi n Baa maŋ nba tee wunba, see min u Bija na, nan binba ki n loon ki n fiit wannib na.”

²³ Li yoo na ki Yiisa ji ŋmat got u poorpoweit-eeb ŋaan bɔr betib a, “Parpeenn tee i yare nan yaa laat linba na. ²⁴ N beerie nan Yennu sokiniinba nan kpanbara bonchiann din loon bin la linba ki i laat na, ŋaan ki la, ki bia din loon bin gbat labaar nba ki i gbia na, ŋaan ki gbati.”

Ki jiin Samaria burchimo na po

²⁵ Sennu wantɔsɔɔ din fiir set ki loon wun bikin Yiisa, ki boio a “Wantɔɔ, n saa teen nlee ki la manfoor nba kaa gbennu?” ²⁶ Ki Yiisa ŋmat boio a “Li sɔb nlee Yennu sennu gboun ni? A karin ki laat nlee?”

²⁷ Ki joo na jiin a “Ii loon a Yomdaano Yennu; kii mantik kii loono nan a par kur, kii bia kii loono nan a seek kur, nan a paŋ kur, nan a

dudukit kur, kii bia kii loon a loo nan faa loon a moŋ bianjinba na.”

²⁸ Ki Yiisa yeto a “A jiinu na ŋan. Ii tuun nna ki tan la manfoor maŋ.”

²⁹ Naan ki sennu wantoo na lek loon wun wann nan u ki mok biit ki jiin sennu na po, ki boi Yiisa a “Ton, ki ŋmee tee n loo?”

³⁰ Ki Yiisa jiino a, “Jasoo din nyii Jerusalem ki siik Jeriko; ki fat-teeb tan pikino ki liat u tiat ki fat, ki boou bonchiann, ki tan tenn u kuun darik darik nna, ŋaan nyiko. ³¹ Li poor po ki Yennu manntoo nna mun tok li sonu ki siik, ki tan la joo na doo, ki u lok gar ŋaan nyiko. ³² Nanne na biak, ki Liifai jasoo mun baat ki tan la joo maŋ ki bia lok gar ŋaan nyiko. ³³ Ki Samaria jasoo mun tok li sonu ki baat, ki tan dokit joo maŋ paak. Waa lau yoo nba, ki ninbaauk sooro bonchiann, ³⁴ ki u baar ki jii kpan nan daan† ki baŋ u fiat na ŋaan fin tana, ki jiiu paan u boŋ paak, ki saan nana saamm ŋaak ni ki saa goto. ³⁵ Laa tan yent yoo nba, ki u jii salimpeena‡ ŋanlee ki tur wunba gorii saamm ŋaak na, ŋaan beto a, ‘Ii gorii joo na, ki mi-i tanj jen daar nba, n saa pa-a linba ki a dinno ki pukin na paak.’ ”

³⁶ Yiisa nba pak nna ki gbenn, ki u boi sennu wantoo na a “Jab bantaa na ni, ŋmee want nan u tee wunba ki fat-teeb fato na loo? A dukii nlee?”

³⁷ Ki u jiin a “Wunba tino ninbaauk na.”

Ki Yiisa yeto a “Ton, ii saa kii tuun li bian mun.”

† **10:34** 10.34 Bi din dia tiloona ki tee daan. ‡ **10:35** 10.35 Salimpeena ŋanlee din tee daa ŋanlee paauko.

Yiisa nba din gɔn Maata nan Meeri bianjinba

³⁸ Li poorpoe ki Yiisa nan u poorpoweiteeb din saa bi sɔnu, ki saa baar digbanbik nna ni; ki poosɔɔ be lej ki bi yiu Maata, ki u gaar Yiisa nan parpeenn u njaak ni. ³⁹ U din mɔk u niipowaarik, ki u sann tee Meeri; ki Meeri maɲ baar ki tan kar tinj ni, ki nakin Yiisa taa po ki gbiintir u maan. ⁴⁰ Njaan ki Maata mun gbaa nan saauɲ kur kur, ki tan baar bet Yiisa a “N Yomdaano, maa gbaa nan saauɲ, n kuukɔɔ, njaan ki n naa bik na ki sommitin na, a baka kaa li po-o? Betiro ki wun baar ki tan sommin.”

⁴¹ Ki Yiisa jiino a “Maata, n mi nan a gbaa nan bona bonchiann, ki li mukisa ki biir a par, ⁴² njaan bonyennkɔɔe kpaa talas. Meeri narin gann linba nane, ki sɔɔ kan nyinnir u ni.”

11

Ki jiiin Yenmiaru po

(Matiu 6.9-13; 7.7-11)

¹ Yiisa din be siarpo ki mei Yennu. Waa miar gbenn yoo nba, ki u poorpoweiteeb yeno tan betɔ a, “Ti Yomdaano, wantit taa sii mei Yennu bianjinba, nan Joɔnn nba din wann u poorpoweiteeb na.”

² Ki Yiisa betib a “Yaa sii mei Yennu bianjinbae na:

Ti Baa, njaant ki a sann n la baakir.

Njaant ki a naan n baar.

³ Luunt dinna mann.

⁴ Nyikin chab ti biit nan taa mun nyikit ki chabit binba tuumit biit bianjinba na.

A daa te ki ti kɔɔ jinjammii ni.”

5-7 Li yoo manj ki Yiisa bia betib a “Li-i tee ki saamɔ baar a ɲaak ni nyiɔk, ki a ki mɔk jeet ki saa turɔ, ɲaan ki a mun mɔk a yɔɔk ki saan u ɲaak ni tansuunii na, ki betɔ a wun kpenta boroboro kuna ɲantaa, a ki saamɔ baar a ɲaak ni; a yɔɔk sii be u diiuk ni ɲaan beta a ‘Daa mukisimi; n ponj kpar ganna; min nan n waas bia dɔɔra; n kan fit fiir turani.’ ⁸ Barmɔnii, u kan sak fiir ki tura jeet manj, a faa tee u yɔɔk na paaki; ɲaan li-i tee ki a ki tiin fei ki bia meio, see ki u tan tat fiir ki tura bianjinba ki a loon.

⁹ “Li paak, n beerie, miat Yennu man, ki u saa turi; lomin man, ki i saa lawa; kpaan gann man, ki u saa loot ki turi; ¹⁰ kimaan wunba kur mei Yennu, u gaane; ki wunba mun loon, u laate; ki wunba kpaan gann, bi lootir teenɔ. ¹¹ Yimm baanba, i ɲmee ki u bija saa miarɔ janj ki wun jii waaug ki turɔ? ¹² koo ɲmee ki u saa miarɔ jenn ki wun jii nanj ki turɔ? ¹³ Ki li-i tee yimm nba tee biitdamm na mi bianjinba ki i saa tur i waas bonɲana, i Baa Yennu nba be sanpaapo na mantik kan jii u Seyeej manj ki tur binba meio li po na-a?”

*Yiisa nan narinbiit bat Beelsebul labaar
(Matiu 12.22-30; Mak 3.20-27)*

¹⁴ Tɔn, jɔɔ nba ki narinbiit teenɔ muuk na din be lej. Ki Yiisa nyinn narinbiit manj jɔɔ na ni; ki u muut, ki ji fit piak. Ki li bakit nibur na bonchiann. ¹⁵ ɲaan ki yemm din yet a “Narinbiit bat Beelsebul-e* teen Yiisa yiikoo a wuu nyint narinbiit niib ni.”

* **11:15** 11.15 Sintaanii sanleere din tee Beelsebul.

¹⁶ Naan ki siab mun din loon bin bikin Yiisa, ki yaa wun tun nyinn ki lin wann nan Yennu set mi u po. ¹⁷ Ki Yiisa bann baa dukii linba, ki betib a “Naan niib-i ηmat ki kɔn tookit bi leebi, bi naan maŋ saa biira; ki ηaak niib-i munii ηmat kɔn nan leebi, li kan seti. ¹⁸ Nnae mun biak, li-i tee ki Sintaanii yent bokitir u mɔŋ ki kɔn nan leeb, nlee ki li saa seti? ¹⁹ I yaa Beelsebul-e teenin yiikoo a mii nyint narinbiit niib ni; ki yimm muni, ηmee chab i niib a bii nyint narinbiiti? I mɔŋ niib maŋ toonae want nan i ki mɔk mɔnii. ²⁰ Tɔn, min ηarin, Yennu paŋ nie ki n nyint narinbiit niib ni; ηanne mun bia want nan Yennu naan poŋ baar i boor niwa.

Yiisa paŋ nba gar Sintaanii yar bianjinba

²¹ “Jawakitir† nba teen siir nan u jatiat ki guu u ηaak, sɔɔ kan fit fat u siari, ²² ηaan u paarɔ mun-i taŋi pikinɔ ki paako, u saa fat u jatiat nba ki u maa li paak nae, ki bia jii u mɔkint na ki tor niib.

²³ “Wunba ki see n poor, u kɔn nanime; ki wunba mun ki tikii niib ki teenimi, u yatibe.

*Narinbiiuk nba tuu jen kɔɔ niro ni bianjinba
(Matiu 12.43-45)*

²⁴ “Li-i tee ki narinbiiuk tan nyii niro ni, u tuu yeeke ki lin kunkoouk paak, ki loon foon boor, ηaan ki ki laati; li paak, u tuu tan yet u mɔŋe a ‘N saa ηmat saan ηaak nba ki n daan nyii na nie;’ ²⁵ wu ji kii ηmat baar, wun la ki bi piar ki ηamma, ²⁶ u tuu ηmat nyie ki saa yiin narinbileeb banlore nba bi ki cheeu, ki

† **11:21** 11.21 Jawakitir na tee Sintaaniie.

baar namm, ki bin koo ki lakin be; ki niro man binbenj sii bi bonchiann ki gar waa tuu be sinsinn bianjinba na.”

Ki jün barmōnii parpeenn po

²⁷ Yiisa nba pak nna man, ki poosoo be nibur na ni ki yet sanpaapowa a “Poo nba mara ki moona na, parpeenn tee u yare.” ²⁸ Ki Yiisa jiino a, “Binba gbia Yennu maan ki saakir na, ηamme ki parpeenn tee bi yar.”

*Ki jün binba loon bin la nyinn na po
(Matiu 12.38-42)*

²⁹ Nibur nba din gbin Yiisa boor yoo nba na, ki u yetib a “Mōtana nigbouj na tee biitdamme, kimaan bi loon bin la nyinn, ηaan n kan mi wannib nyinsiari; Jona nyinbooru na kuukooe ki n saa wannib. ³⁰ Bianjinba ki Jona din tee nyinn ki kpaan Ninefe teeb na, li bianje mun ki min nisaarik Bik saa teen nyinn ki kpaan mōtana nigbouj na. ³¹ Buut daar, poobat nba din nyii diitu po na tan saa set wann nan mōtana nigbouj na mōk biit, kimaan u din nyii digbanbanfōkirewa ki tan baar a wun gbiint Bat Solomonn yanfoon na pinpauk; ki gotir mani, wunba chee Solomonn be nna. ³² Buut daar, Ninefe teeb tan saa set wann nan mōtana nigbouj na mōk biit, kimaan Jona nba din moont Yennu maan ki turib na, bi din nyik bi biite; ki gotir mani, wunba chee Jona be nna.”

*Gbanant yentu labaar
(Matiu 5.15; 6.22-23)*

³³ “Soo kan joo fitir ŋaan jii ki teen woonin ni, koo ki likin ŋmaŋ li paaki. See ki u jiir ki toon bont nba dokii paak ki lin yent, ki niib-i jiki koo yoo nba, bii laat yentu na. ³⁴ A ninbinae tee a gbanant fitir; a ninbina-i ŋani, a gbanant kur sii mok yentue; ŋaan a ninbina-i kii ŋani, a gbanant kur sii be bunbɔnn nie. ³⁵ Ii mi man ki yentu nba be i ni na daa tee bunbɔnni. ³⁶ Ton, a gbanant kur-i yeen bonŋann ki siar po ki bɔni, li sii yeene ki nyirii pirpirpir, ki naan fitir nba yeen ki teena yeenŋanu na.”

Yiisa nba din pak biir Farisiinba nan sennu wantteeb bianŋinba

(Matu 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ Yoo nba ki Yiisa pak gbenn na, ki Farisiisoo beto a wun weio ki bin saa di jeet. Ki u din wei saan ki saa koo kar a wun di. ³⁸ Ki li teen Farisii niro na bakitnaunŋ nan Yiisa nba ki nit ŋaan yaa wun di maŋ. ³⁹ Ki ti Yomdaano maŋ yeto a “Yimm Farisiinba, i sokii ŋmanii nan senii poorpo kuukooe; ŋaan ki i para ni gbee nan fatu nan bonbiir. ⁴⁰ Yimm jatit na! Yennu nba din nan nanyer po na, ŋoo kaa din nan nook ni-i?‡
⁴¹ Turin talasdamm linba be i ŋmanii ni nan i senii ni, ki i nanyer po nan i nook ni kur sii yeen.

⁴² “Yimm Farisiinba, li sii bi turi. I jikit baarii nan nanjoi nan li bonlia piik nook ni yennkoo, ki teen Yennu, ŋaan bakin buut bunu nba took, ki bia ki loon Yennu. Linba na nbae ŋan ki yii tuun, ki daa nyikit li yenn-nba tumu.

‡ **11:40** 11.40 Li paak tee: Yennu mi niro nanyer po nan u nook ni biak.

⁴³ “Yimm Farisiinba, li sii bi turi, kimaan i loon nijaana kaanii boa Yenjiantu diit ni, ki bia loon niib-ii foonti baakir foontii dai ni. ⁴⁴ Li sii bi turi. I tee nan kaat nba ki niib tuu somm li paak n̄aan ki laatir nae.”

⁴⁵ N̄anne ki sennu want̄oyen̄o bet̄o a, “Want̄oo, faa yet nna na, n̄ann a sukiite na mun.” ⁴⁶ Ki Yiisa yet̄o a “Yimm sennu want̄teeb, li sii bi turi mun, kimaan i jint niib jik-kpiata nba paar nan bin jii, n̄aan i m̄oŋ ki saak ki siin jika maŋ kii sommitibi. ⁴⁷ Li sii bi turi, kimaan i maa s̄okiniinba kaat ki sent bon̄ann; n̄amm maŋe tee s̄okiniinba nba ki i yeejamm din kpiib na. § ⁴⁸ Yaa tuun nna na, n̄anne want niib nan i set sak i yeejamm nba din tun bian̄inba nawa. N̄amme din kp̄ii s̄okiniinba maŋ, n̄aan ki i mun saan ki maa bi kaat na. ⁴⁹ Li paak, ki Yandaan̄o Yennu yet a ‘N saa tun s̄okiniinba nan toomiinba bi boor; ki bi saa kpi siab n̄aan mukis leeb,’ ⁵⁰ a m̄otana nigboun̄ n tan la tubdatu s̄okiniinba kur kpinu na paak. Kpinu maŋ din piin durinya namu yooewa, ⁵¹ baa din kp̄ii Abel yoo nba na, ki tan tuu Sekaria kpinu, wunba ki bi din kp̄iiu Yennu maruŋ binbintir nan jiantu n̄asaakak sinsuuk ni na. N beeri barm̄oniie, m̄otana nigboun̄ na tan saa la tubdatu s̄okiniinba kur kpinu na paaka.

⁵² “Yimm sennu want̄teeb, li sii bi turi, kimaan i d̄okin Yennu maan, a niib daa bant li paak. I m̄oŋ ȳet li bannue, ki bia d̄ok binba koor a bin bannir na.”

§ 11:47 11.47 Bi m̄oŋ din ki sak s̄okiniinba maŋ wannu.

⁵³ Yiisa nba seet len na, ki sennu wannteeb nan Farisiinba wutoa ji doo bonchiann, ki bi ji piin boio buboit ki jiin labaar bonchiann po, ⁵⁴ ki lek koor a bin la u mɔbonkpetir ki fit biiro.

12

Kpinkpannii damm labaar (*Matiu 10.26-27*)

¹ Li yoo man ki niib tusaa tusaa din lakin leeb ki muk, ki tan nmaat leeb taagbina, ki Yiisa din pak nan u poorpoweiteeb sinsinn ki yaa, “Ii mi man Farisiinba binben po, kimaan bi tee kpinkpannii damme. ² Barsai kaa ki dook ki tan kan nyi paanu; siar mun ki be woonin ni ki bi tan kan banniri. ³ Li paak, labaar nba ki i pak woonin ni, njan see ki li tan nyii paanu; linba ki i lek lokin diit ni gbaa, njan li tan saa woot ki nyiwa.”

Ti saa tin nmee janmaanii? (*Matiu 10.28-31*)

⁴ “N yɔɔsnba, gbiintir, i daa tiin niib janmaanii man, kimaan bi saa fit kpi i gbanant kuukooe; njan i kuun poorpo bi ji kan fit teeni siari. ⁵ N yaa n wannu wunba ki i sii tiinoe. Tinin Yennu, wunba saa fit kpi ki bia mok yikoo nba saa lui muu nba kan mi kpeen na ni. N beerie, tinin nooe man.”

⁶ “Bi koi jinjera banjmu kobu kuukooe, njan Yennu ki mi tamm bi yenokoo po. ⁷ Yennu mi i yura paak yut kann gbaa. Li paak, i daa tiin janmaanii, kimaan i mok nyoot ki gar jinjera bonchiann.

*I nyint a mɔŋ paanu nan a tee Yiisaweirɔe
(Matiu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Wunba nyint u mɔŋ paanu niib boor nan u tee n weirɔe, min nisaarik Bik mun tan saa nyinnɔ paanu Yennu malakanba boor, ⁹ ŋaan wunba yaa u ki tee n weirɔ, niib ni, min nisaarik Bik mun tan saa yet a n ki miu, Yennu malakanba boor.

¹⁰ “Wunba pak mɔbonn ki biir min nisaarik Bik, Yennu saa fit nyik chabɔ; ŋaan wunba sukii Yennu Seyeen, Yennu kan nyik chab li daanɔ.

¹¹ “Bi-i soori ki baar nani Yenjiantu diit ni, koo kpanbara boor, koo tin yudamm boor, i daa te ki li daamii-i nan yaa saa pak jiin bianjinba, koo yaa saa pak linba, ¹² kimaan li yooe ki Yennu Seyeen saa wannɔ bianjinba ki i saa pak.”

Mɔkitɔɔ nba din tee jatuk labaar

¹³ Li yoo maŋ ki jasɔɔ be nibur na ni ki yet Yiisa a “Wanntɔɔ, betir n yɔɔɔ na ki wun bokit ti baa faar ki turin.”

¹⁴ Ki Yiisa yetɔ a “Li ki lami nan ki n teen i barbuurɔ ki bokit i faar ki turi.” ¹⁵ Ŋanne ki Yiisa ŋamm pak nibur na a “Ii mi man mɔkint lonchiɔŋ po. Mɔkint bonchiann kaa saa te ki nirɔ-ii mɔk manfoori.”

¹⁶ Ŋanne ki u yimm barjouk na a, “Mɔkitsɔɔ din be ki mɔk kpaab, ki u kpaab na teenɔ jeet bonchiann; ¹⁷ ki u tan dukin dudukit a ‘N saa teen nlee, kimaan n ki mɔk yiar nba ki n ji saa teen n jeet na kur lenji.’ ¹⁸ Li poor po ki u yet a, ‘N saa teen nnae; n saa yeer n bɔkpera nae ŋaan ŋamm maa bɔsaakara. Leŋe ki n ji saa teen n dii nan n bonkokoot kura. ¹⁹ N ji saa yet n mɔŋ a:

N mək jeet nba saa jaŋin bina bonchiann; n ji sii foie ki di ki nyu ki mək parpeenn.’ ²⁰ Nanne ki Yennu yeto a, ‘Jajatuk na! Nyiok na, a manfoor saa kat. Ki laan a məkint nba ki a mək na, ŋmee saa yenti?’

²¹ “Tɔn, wunba kur tikii məkint ki teen u mɔŋ, ŋaan ki mək məkint Yennu boori, u mun tee nan jajatuk na nae.”

Teent Yennu yada
(*Matiu 6.25-34*)

²² Nanne ki Yiisa yet u poorpoweiteeb a, “Li paak ki n beeri, i daa te ki li mukisi i binben po nan yaa saa di linba, ki bia daa te ki li mukisi i gbanant po nan yaa saa lia linba, ²³ kimaan manfoor gar jeeta, ki gbanant mun gar tiata. ²⁴ Gotir nɔɔnii: bi ki buur jeeti, ki bia ki jaami, ki bia ki mək dii naapaat koo suka, ŋaan Yennu dintib; i ki mək nyoot bonchiann ki gar nɔɔnii-i? ²⁵ I ŋmee saa fit fokin u manfoor u dudukit nba mukiso na paaki? ²⁶ Yaa ki fit tun bonmintik na, bee ki li sii daamii-i nan bonlia maŋi? ²⁷ Gotir man puuk nan li ŋant. Bi ki tuun toona koo ki luu bi mɔŋ chinchena; ŋaan n beerie, kpanbar Solomonn nba lek din mək taŋant bianjinba, u din ki mi lia tiat ki li ŋan nan puuk na gbaa. ²⁸ Mɔot nba be dinna, ŋaan wonn ki bi joo muuwa na, Yennu nba faŋitir bianjinba na, u kan lannini-i? Yimm yadkanpɔona damm na!

²⁹ “I daa gbaa nan yaa saa di linba koo yaa saa nyu linba, ki bia daa mukis i dudukit, ³⁰ kimaan durinya na ŋaateeb tuu mukis bi dudukit linba na paake. Nnaan yimm ŋarin, i Baa Yennu poŋ mi

nan i loon linba na. ³¹ Li paak, ŋaant ki i baka-ii be Yennu naan ni, ki u saa jii bona nba na ki turi.

Yendouŋ ni məkint labaar
(*Matiu 6.19-21*)

³² “Yimm n niib nba ki yab na, i daa tiin jaŋmaanii, kimaan i Baa Yennu-e yaa wun dinni naan, ki bia mək parpeenn nan waa saa dinni na paak. ³³ Li paak, koin i bona nba ki i mək, ki jii li likirii ki tur talasdam, ki i tan saa la məkint nba ki mək gbennu. Məkint maŋ sii be Yendouŋ ni, ki kan wati, kimaan nanyuko kan kpian leni, ki bonŋminmabit bia kan ŋmamiri. ³⁴ Siaminba ki a məkint be na, a dudukit mun be leje.

Daaba nba teen siir barjouk

³⁵ “Teent siir man ki daa yokitir i tiati, ki ŋaan ki i fita-ii di, ³⁶ kii tee nan niib nba tuu guu bi chanbaa nba saa nyi poochiann ki kpent, ki tan baar yiin, ki bin loot yiama na. ³⁷ Daaba nba ki bi chanbaa kpen ki lab ki bi guu u kpenu, parpeenn tee bi yare. Barmoniie ki n beeri na, bi chanbaa na saa te ki u daaba maŋ n kar ki wun baar nan jeet ki turib ki bin di. ³⁸ Li-i tee ki bi chanbaa tan kpen tansuunii koo kojomɔɔk, ki la ki bi guu-u, parpeenn sii tee daaba maŋ yare.

³⁹ “Nnara, li-i tee ki ŋaadaano poŋ mi yoo nba ki nanyuko saa baarie, u kan ŋaan ki wun kɔɔ; u sii guue. ⁴⁰ Yimm mun-ii teen siir kii guu, kimaan min nisaarik Bik tan saa jen yoo nba ki i ki daanime.”

Daabir nba saa sak u chanbaa mɔb bianjinba
(*Matiu 24.45-51*)

⁴¹ Nanne ki Piita boi Yiisa a “N Yomdaano, a yiin timme barjouk na amii soo kure?” ⁴² Ki Yiisa jiino a, “Daabilanoe tee yandaano ki tuun u chanbaa nba wanto bianjinba? Njooe tee wunba ki u chanbaa saa teeno daabiyudaano, ki wuu gorii daaba kur nba be u njaak ni, kii teemm mann yoo nba jan. ⁴³ Li-i tee ki u chanbaa tan kpen ki la ki u tuun nna, parpeenn sii tee daabir man yare. ⁴⁴ Barmoniie ki n beeri na, u chanbaa man saa jii u mokint kur ki teen daabir man nuu nie a wuu gorii. ⁴⁵ Naan li-i tee ki daabir man yet u mon a u chanbaa kan jen yiami, ki ji piin boo daabilia na, li jab nan poob, ki bia di ki nyu daan ki yib, ⁴⁶ u chanbaa tan saa jen daar nba nan yoo nba ki daabir man ki daan nan u saa jene. U chanbaa na saa dat u tubir bonbiir, ki teeno nan baa tuu teen moyetdamm bianjinba na.

⁴⁷ “Daabir-i mi linba ki u chanbaa loon wun tun, naan ki teen u mon siiri, ki bia ki tumi, bi saa boou kpaasir bonchiann. ⁴⁸ Daabir-i kii mi linba ki u chanbaa loon wun tun, ki kpet tun bonkpetir nba jan nan boot, bi saa boou waaminnae naan naau.

“Wunba ki bi turo ki li yab, njooe ki bi tan saa boi gaar linba yab; naan wunba ki bi turo ki li yab bonchiann na, njooe ki bi tan saa boi ki gaar bonchiann mun.

*Bokitu labaar
(Matu 10.34-36)*

⁴⁹ “N baar maa n lu muue tingbouj na ni, naan n sunman ki li pon yinna. ⁵⁰ Bi saa te ki n sik nyun yiaka. Li turin parbiir bonchiann mokmok

nan laa tan saa tun ki gbenn. ⁵¹ I dukii nan n baar nan parmaasire tingbouŋ na ni-i? Aaii. N beerie, n baar nan bokitue. ⁵² Laa jii dinna ki saa, niib banŋmu-i tanj be ŋaak ni, bi tan saa bokit; ki bantaa sii biir banlee, ki banlee na mun biir bantaa maŋ. ⁵³ Baanba tan sii biir bi waas, ki waas mun biir bi baanba; ki naanba tan sii biir bi bonpoi, ki bonpoi mun biir bi naanba; ki siponaanba tan sii biir bi sipoi, ki sipoi na mun biir bi siponaanba.”

Yoo bannu labaar
(*Matiu 16.2-3*)

⁵⁴ Li yoo maŋ ki Yiisa pak tur nibur na a, “Yoo nba ki i tuu tan la sanpagbant do yonbaa po na,* i tuu yete yama a saak saa baawa, wun set tan baa. ⁵⁵ Yoo nba ki i laat wouŋ nyi diitu po ki da na, i tuu yaa naauk sii be, ki lin set tan toŋ. ⁵⁶ Yimm kpinkpanni damm na, i fit bukitir saak nan naauk baaru yoo, ŋaan bee teen ki i kan fit bann mɔtana yoo na paaki?

Maan ŋammu labaar
(*Matiu 5.25-26*)

⁵⁷ “Bee teen ki i kan fit dukin ki bann linba tooki? ⁵⁸ Li-i tee ki fin nan soɔ mɔk maan kii saa nan maan maŋ bat boor, yaa daa be sonu paak ki saa na, li bo ŋan ki i kot ki ŋamm maan maŋ. Li-i kii tee nnai kaa, u saa dat baar nana barbuuro boor, ki barbuuro na mun saa jiia ki teena dansarguutoɔ nuu ni, ki dansarguutoɔ na mun saa koona dansarik. ⁵⁹ N beerie, bi kan mi

* **12:54** 12.54 Bi tinj ni, saak nyi yonbaa poe.

ɲaa-ani, see ki a tan pa likirii nba ki bi jiiara na kur, nan jinjema kan tenni.”

13

Nirɔ-i kii nyik toonbiit tumu u saa kpo

¹ Li yoo na ki nisiab baar ki yet Yiisa ki jiin Galilii teeb kpinu po, binba ki Pailat* din kpiib, yoo nba ki bi mann maruɲ ki teen Yennu na.

² Ki Yiisa boib a, “Galilii teeb nba la biak maɲ bianɲinba na, i dukii a bi mantik din tee biitdamm ki gar bi leeb kure-e? ³ Aaii; ɲaan n beerie, li-i tee ki i ki nyik i toonbiit, i kur mun tan saa kpo nnae. ⁴ Donfoouk nba din be Siiloam ki tan baa ki nyak niib piik nan banniin ki kpiib na, i dukii a niib maɲ din jia mantik tee biitdamm ki gar leeb nba kur be Jerusalem nae-e? ⁵ Aaii; ɲaan n beerie, li-i tee ki i ki nyik i toonbiit, i kur mun tan saa kpo nnae.”

Tiik nba ki loon loona barjouk

⁶ Nanne ki Yiisa yimm barjouk a, “Jasoo din mok tilontik u kpaab ni, ki tan baar a wun pɔɔr loona, ɲaan ki la siari. ⁷ Nanne ki u bet u kpaguuro na a ‘Nnara, bina ɲantaae na ki n yoo baat tiik na boor maa n pɔɔr loona, ɲaan ki ki laat siari. Chooomɔ lu. Bee ki li sii see biir tin yanni?’ ⁸ Ki u kpaguuro na yetɔ a, ‘Chanbaa, daa nyikin binn na, ki n gbiir li nyakir ni ki pii lulin, ⁹ ki tin got laan li saa lon loona binn po-o? Li-i tee ki li ki lonie, fan ji ɲaan bin choou.’ ”

* **13:1** 13.1 Pailat din tee Rom teeb yudaance.

Yiisa nba te ki poowaagorik la laafia foon daar bianjinba

¹⁰ Foon dasiar ki Yiisa din want niib Yennu maan, Yenjiantu diiuk ni; ¹¹ ki poosoo be diiuk man ni, ki narinbiik be u ni, ki teeno yiaru binpiik nan nanniin, ki ji tan teeno waagorik, ki u ki fit naatir faba. ¹² Yiisa nba tan lau, ki u yiino a wun baar, ki yeto a “A yiaru man njaawa,” ¹³ njan jii u nii ki yii poo man paak. Li taakpaak ni ki u naat u moŋ ki ji piak Yennu.

¹⁴ Nanne ki Yenjiantu diiuk yudaano wutoor doo, kimaan Yiisa nba te ki niro la laafia foon daar na paak; ki u bet niib na a “Daa njanloobe bakoi nook ni ki ti tuu sii tuun toonn. Ii tuu baar li daa ni kii laat laafia, njan i daa baat foon daar ki loon laafia.”

¹⁵ Ki Yiisa gato a “Yimm kpinkpanni damm na, i kur tuu lootir i nei nan bonii bonkob-loi ni ki saa namm ki nyuntib foon daa. ¹⁶ Ki poo nba tee Abraham yaaboonn na, njo e ki Sintaanii teeno yommik binpiik nan nanniin, li ki jan nan ki n nyinno yommisin ni foon daari-i?” ¹⁷ Yiisa nba pak linba na yoo nba, ki u datai na kur ji dii fei; ki nibur na ji mok parpeenn nan waa tuun baktinaun toona nba kur na.

Bonboorik barjouk

(Matiu 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Li poorpo ki Yiisa boi niib man a, “N saa bikin Yennu naan nan lannpoe? N saa nannir nan bee na? ¹⁹ Li naan nan kanperik binn nba ki niro tuu jii ki bur u kpaab ni, ki lin kpaat ki teen tiik, ki noonii baat ki tia tiat li yini paak nae.”

Datin̄ barjouk
(*Matiu 13.33*)

²⁰ Ki Yiisa bia ḡamm boib a, “N saa bikin Yennu naan nan lannpoe? ²¹ Yennu naan tee nan datin̄ nba ki poo tuu jii ki ḡmat nan boroboro yon nba yab, ki lin tan miik ki ji fuut do nae.”

Tammɔyebik kɔɔnu labaar
(*Matiu 7.13-14, 21-23*)

²² Yoo nba ki Yiisa din be sɔnu paak ki saa Jerusalem na, u din gaar digbangben̄a nan digbanbis ni, ki want niib Yennu maan; ²³ ki sɔɔ tan boio a, “Chanbaa, niib nba tan saa la tinnu na, bi tan sii tee waamina amii bi sii yaba?”

Ki Yiisa yetib a ²⁴ “See ki i yabir i mɔŋ ki kɔɔ tammɔyebik na ni. N beerie, niib bonchiann tan sii loon bin kɔɔ len, ḡaan gbar kɔɔnu. ²⁵ Naadaanɔ-i tan̄i fiir ki loon tammɔb na, ḡaan ki i biar see nanyer po, ki kpaan tammɔb ki yi ki yaa, ‘Chanbaa, lootir turit,’ ḡaan li yoo, u tan saa jiini a, ‘N ki miini; i nyii lee?’ ²⁶ Ki i tan saa jiinɔ a, ‘Ti din tuu di ki nyu nana; ki a wantit Yennu maan ti doi ni.’ ²⁷ Ki u bia saa jiin ki beti a ‘N ki mi yaa nyii siami, yimm biitdamm na kur, seetir nna man.’ ²⁸ Ki u tan saa jii-i ki lui nanyer; ḡaan ki i gorii Abraham nan Aisak nan Jakob nan Yennu sɔkiniinba kura, ki bi be Yennu naan ni; ḡaan ki i mɔ fabin ki ḡman nyana. ²⁹ Niib tan saa nyi yondo po nan yonbaa po nan diitu po nan gaŋ po, ki tan kɔɔ Yennu naan ni ki kar ki di jeet. ³⁰ Nisiab nba joont tan saa dɔŋ liik, ki siab nba mun dɔŋ liik na tan saa joont.”

*Yiisa nba din loon Jerusalem teeb bianjinba
(Matuu 23.37-39)*

³¹ Li yoo na ki Farisiinba siab baar Yiisa boor, ki yeto a, “See ki a nyii nna ki saan siar po, kimaan Herod loon wun kpiae.”

³² Ki Yiisa betib a “Njoo lunlonn,† ii saa man, ki saa yeto a ‘Gotirii, dinna nan wonne ki n sii beer narinbiit niib ni njaan bia te ki niib-ii laat laafia, ki daa njantaa daar n saa gbenn n toonn.’ ³³ Laa jii dinna nan wonn ki saa, see ki n lek fabir somm n somma. Bi kan kpi Yennu sokinii siar po, li-i kii tee Jerusalem-i kaa.

³⁴ “Jerusalem teeb, nbaayoo-o, yimm nba kpi Yennu sokiniinba, ki bia jaat u toomiinba nba ki u tumm i boor ni na tana, bikinu taar munjaae ki n gbaa maa n lakini yomm, nan korik nba tuu lakin u kobis u kpinkpant ni na, ki i ki saki. ³⁵ Gotir man, Yennu nyik i jiantu njaasakak nawa. N beerie, laa nyii dinna ki saa, i ji kan mi lan ki saa tuu daar nba ki i tan saa yet a ‘Piisin be wunba baat Yennu sann ni na paak.’ ”

14

Yiisa nba din te ki baatoo la laafia bianjinba

¹ Ton, foon dasiar ki Yiisa din tan koo Farisiinba yudaansoo njaak, a wun di jeet; ki binba be lej man diisiro. ² Li yoo na ki baatoo baar u toonn, wunba ki bonwuunkar wuuno. ³ Nanne ki Yiisa boi sennu wantteeb nan Farisiinba a “Ti sennu sak a niroo n te ki baatoo n la laafia foon daari-i?” ⁴ Ki bi njmina. Ki Yiisa te ki baatoo na

† **13:32** 13.32 Bi boor, lunlonne tee bonkobit nba sub ki bia ton.

baar u boor, ki u te ki u la laafia. Li poorpo ki u chabo a wuu saa, ⁵ ñaan betib a “I yeno-i mək bik koo naab ki u tan kpet baa bunbunn ni foon daar, u kan donno foon daar mañi-i?”

⁶ Ki bi ki fit jiino siari.

Ki jiin sikin-n-moñ nan saamm gaaru po

⁷ Li yoo na ki Yiisa la binba tikir na loon bin gann yudamm kaanii boa ki kar. Li paak, ki u yimm barjouk na a: ⁸ “Bi-i yiina poochiann ki a baar, faa daa kaar yudamm kaanii boori, li pasiar bi poñ bo yiin soewa, wunba cheea, ⁹ ki yiintoo mañ saa baar a boor ki tan yeta a, ‘Fiit ñaan turo kaanu.’ Li yoo na, ki fan ji di fei ki fiir ki saan kar kpiñ. ¹⁰ Ton, bi-i yiina poochiann ki a baar, fan kar kpiñ; ki yiintoo n tan fit baar ki yiina a, ‘N yook, baat ki tan kar yudamm kaanii boor.’ Li yoo na ki a saa la baakir a leeb boor. ¹¹ Kimaan wunba kur dont u moñ, Yennu tan saa sikino; ñaan wunba sikint u moñ, Yennu tan saa donno.”

¹² Nanne ki Yiisa bia yet wunba yiino na a “Li-i tee ki a yiin jaamm, faa daa yi a yoo snba, koo a yoorib, koo a ninjamm, koo a məkitleebi, kimaan ñamm tan saa jiinawa, ki a gaar a pann. ¹³ Li-i tee ki a yiin jaamm, fan yiin talasdammm nan wobii nan dianii nan joonii, ¹⁴ ki Yennu saa pukina, kimaan bi kan fit jiina baa dii linba na. Yennu-e tan saa jiina, daar nba ki burchimm tan saa fiir kuun ni na.”

*Jaangbenjir barjouk
(Matiu 22.1-10)*

¹⁵ Binba din di nan Yiisa na yeno nba gbat linba ki u pak na, ki u yeto a “Binba tan saa di jaamm Yendoun naan ni na, parpeenn tee bi yare.”

¹⁶ Ki Yiisa yeto a “Jasoo din be ki tan yaa wun di jaangbenjir, ki poi niib bonchiann. ¹⁷ Jaamm na yoo nba tan baar, ki u tun u daabir a wun yiin niib nba ki u daan poib na, ki jeet na kur teen siira. ¹⁸ Ki bi kur piin ki loon sonu nba ki bi saa yet saanu: Ki sinsinn yoo na bet daabir na a, ‘N daa kpapaan, li paak, chabimin ki n saan saa got;’ ¹⁹ ki loo beto a ‘N daa naakookii piik, li paak, chabimin ki n saan bikimm;’ ²⁰ ki loo na mun bia beto a ‘N daa yonn poopaane, li paake ki n kan fit baari.’ ²¹ Nanne ki daabir man nmat ki saa bet u chanbaa linba na kur. Ki u chanbaa na wutoor doo bonchiann, ki u bet daabir na a, ‘Nyimin ki saan doo ni yian yian, ki saa got sonii ni, ki yiin talasdamm nan wobii nan dianii nan joonii ki jen namm na.’ ²² Li poorpoe ki u daabir na saan ki jen yet a ‘Chanbaa, n tun faa yet linba nawa, nnaan ki yiar bia tenn.’ ²³ Nanne ki u chanbaa na yeto a, ‘Nyimin biak ki saan digbankpinii ki saa got pana paak nan sonjobis ni, ki te niib n baar, ki n njaak na n gbee. ²⁴ Nnaan binba ki n daan yiimm, ki bi yet baaru na, bi soo poj kan lemm n jaamm jeet na kaawa.’ ”

*Yiisa weiu labaar
(Matu 10.37-38)*

²⁵ Sianyoo ki nibur waa Yiisa; ki u tan jiant yetib a ²⁶ “Wunba loon wuu be nanin, see ki u loonin ki gar waa loon u baa, nan u naa, nan u poo, nan u waas, nan u yoorib, nan u waarii, nan

u mɔŋ manfoor bianjinba na. Li-i kii tee nnai kaa, u kan fit teen n poorpoweitɔɔ. ²⁷ Wunba ki likin u saanmanɔŋ ki jii u kuun dapunpunn ki waami, u kan fit teen n poorpoweitɔɔ.

²⁸ “Wunba loon wun maa dɔuŋ, see ki u kar sinsinn, ki dukin waa saa teen bianjinba ki soor li mɔb, ki laan u likirii saa jaŋ koo li kan jaŋi; ²⁹ kimaan li-i kii jaŋi, ŋaan ki u fɔkin fiakir ki tan ki fit kaar maaru maŋi, ki niib tan la nan u ki fit kaar dɔuŋ maŋi, bi ji sii laaue ki sarikito. ³⁰ Bi ji sii yeen a ‘Jɔɔ na daan fɔkin u dɔuŋ ŋaan tan gbar kaaruwa.’

³¹ “Kpanbar-i mɔk niib tusaa piinlee ki saan namm a wun kɔn nan kpanbar lɔɔ nan u niib tuspiik mun, nlee ki kpanbar nba mɔk niib tuspiik na saa teeni? See ki u kar sinsinn ki dukin ki bann baa saa jaŋ nan baa kan jaŋ nan u tooku. ³² Bi-i kii jaŋie, see ki u tun toonii ki bi ŋak faauk, waa daa be banfɔkira na.

³³ “Tɔn, nirɔ-i kii nyik u mɔkint kuri, u kan fit teen n poorpoweitɔɔ.

Yaarin labaar
(*Matiu 5.13; Mak 9.50*)

³⁴ “Yaarin man; ŋaan li manu-i tani saat, nlee ki li ji sii mani? ³⁵ Li lek ki ŋan ki a jii ki pak kpaab ni, ki bia ki ŋan ki a pukin lulin po. See ki a lu. Wunba mɔk tuba, wun gbiint.”

15

Pebotikauk barjouk
(*Matiu 18.12-14*)

¹ Sianyoo ki lampogaarteeb nan biitdamm bonchiann din baat Yiisa boor ki gbiintir u maan.

² Ki Farisiinba nan sennu wanteeb burin ki yeen a “Joo na gaan biitdamm ki bia di namm.”

³ Li paak, ki Yiisa yimm barjouk na a ⁴ “I yeno-i mək pei kobik, ki yeno tan boti, u saa teen nlee? See ki u nyik pei piinyia nan banyia na muuk ni, njaan saan lon peeuk nba bot na nan waa tan saa lau. ⁵ Wuu lau yoo nba, ki u ji mək parpeenn. Li yoo wun jiu ki bukɔ bɔpiat paak, ⁶ ki kun njaak ni, ki yiin u yɔɔsnba nan nəkpiasnba ki lakimm ki yet a, ‘Ii mək parpeenn man, kimaan n la n pebotikauk nawa.’ ”

⁷ Ki Yiisa bia yet a, “Nanne mun ki n beeri, biitdaanyeno-i nyik u biit, parpeenn sii be Yendouŋ ni ki jiin li daano po, ki gar laa sii be bianjinba niburchimm piinyia nan banyia nba li ji ki kpaa talas bin lebit na po.

Likbinn nba bot barjouk

⁸ “Ki poo mun-i mək likbina piik, ki yenn tan boti, u saa teen nlee? See ki u joo fitir ki piar u diiuk, ki lon fanu nan waa tan saa lar. ⁹ Wuu jiki lar yoo nba, wun yiin u yɔɔsnba nan nəkpiasnba ki lakimm ki yet a ‘Ii mək parpeenn man, kimaan n laa n likbinn nawa.’ ”

¹⁰ Ki Yiisa bia yet a, “Nanne mun ki n beeri, li-i tee ki biitdaanyeno nyik u biit tumu, Yennu malakanba sii mək parpeenn ki jiin u po.”

Barjouk nba jiin bibotikak po

¹¹ Nanne ki Yiisa namm yet a “Jasoo din mək bonjai banlee, ¹² ki waarɔ po tan yet u baa a ‘N baa, n loon ki a jii faar nba ki n tan saa gaar

nae ki turin.’ Nanne ki u baa bokit faar manj ki turo. ¹³ Li ki yukiri ki waarɔ po na jii u mɔkint kur ki yaat saan digbann banfɔkir. ¹⁴ Waa saa be doo na ni, ki u teen yana yana ki biir u likirii kur. Likirii na nba gbenn yoo nba, ki kon baa tinj manj ni bonchiann, ki gbatɔ hei. ¹⁵ Nanne ki u ji saan be jasɔɔ njaak, doo manj ni, ki u tuumɔ u kpaab ni ki u dint doorii. ¹⁶ Ki u tuu loon wun di doorii jeet na; njaan ki sɔɔ ki teenɔ jesiati. ¹⁷ Li poorpo ki u subir, ki yet a ‘N baa toontunna kura laat jeet di ki li janjitib, ki bia tent, njaan ki n tan kpenn kon nna na. ¹⁸ Laa ji be na, n saa kun n baa boore ki saa yetɔ a, Chanbaa, n tun bonbiir ki biir Yennu nanawa. ¹⁹ N ji ki njan nan ki a yiinin a bija. Teentin a toontunna na yeno.’ ²⁰ Nanne ki u ji fiir ki nmat kun u baa boor.

“Yoo nba ki u daa be banfɔkir ki kpent na, ki u baa lau; ki ninbaauk soorɔ bonchiann, ki u chiar ki baar puur wɔbɔ ki mɔɔt u tankpin.* ²¹ Nanne ki bik na yet a, ‘N baa, n tun bonbiir ki biir Yennu nanawa. N ji ki njan nan ki a yiinin a bija.’ ²² Njaan ki u baa yet u daaba na a, ‘Teent yياما ki jii tanant, nan banj, nan taasaat, ki lannɔ, ki bia pirimɔ banj nan taasaat na, ²³ njaan kii saa man ki saa soor naajakpammir na ki kpiu ki tin teen jaamm. ²⁴ N tuu mi a n bija na kpoe, njaan ki u be; ki bia mi a u bote, njaan ki u tan jenna.’ Nanne ki bi ji piin bi jaamm dinu ki mɔk parpeenn.

²⁵ “Li yoo na ki u bijakper na daa be kpaab ni, ki ji tan kpent ki per njaak ki gbat fuut, ki

* **15:20** 15.20 Bi din tee nna ki want lomme.

jeruk jerin ki siak waa. ²⁶ Ki u yiin u baa toontun-
yeno ki tan boio a, 'Bee fuute fu nyaak ni na?'
²⁷ Ki toontunno na yeto a 'A waaro nae kpen, ki
a baa te ki bi kpil naajakpammir, kimaan u jen
nan laafiae.' ²⁸ Nanne ki u yoro man wutoor ji
doo hei, ki u yet nyaak na ni koonu. Ki u baa nyii
ki barimo a wun ko. ²⁹ Naan ki u yet u baa a,
'Barmonii, mine tuuma bina bonchiann. N bia
ki mi yet a mabu, naan a pon taan ki mi turin
buuk ki n kpil ki yiin n yosnba, ki ti dii ki mok
parpeenni. ³⁰ A bija nae biir a faar kur, ki wei
poochonchona. Waa tan jen yoo nba, ki a bia
kpil naajakpammir ki turo.' ³¹ Ki u baa yeto a 'N
bik, fin narin pon tuu be nanin yoo kure; ki linba
kur ki n mok, li tuu tee a yare. ³² Li nan tin
teen jaamm kii mok parpeenn, kimaan n tuu mi
a a waaro na kpoe, naan ki u be; ki bia mi a u
bote, naan ki u tan jenna.' "

16

Toona saako barjouk

¹ Ki Yiisa yet u poorpoweiteeb a "Mokitsoo din
be ki mok u toona saako, ki bi din tan kumii
mokitoo na a u toona saako na biir u likirii nan
u bona. ² Nanne ki mokitoo na yino ki tan boio
a, 'Bee teen ki n gbia a po nna? A ji kan mi teen
n toona saako. Ii saa ki sob faa mok n bona
nba ki tan turin.' ³ Ki toona saako man ji dakin
dudukit a 'N chanbaa yaa wun berin u toonn nie
na. N saa teen nlee? N ki mok pan nba saa ko,
ki n bia tiin fei nan mii mei. ⁴ N mi maa saa
teen bianinba ki niib n gaarin bi nei ni, yoo nba
ki n chanbaa nyikin ki gbenn na.' ⁵ Nanne ki

u yiin u chanbaa pandamm na kur yeno yeno; ki boi sinsinn yoo a, 'A mok n chanbaa pann yinnae?' ⁶ Ki u jiin a, 'Kpaboba kobike.' Ki u beto a, 'Jiin kadaauk ki saan kar yian ki sob kpaboba piinmu.' ⁷ Ki u bia yiin loo ki tan boio a, 'Fini, yinnae ki a mok n chanbaa panni?' Ki u jiino a 'Dii bootii kobike.' Ki u yeto a 'Jiin kadaauk ki sob dii bootii piinniin.' ⁸ Ton, yoo nba ki u chanbaa na gbat u toona saakoo fobdiiro na nba tun bianjinba na, ki u kpakito, a u tun nan yame." Ki Yiisa namm yetib a "Binba waa tingbouj na sonue mok yan bi moj niib sinsuuk ni ki gar binba waa yentu sonu na. ⁹ Mine beeri na, ii dia tingbouj na likirii kii sommit niib; ki likirii na-i taji gbenn yoo nba, Yennu saa gaari Yendouj ni, nei nba sii yoo be na ni. ¹⁰ Wunba tuun toonbik fanu, u bia saa tun toongbenjir fanue. Wunba di fobit nan likmintik, u bia saa di fobit nnae nan likchioj. ¹¹ Li-i tee ki a di fobit tingbouj na ni, Yennu saa jii sanpaapo mokint ki teen a nuu niwa-a? ¹² Li-i tee ki a di leeb yar fobit, nnee saa tura a yari?

¹³ "Ton, daabir kan fit tun ki tur chanbaanba banlee. U sii nan yeno njaan loon loo; koo u sii chorin yeno njaan sian loo na. A kan fit waa Yennu ki bia waa likirii."

Ki jiin Yiisa mobonsia po

(Matu 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Yoo nba ki Farisiinba gbat linba na, ki bi ji daan Yiisa nyatuk, kimaan bi din tee liklonnae. ¹⁵ Ki Yiisa yetib a "Yimm nba want i moj nan i tee burchimme na, njaan Yennu mi i para ni.

Linba ki niro dukii nan li tee bonjaanne, n̄aan li ki m̄ok nyoot Yennu boor.

16 “Moses sennu nan Yennu s̄okiniinba s̄obu din m̄ok paŋ m̄okm̄ok nan Joonn nba din tan baar. Laa nyii Joonn baaru yoowa, ki bi m̄oontir Yennu barŋanii ki jiin Yennu naan po, ki s̄oo kur mukis u m̄oŋ a wun k̄oo Yennu naan maŋ ni.

17 Sanpaak nan tiŋ tan saa gbenn, n̄aan Yennu sennu nan bonmintika kan gbenni.

18 “Wunba ȳet u n̄aapoo n̄aan k̄oon poogano, n̄anne tee bonchonchontoonn; ki wunba mun k̄oon poo nba ki u s̄oro ȳeto na, u mun bia tee bonchonchonne.”

Ki jiin m̄okitoo nan talasdaano Lasarus po

19 Yiisa bia din yetib a “M̄okitsoo din be, ki daaryeejaŋaakur ki u lia taŋant, ki be u yamani nan parpeenn. 20 Ki talasdaansoo mun din be, ki u sann tee Lasarus, ki u m̄ok fiat hei. Ki bi tuu baar n̄ano ki wun kar m̄okitoo na n̄aatamm̄ob ni, 21 ki tuu loon wun di m̄okitoo na jebura nba baa na; ki boi tuu baar gbaa ki lenii u fiat na.

22 “Li poorpoe ki talasdaano na tan kpo, ki Yennu malakanba jiiu ki saan n̄ano Abraham boor Yendouŋ ni. Ki m̄okitoo na mun tan kpo, ki bi piiu; 23 ki u be kpeentiŋ biak boor, ki li mukiso bonchiann. Ki u tan yaat got ki la Abraham banf̄okira, ki Lasarus be u boor. 24 N̄anne ki m̄okitoo na yiin sanpaapo a, ‘Chanbaa Abraham, tinimin ninbaauk, ki tun Lasarus ki wun pak u niibir nyun, ki tan teen n jerinn paak ki lin maak, kimaan n di biake muu ni na.’ 25 N̄aan ki Abraham yeto a ‘N bik, tiat faa tuu be a manfoor

ni na, a tuu mək bonḡanae, ḡaan Lasarus mun mək bonbiit. Motana u be u yamanie nna na, ḡaan fine ji be biak ni na. ²⁶ Ki linba pukin, Yennu bir bootsunsunḡ timm nan fin sinsuuk ni, ki sɔɔ kan fit nyi ki lɔɔr saan a boor ni, ki sɔɔ mun kan fit nyi a boor ki lɔɔr ti boor ni na.’ ²⁷ ḡanne ki məkitoɔ na yetɔ a ‘Chanbaa, li-i tee nnaie, n barimae, tumin Lasarus n baa ḡaak, ²⁸ ki wun saan kpaan n waarii banḡmu nba biar na, ki bi ji tan daa baat biak boor na ni.’ ²⁹ Ki Abraham yetɔ a ‘A waarii mək Moses nan Yennu səkiniinba gbounḡ. Bin gbiint bi maan.’ ³⁰ Ki məkitoɔ na yetɔ a ‘Chanbaa Abraham, aaii, nna kan saki; sɔɔ-i fiir kuun ni ki saan bi boori, ḡanne ki bi saa nyik bi toonbiit.’ ³¹ Ki Abraham yetɔ a ‘Bi-i kii gbiint Moses nan Yennu səkiniinba maan, niro-i lekii fiir kuun ni gbaa, ḡaan bi kan sak u mɔbi.’ ”

17

Toonbiit labaar (Matiu 18.6-7, 21-22; Mak 9.42)

¹ Li yoo maḡ ki Yiisa yet u poorpoweiteeb a “I daa dukii nan jinjammii kan baari; ḡaan li sii bi ki teen wunba te niib tuun biit na. ² Bi-i bonni jii naar ki lanno, ki lu-u məkir ni, li bo sii sɔ nan wun te waas na yeno n tun toonbiit. ³ Soot i mɔḡ!

“A naa bik-i tuma bonbiir, fan kpaano; ki li-i tee ki u yaa u biira, fan nyik u biit ki chabo. ⁴ Li-i tee ki u tun ki biira taar munlore daar nook ni, ḡaan tuu baar a boor taar munlore ki yaa u biira, fan nyik chabo.”

Yada labaar

⁵ Li yoo maŋ ki Yiisa toomiiŋba yeto a “Pukint ti yada.”

⁶ Ki u yetib a, “Li-i tee ki i bo mək yada ki li yab ki baar nan kanperik binn na, i bo tuu saa fit yet kpiik na a, ‘Nabit ki saan wuu məkɣbenjir ni,’ ki kpiik maŋ saa sak i mɔb ki set ŋabir.

Ki jiin daabir toonn po

⁷ “Tɔn, i yeno-i mək daabir ki u ko tanmɔnn koo ki kpaar pei, ki daabir na-i nyii kpaab ki kpen, a kan yeto a ‘Baat yian ki tan kar ki di jeeti.’ ⁸ See ki a beto a ‘Liatir a kpakoliant, ŋaan lia tayeenii, ki teen jeet ki sennin ki n baar ki di ki nyu. Li poorpo ki a mun di ki nyu.’ ⁹ Chanbaa maŋ saa tur u daabir na niipoouk kimaan waa sak u mɔb na paaka-a? Aaii. ¹⁰ Li mun bia tee nnae i boor. Yoo nba ki i tun toonn nba ki Yennu turi na ki gbenn, yin yet a ‘Ti tee daabiyoona. Ti kpan tun linba tee tin tun na kɔɔe.’ ”

Yiisa nba te ki gbaata piik la laafia bianjinba

¹¹ Yiisa nba din saa Jerusalem yoo nba na, ki u gar Samaria nan Galilii sinsuuk ni, ¹² ki tan baar digbansiar; ki gbaata piik cheto len, ki set banfokira,* ¹³ ŋaan yiin sanpaapowa a “Chanbaa Yiisa, tinimit ninbaauk.”

¹⁴ Yiisa nba lab yoo nba, ki u yetib a, “Ti saa man Yennu mannteeb boor ki bin bikini got.”

Ki bi ŋmat saa Yennu mannteeb boor; ki bi ŋaat maŋ ji saa gbenn sɔnu ni. ¹⁵ Ki bi yeno jen Yiisa peŋ ki pak Yennu nan kunkɔsaakar, kimaan

* **17:12** 17.12 Bi binbenj ni, gbaatir din ki tee wun nakin niro.

waa bann nan u ŋaauk gbenn na. ¹⁶ U din baa finfabir Yiisa tɔɔnn ki turɔ niipoouk. Joo maŋ din tee Samaria nirɔe. ¹⁷ Ki Yiisa boi a “Niib piik kaa bo la laafia-a? Ki banyia na be lia? ¹⁸ Bi sɔɔ ki jen a wun tur Yennu niipoouk see boorganu na kɔɔe-e?” ¹⁹ ŋaan bet joo maŋ a “Fiit kii saa. Faa teenin yada na paake te ki a la laafia.”

Ki jiiŋ Yennu naan baaru po

(Matiu 24.23-28, 37-41)

²⁰ Tɔn, ki Farisiinba na boi Yiisa a, “Yennu naan saa baar nlee yooe?” Ŋanne ki u betib a “Li ki tee i saa got la Yennu naan nba saa baar bianjinba kaa. ²¹ Sɔɔ kan yet a ‘Gotir, ŋanne na,’ amii ‘Li be nawa,’ kimaan Yennu naan na be i ni.”

²² Ŋanne ki u bet u poorpoweiteeb na a, “Yoo baat ki i tan sii sunman ki i la min nisaarik Bik baaru, ŋaan kan la. ²³ Bi tan saa beti a, ‘Gotir, u be lej,’ koo ‘Gotir, u be nna na.’ I daa saa gorii, ki bia daa waabi, ²⁴ kimaan min nisaarik Bik baaru tan sii tee nan sanyikintii nba tuu nyikint ki yent sanpaapo kur nae. ²⁵ Ŋaan sinsinn n tan saa di biak bonchiann; ki mɔtana nigbouŋ na bia tan saa yêtin. ²⁶ Nowa yoo nba din tee bianjinba na, li mun bia tan sii tee nnae min nisaarik Bik baaru yoo. ²⁷ Nowa yoo, bi din di jeet ki nyu, ki kɔont poob, ki jikit bi waas ki teemm jab, ki tan tuu daar nba ki Nowa kɔɔ ŋaringbenjir ni ŋaan nyikib; ki nyunchiɔŋ baar ki dii bi kur na. ²⁸ Lot yoo mun bia din tee nnae; ki bi di ki nyu, ki daa bona ki kɔi bonkukɔit, ki buur tan, ki maa ŋei; ²⁹ ŋaan daar nba ki Lot din nyii Sodom, ki sarwuuta nan muu nyii sanpaapo ki tan baa ki

dii bi kur. ³⁰ Daar nba ki min nisaarik Bik tan saa dokit, li mun tan sii tee nnae.

³¹ “Li daar maŋ, joo nba be ŋaak yur paak,† u daa siik ki koo u diiuk ni a wun jii u bona; ki wunba mun bia be kpaab ni, u daa ŋmat jikin siari. ³² Tiat Lot ŋaapoo‡ labaar na po. ³³ Ton, wunba ki sak wun likin u saanmaŋ n paak, u tan saa koŋ u manfoor; ŋaan wunba likin u saanmaŋ n paak, ŋooe tan saa la barmonii manfoor. ³⁴ N beerie, yoo nba ki n saa baar na, niib banlee tan sii doo doonu ni, ki n tan saa jii yeno ŋaan nyik loo. ³⁵ Poob banlee tan sii be ki naan dii, ki n tan saa jii yeno ŋaan nyik loo. ³⁶ Jab banlee mun tan sii be kpaab ni, ki n tan saa jii yeno ŋaan nyik loo.”

³⁷ Ki u poorpoweiteeb na boio a “Ti Yomdaano, lia ni?”

Ki u jiin a, “Siaminba ki bonkpeenn be, leje juut tikii.”

18

Ki jiin pakook nan barbuuro po

¹ Li yoo na ki Yiisa yimm barjouk a wun wan-nib nan li ŋan ki bii mei Yennu yoo kura, ki daa mok kpinkpangbatuku, ki betib a ² “Barbuuro din be dosau nna ni, ki ki tiin Yennu ki boi wun baakit niro. ³ Pakook mun din be doo maŋ ni, ki yoo baat u boor, ki yeeno a ‘Bumin n maan na ki turin, ki n nyi niro nba mukisirin na nuu ni.’ ⁴ ŋaan ki barbuuro na tuu yêt. Li poorpo ki u

† **17:31** 17.31 Bi ŋei yura paak, bi din tuu sere. ‡ **17:32** 17.32 Lot ŋaapoo din jiante ki kpant yaatann. (Pinpiik 19.26)

tan dukin a, 'N ponj taan ki tiin Yennu, ki bia ki baakit niro gbaa, ⁵ njaan pakook na daamii paak, n saa tat bu u maan mane ki turo, nna-i kaa, u baaru saa turin bakinta.' "

⁶ Ki Yiisa namm yetib a "Gotir barbubiiuk daano na nba dukin bianjinba. ⁷ Waa yaa u saa turo monii na, ki Yennu nigannkab nba meio yonnu nan nyiook na, njoo Yennu kan bu ki turibi-i? U saa taantira-a? ⁸ N beerie, u saa bu ki turibe yian. Njaan min nisaarik Bik-i baar yoo nba, n saa la niib nba teenin yadawa-a?"

Ki jiin Farisii niro nan lampogaartoo po

⁹ Nanne ki Yiisa yin barjouk na ki tur binba dukii bonnann bi moŋ po, njaan sian bi leeb na a: ¹⁰ "Jab banlee din saan koo Yenjiantu nasaakak ni a bin miar Yennu, ki yeno tee Farisii niro, ki loo mun tee lampogaartoo. ¹¹ Ki Farisii niro na set njaan miar u moŋ dudukit ni ki yet a, 'Yennu, n teena niipoouk, kimaan n ki tee biitdaano nan leeb na. N ki tee ninfokdaano, ki bia ki di fobiti, ki bia ki tee bonchonchonne. Niipoouk nan maa ki tee nan lampogaartoo na na. ¹² N lorin mob taar munlee daa njanlore nook ni; maa tuu la linba, n bia teena yennkoo piik nook ni.' ¹³ Ki lampogaartoo na njarin set dannuwa, ki ki loon wun yaat got sanpaapo, njaan pak yur ki yet a 'Yennu, tinimin ninbaauk, kimaan n tee biitdaano.' " ¹⁴ Ki Yiisa namm yetib a "N beerie, lampogaartoo nae, li ki tee Farisii niro na kaa, ki Yennu din sak u miaru ki gaaro, ki u ji kun. Wunba kur dont u moŋ, Yennu saa sikino; njaan wunba mun sikint u moŋ, Yennu tan saa donno."

*Yiisa nba din gaar waas bianjinba
(Matiu 19.13-15; Mak 10.13-16)*

¹⁵ Tɔn, nisiab din baat nan bi waas Yiisa boor, a wun yii u nii bi paak. Ki u poorpoweiteeb nba la ki bi baat nan waas man na, ki bi tian bi paak. ¹⁶ Nnaan ki Yiisa yiin waas man a bii baat u boor na, ki yet u poorpoweiteeb na a “Nnaan ki waas man-ii baat n boor na man, ki daa tiammi, kimaan bi boorue yen Yennu naan. ¹⁷ Barmɔniie ki n beeri na, wunba ki gaar Yennu naan na, nan u tee bik na, u kan mi koo li ni faba.”

*Mokitsɔɔ labaar
(Matiu 19.16-30; Mak 10.17-31)*

¹⁸ Li yoo na ki yudaansɔɔ baar Yiisa boor ki tan boio a, “Wanntɔɔnɔ, n saa teen nlee ki la manfoor nba kaa gbennu?”

¹⁹ Ki Yiisa nmat boio a, “Bee ki a yin ninɔnɔ? Ninansɔɔ kaa see Yennu kuukoo. ²⁰ A pon mi Yennu sennu. Nanne tee: Daa chommi, daa kpi nirɔ, daa jaami, daa di faak siara ki biir a loo, turin a baa nan a naa baakir.” ²¹ Ki joo man jiino a, “N pon sak linba na kur n bisin niewa.”

²² Yiisa nba gbat u jiinu na ki u beto a “Bonyennkooe pota; koin linba kur ki a mok ki jii li likirii ki tur talasdamm, kii mok mokint Yendoun ni, ki ji kii waan.” ²³ Waa gbat linba na, ki u par ji biir, kimaan u din mok mokint bonchiann.

²⁴ Yiisa nba bann nan u la parbiir na, ki u yet a “Li paar nan mokita n koo Yennu naan ni. ²⁵ Li mantik paar nan mokitoo n koo Yennu naan ni ki gar laagumii n kuut kparpeenu miar ni.”

²⁶ Niib na nba gbat waa piak bianjinba na ki bi boio a, “Li-i tee nnaie, ηmee ji saa fit la tinnu?”

²⁷ Ki u betib a, “Linba ki niro kan fit tumi, ηaan Yennu saa fit tuma.”

²⁸ Ki Piita yeto a, “Gotir, timm ηarin nyik linba ki ti moƙ nae ηaan waa-a.”

²⁹ Ki Yiisa betib a, “Barmoniie ki n beeri, wunba kur nyik u ηaak, koo u baa, koo u naa, koo u poo, koo u waas, koo u yoorib, koo u waarii, Yennu naan paaki, ³⁰ u saa la li booru tingboun na ni, ki lin gar waa nyik linba na; ki yoo nba baat na, u bia tan saa la manfoor nba kaa gbennu.”

Yiisa nba pak u kuun po taar muntaa ni bianjinba

(Matiu 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Li yoo na ki Yiisa yiin u poorpoweiteeb na ki nyii namm kpin ki saa betib a “Gotir man, ti saa Jerusalem-e, leŋe ki bi saa teen min nisaarik Bik linba kur ki Yennu sokiniinba din sob ki jiin n po na, ³² kimaan bi tan saa soorin ki teenin binba ki tee Juu teeb na nuu ni, ki bi tan saa daanin nyatuk ki sukiin ki siin mosant n paak, ³³ ki boon kpaasir, ki bia tan kpin; ηaan daa ηantaa daar ki n saa fiir kuun ni.”

³⁴ Naan u poorpoweiteeb na din ki bann barii na paaki, kimaan Yennu-e din doƙin bi yan, ki bi ki bann linba ki Yiisa pak na paaki.

Yiisa nba din nyooont jooη bianjinba

(Matiu 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Yiisa nba din tan per Jeriko na, ki jooṅsoo kar sonjokpin, ki mei, ³⁶ ki tan gbat ki nibur gaar, ki u boi a “Bee tee?”

³⁷ Ki bi beto a “Yiisa nba tee Nasaref niro nae gaar.”

³⁸ Ki u yiin sanpaapowa a “Yiisa, Defid yaa-boonn, tinimin ninbaauk.” ³⁹ Ki sɔnliita na tian u paak a wun ḡmin; ḡaan ki u bia ḡamii yi sanpaapo a “Defid yaaboonn, tinimin ninbaauk.”

⁴⁰ Ki Yiisa set, ḡaan betib a bin dat jooṅ maṅ ki baar nano u boor. Waa baar kpian Yiisa yoo nba, ki Yiisa boio a ⁴¹ “A loon ki n tun bee ki turani?”

Ki u jiin a, “N Yomdaano, n loon ki a nyooṅt n ninbinae.”

⁴² Ki Yiisa beto a “Nyooṅtir! Faa teenin yada nae te ki a ninbina na la laafia.”

⁴³ Li taakpaak ni ki u ninbina nyooṅt ki u ji laat, ki waa Yiisa ki saa, ki dontir Yennu sann. Niib na nba la nna maṅ, ki bi kura ji piak Yennu.

19

Ki jiin Yiisa nan lampogaarteeb yudaansoo po

¹ Li poorpoe ki Yiisa din baar Jeriko ki gaar. ² Ki jasoo be leṅ maṅ ki tee lampogaarteeb yudaano, ki u sann tee Sakeus; ki u mɔk mɔkint bonchiann. ³ U din koor a wun la Yiisa nba tee wunba, ḡaan ki fit lau. Niib din yabit nan wun lauwa, kimaan u din tee nijinjine. ⁴ Li paak ki u chier ki gar tooṅn po ki saa doo sinsabik a wun la Yiisa, kimaan u yaa wun gar leṅe. ⁵ Yiisa nba tan baar sinsabik maṅ boor, ki u yaat goto ki yet a “Sakeus, kakitir sik na. See ki n dii a ḡaak ni dinna.”

⁶ Ki Sakeus kakit sik ki foontɔ nan parpeenn, ki bi tɔk saan u ɲaak ni. ⁷ Niib na nba din la linba na ki bi ji burin ki yeen a “Jɔɔ na saan kɔɔ biitdaano ɲaak nie.”

⁸ Li poorpo ki Sakeus fiir set ki yet Yiisa a, “N Yomdaano, gotir, n saa bokit n mɔkint kur ki tur talasdam, ki wunba ki n mi diu fobit, n saa jiino taar munna.” ⁹ Ki Yiisa yetɔ a “Tinnu baar a ɲaak na niib paak dinnawa, kimaan a mun tee Abraham yaabonne. ¹⁰ Min nisaarik Bik baar a n lon binba bot nae ki lab ki tinnib.”

Ki jiin daaba po
(*Matu 25.14-30*)

¹¹ ɲanne ki Yiisa yin niib nba gbiintir maan man na barjouk, kimaan bi dukii a Yiisa nba per Jerusalem na, li paak Yennu naan saa baar yiame. ¹² Ki u yetib a, “Nijaansɔɔ din be ki tan nyii saan digbann banfokira, a bin dinnɔ naan, li poorpo ki wun jen kpen ɲaak ni. ¹³ Waa daa din ki saan yoo nba na, ki u yiin u daaba piik ki turib salinkuna* yenn yenn, ki betib a, ‘Ti saa man kii kpentir kpinkpouɲ nan likirii man nan maa tan saa jen.’ ¹⁴ ɲaan ki u doo ni niib na ki loon u maan. Waa saan yoo nba, ki bi tun toonii kpanbar na boor, a bi ki sak ki jɔɔ na n teen bi bati.

¹⁵ “Tɔn, ki nijaann na saan ki saa dii naan man ki jen. Waa jen yoo nba, ki u te ki bi yiin u daaba nba ki u daan turib likirii na, a u loon wun bann nyɔɔt nba ki bi la likirii nba ki u daan turib na ni. ¹⁶ Ki sinsinn yɔɔ na baar u boor ki tan yetɔ

* **19:13** 19.13 Salinkunn din tee ɲmaarii ɲantaa paauko.

a 'Chanbaa, salinkunn nba ki a daan turin na, n kpent kpinkpouŋ ki la salinkuna piik.' ¹⁷ Ki u chanbaa maŋ yeto a 'N faan, a tee daabinanɔe. Faa fit dia bonmintik fanu bianjinba na, li paak, n saa tura doi piik yudant.' ¹⁸ Ki wunba mun paa u paak na baar u chanbaa na boor ki tan yeto a 'Chanbaa, salinkunn nba ki a daan turin na, n kpent kpinkpouŋ ki la salinkuna ŋanŋmue.' ¹⁹ Ki u chanbaa na yeto a 'N saa tura doi ŋanŋmu yudante.'

²⁰ "Ki loo mun bia baar ki tan yeto a 'Chanbaa, gotir a salinkunn nae na. N daan gbin n ninfiaŋ nie ki boɔ, ²¹ kimaan n tiina, a tonu na paake. A tuu jikit linba ki tee a yar, ki bia jaan linba ki a ki buri.' ²² Ki u chanbaa na yeto a 'Fin daabibiiuk na, n saa jii a moŋ moŋ moŋmaame ki pak biira. A poŋ mi nan n tuu tee nitouŋo, ki tuu jikit linba ki tee n yar, ki bia jaan linba ki n ki buri. ²³ Bee teen ki a ki kpent niib n likirii maŋ, ki bin tan paanin nyooti? Maa bo tan jen na, n bo saa la n likirii nyoota.' ²⁴ Nanne ki u yet binba see leŋ na a 'Gaat salinkunn maŋ u nuu ni, ki tur wunba moŋ salinkuna piik na.' ²⁵ Ki bi beto a 'Chanbaa, u poŋ moŋ salinkuna piik.' ²⁶ Ki u jiimm a 'N beerie, wunba moŋ bona, bi saa pukino; ŋaan wunba koŋ bont, bi bia saa tont bonmintik nba ki u moŋ nae. ²⁷ Ton, n datai na nba ki loon ki n teen bi bat na, ŋann baat namm nna na, ki tan kpib n numm ni na.' "

*Yiisa nba baat Jerusalem ki bi dontiro bianjinba
(Matiu 21.1-11; Mak 11.1-11; Joohn 12.12-19)*

²⁸ Yiisa nba pak ki gbenn na ki u gar bi tɔɔnn, ki bi saa Jerusalem. ²⁹ Ki bi tan per Bef-fej nan Betani doi nba kpia kunkonn nba ki bi yir Olif Tiinii kunkonn na; ki Yiisa tun u poorpoweiteeb na banlee, ³⁰ ki betib a “Ii saa digbanbik nba be i tɔɔnn po na ni. I-i saki baar, i saa la bonjak lor, ki sɔɔ daa ki mi jakɔ. Yin lotɔ ki baar nanɔ; ³¹ ki wunba-i boi-i a ‘Bee teen ki i lotɔ?’ yin betɔ a ‘Ti Yomdaanɔe loonɔ.’ ”

³² Ki bi saan la bont kur nan Yiisa nba pakib bianjinba na. ³³ Baa saan ki saa lot bonj manj yoo nba, ki bondamm lab ki boib a “Bee ki i lot bonj manj?”

³⁴ Ki bi jiin a, “Ti Yomdaanɔe loonɔ,” ³⁵ njaan dat bonj manj ki baar nanɔ Yiisa boor. U poorpoweiteeb na din jii bi liant, ki paan bonj na paak ki jakin Yiisa. ³⁶ Waa jak bonj na yoo nba, ki nisiab jikit bi chinchena nan bi liata ki lat sɔnu ni.

³⁷ Waa tan per Jerusalem ki baar sonsinsikir nba nyi Olif Tiinii kunkonn paak na, leje ki u poorpojɔɔmu na bonchiann piin ki piak Yennu nan kpianpaarii, ki mɔk parpeenn, kimaan baa din la bakitnaunj toonjaana nba kur ki Yiisa tun na. Ki bi yeen a:

³⁸ “Piisin be kpanbar nba baat Yennu sann ni na paak.

Parmaasir be Yendɔunj ni; ii dontir Yennu sann sanpaapo man.”

³⁹ Nanne ki Farisiinba siab nba be nibur na ni yet Yiisa a, “Wanntɔɔ, betir a poorpojɔɔmu na ki bin nmin.”

⁴⁰ Ki Yiisa yetib a “N beerie, niib maŋ-i ŋmin, ŋaan tana gbaa sii yikin piak Yennu-e.”

Yiisa nba mɔ Jerusalem teeb paak bianjinba

⁴¹ Waa din per Jerusalem na, ki u gotir ki mɔ doo na teeb paak, ⁴² ki yet a “Li-i bonni tee ki i bann parmaasir sɔnu dinna, li bo sii ŋan turi. Naan mɔtana li liir i yan, ki i ki fit banni. ⁴³ Yoo baat ki i datai tan saa baar, ki maa joonjouk ki lint i doo ki loon i paak lokir kur po, ⁴⁴ ki libit i kur nan tin ki kpi-i perrr. Bi tan saa biir i ŋei maŋe chain, ki tangbiinn gbaa kan tenni. Mukisuk na kur tan saa tun, kimaan yaa ki bann Yennu tinnu yoo na paak.”

Yiisa nba ŋamm Yenjiantu ŋasaakak bianjinba (Matiu 21.12-17; Mak 11.15-19; Jɔɔnn 2.13-22)

⁴⁵ Li poorpoe ki Yiisa saan kɔɔ Yenjiantu ŋasaakak ni, ki ber binba kɔi bonkobit na, ki nyinnib, ⁴⁶ ŋaan yetib a “Li sɔb Yennu gbouŋ ni a ‘N ŋaak sii tee Yenmiaru ŋaake,’ ŋaan yimme kpintir ki teen fat-teeb kinkarboor.”

⁴⁷ Tɔn, daar kur ki Yiisa be Yenjiantu ŋasaakak ni ki want niib Yennu maan. Ki mannteeb yudamm nan sennu wannteeb nan tin maŋ yudamm loon bin kpiu, ⁴⁸ ŋaan ki fit la sɔnu nba ki bi saa kpiu, kimaan niib na kur din chaa tubae ki gbiin u maan.

20

Nisiab nba boi Yiisa u yiikoo po bianjinba (Matiu 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Dasiar Yiisa nba be Yenjiantu n̄asaakak ni ki m̄oontir Yennu barɲanii ki want niib li paak na, ki mannteeb yudamm nan sennu wantteeb nan saakab baar u boor ² ki tan yeto a “Betirit, yiikolannpoe ki a m̄ok ki tuun linba na? N̄mee chaba yiikoo maɲi?”

³ Ki u jiin a “N mun m̄ok buboit ki saa boi-i. Betirin man, ⁴ J̄oonn nba din tuu wuur niib Yennu nyunwuru na, Yennu-e chabo li yiikoo amii nisaarike?”

⁵ Ki bi n̄mant faa leeb baann ki yeen a “Ti-i yet a Yennu-e chabo li yiikoo, u saa boit a bee teen ki ti ki teeno yada. ⁶ Ki ti-i biaki yet a nisaariie chabo, niib na kur saa jaatit tanawa, kimaan bi teen yada nan J̄oonn din tee Yennu sōkiniie.” ⁷ Li paak, ki bi yet Yiisa a bi ki mi u yiikoo nba nyii siami. ⁸ Ki Yiisa betib a “T̄on, n mun kan beti wunba chabin yiikoo ki n tuun linba na.”

Toontunna barjouk

(Matiu 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ Li yoo na ki Yiisa yin niib na barjouk a, “Jasoo din koo tilontii kpaab, ki jii kpaab na ki teen toontunna nii ni a bii gorii, ki tan yaat saan siar po ki saa yukir. ¹⁰ Ki punp̄oor yoo tan baar ki u tun u daabir a wun saan toontunna na boor ki bin turo tiloōna na waan. Ki toontunna na saa boo daabir na ki jiino yann. ¹¹ N̄anne ki u bia tun daabiloo; ki toontunna na saa boo u mun, ki dinn̄o fei, ki bia jiino yann. ¹² Ki kpadaan̄o maɲ bia tun daabiloo; ki bi saa paan n̄oo dan̄ ki jiiu lu. ¹³ N̄anne ki kpadaan̄o na yet a ‘N saa teen nlee na? Laa ji be na, n saa tun n m̄oɲ m̄oɲ bilonkake. N̄oo n̄arin, li pasiar bi saa turo baakira.’ ¹⁴ N̄aan

toontunna na nba tun ninbinn ki la bik na baat na, ki bi bet bi leeb a 'Kpadaano maŋ fadiirɔe na. Njaant tin kpiu man, ki u faar maŋ n ji teen ti yar.' ¹⁵ Ki bi sooro ki nyii nanao kpaab na kpinj ki saa kpiiu.

"Tɔn, toontunna maŋ nba tun bianjinba na, kpadaano na saa teemm nlee? ¹⁶ U saa baar ki kpibe, njaan bia jii kpaab maŋ ki tur siab."

Niib maŋ nba gbat linba na, ki bi yet a "Yennu n bɔr njan."

¹⁷ Ki Yiisa gotib njaan yet a "Li sob Yennu gboun ni a

'Tann nba ki tanmaara yɛtir na, njanne tan tee lotik ni tanjan.'

Maan na paak tee bee? ¹⁸ Tɔn, wunba kur baa tann maŋ paak saa but bute; njaan tann maŋ-i baa wunba paak, see ki li nanao buk buk nan yon na."

Ki jii lampo panu po

(Matiu 22.15-22; Mak 12.13-17)

¹⁹ Ki sennu wantteeb nan mannteeb yudamm bann nan Yiisa nba yin barjouk nba na saan gaan bi poe; li paak, ki bi ji din koor a bin sooro li tonton na, njaan tiin niib na janmaanii. ²⁰ Li paak, ki bi ji waa pikiio, njaan bia tun pikiiteeb nba kpann a bi tee popeendamme, a bin la u mɔbonkpetir, ki fit sooro ki teeno tin yudaano nuu ni. ²¹ Ki pikiiteeb maŋ tan baar bet Yiisa a "Wantto, ti mi nan faa yeen linba ki bia want na njan. A bia ki tee lukitindaano, njaan fine bia want Yennu sonu nan barmonii. ²² Tɔn, ti sennu chabit nan tii pa lampo kii teen Rom tin kpanbar Siisa amii ti daa pa?"

²³ Ki Yiisa bann ser nba ki bi tee na, ki yetib a, ²⁴ “Wantin likirib. Tɔn, ki ηmee naauj nan sanne be likirib na paaki?”

Ki bi yeto a “Kpanbar Siisa yare.” ²⁵ Ki Yiisa betib a “Tɔn, ii yenn-ii pa kii teen Siisa linba tee u yar, ηaan mun-ii pa kii teen Yennu linba tee Yennu yar.”

²⁶ Ki pikiiteeb na lek ki la u mɔbonkpetir niib na tɔnni; Yiisa jiinu maη din teemm jaarlituko, ki bi ji ηmin.

Ki j̄in kpeemm firu po
(*Matu 22.23-33; Mak 12.18-27*)

²⁷ Ki Sajusiinba siab baar Yiisa boor, ηamme din tuu yaa niib tan kan fir kuun ni na. Bi din beto a, ²⁸ “Wannto, Moses din sob sennu ki yet a ‘Nirɔ-i koon poo ki ki mar waas ηaan kpo, li ηan ki u naa bik n faar pakook na ki mar waas ki tur kpeemmɔ na.’ ²⁹ Tɔn, jab banlore din be ki tee naanook, ki saakoo po tan koon poo, ki ki mar waasi, ηaan kpo; ³⁰ ki wunba mun paa u paak na faar poo maη, ki mun bia ki mari, ηaan kpo; ³¹ ki binba biar na kura tan faar poo na, ki ki mari, ηaan mun tan kpo. ³² Li poor po ki poo maη mun tan kpo. ³³ Ki laa ji be na, kuun fiiru daari, bi ηmee tan sii yen poo maηi? kimaan bi banlore na kur koonowa.”

³⁴ Ki Yiisa yetib a “Tingbouj na niib koon poob ki bia teen bi waas jab, ³⁵ ηaan binba ηan nan kuun fiiru ki tan saa fir kii be durinya paann ni na, tan kii koon poobi, bi bia kii teen bi waas jabi, ³⁶ kimaan bi ji kan mi kpo; bi sii tee nan malakanba nae, ki bia tee Yennu waas, kimaan

bi fir kuun niwa. ³⁷ Ton, Moses-e din wann nan kpeemm tan saa fir kuun niwa. Moses nba din sob ki jiin tibik nba di muu po na, u din yi Yennu a, 'Abraham Yennu, nan Aisak Yennu, nan Jakob Yennu.' ³⁸ Niib maŋ nba din kpowa na, ŋaan bi bia lek daa fo, kimaan Yennu ki tee kpeemm Yennu kaa, u tee footib Yennu-e, kimaan u tɔɔn, bi kur tee footibe."

³⁹ Nanne ki sennu wantesiab yet Yiisa a "Wanntɔɔ, a jiin bonŋanna." ⁴⁰ Ki bi ji din jee nan bin boi Yiisa buboisiat.

Ki jiin Masia nba tee wunba po
(*Matiu 22.41-46; Mak 12.35-37*)

⁴¹ Nanne ki Yiisa boib a "Nlee ki bi yeen a Yennu Niganntɔɔ Masia tee Defid yaaboondi?"
⁴² Kimaan Defid mɔŋ mɔŋ sob Yan gbouŋ na ni a 'Yennu din yet n Yomdaano a, Karin n niidiitu po

⁴³ mɔkmɔk nan maa tan saa jii a datai ki teemm a taakpakta.'

⁴⁴ Defid nba din yiin Masia a 'Yomdaano' na, nlee ki Masia tee ŋɔɔ Defid yaaboondi?"

Ki jiin sennu wanteeb binben po
(*Matiu 23.1-36; Mak 12.38-40*)

⁴⁵ Niib na kur numm ni ki Yiisa din yet u poorpoweiteeb a ⁴⁶ "Soot i mɔŋ man nan sennu wanteeb; ŋamme loon bii lia liatbaant, kii lin kii somm, kii bia kii gaan burchinfoontii dai ni; bi-i kɔɔ Yenjiantu diit ni, bi loon bii kaar nijaana kaanii nie; bi-i saan jaamm ni, bi bia loon yudamm kinkaani boae; ⁴⁷ ŋamme bia di pakɔi fobit; ŋaan ji tuu jenna ki mei Yennu ki yukii, a

bin kpänn niib nan bi tee yentinnae. Bi tubdatu tan sii bi bonchiann.”

21

Ki jiiin pakɔɔk piinii po

(Mak 12.41-44)

¹ Nanne ki Yiisa got lint ki la mɔkita kpeent likirii Yennu piinii lakir ni; ² ki u bia la pakɔtalasdaano mun kpeen likbina ŋanlee* Yennu piinii lakir na ni. ³ Ki Yiisa yet a “Barmɔniie ki n beeri na, pakɔtalasdaano na kpeen ki gar sɔɔ kura, ⁴ kimaan bi kur paat bi likchiant na nie, ŋaan pakɔtalasdaano na kpan jii linba ki u yaa wun di na kure ki kpeen.”

Yenjiantu ŋasaakak na biiru po

(Matiu 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Nanne ki siab din piak Yenjiantu ŋasaakak na po, ki yeen baa fanjir nan tanŋana nan piinii nba ki bi tur Yennu na bianjinba. Ki Yiisa yetib a ⁶ “Yaa laat linba kur na, ŋaan yoo baat ki bi tan saa tut li kur ki lu tij ni, ki li tanyennkɔɔ kan tenn ki paa leer paaki.”

Mukisuk nan biak labaar

(Matiu 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Waa pak nna maŋe, ki bi boio a “Wanntɔɔ, bee yooe ki linba na tan sii tee? ki li nyinn tan sii tee nlee, li-i yaa lin teeni?”

⁸ Ki u yetib a “Ii mi man ki bi tan saa kpänni. Niib bonchiann tan saa jii n sann ki yeen a ‘Mine tee Masia,’ koo ‘Masia yent yoo pera.’ Li nibooru,

* **21:2** 21.2 Likbina ŋanlee: li kobii ŋanlee din tee daar paauko.

i daa waabi. ⁹ I saa gbat tobii nan kunkona po, naan i daa te ki li moki janmaansooruku, kimaan li kpaa talas nan linba na kur n tun sinsinna, naan li ki wann nan durinya gbennu baat li tonton nae.”

¹⁰ Ki u namm yetib a “Nibooru nan nibooru tan saa kon nan leeb, ki kpanbar nan kpanbar mun tan saa took ki kon nan leeb. ¹¹ Tin jijek-jaana nan nikuuk nan kon tan saa baa tingbou na lokir kur po. Niib bia tan sii laat nyinsaakara nan linba sii mokib janmaansooruk sanpaapo. ¹² Naan linba na kur kan teen daann kaawa, ki bi saa soori ki dinni biak, ki kubini Yenjiantu diit yudamm nii ni, ki kooni dansarii; ki bi tan saa saan nani kpanbara nan tin yudamm boor ki bin bu i buut, kimaan yaa waan na paak. ¹³ Nanne tan saa te ki i la yaak nba saa pak n po ki turib. ¹⁴ Li paak, ii tan soor i mon man, ki daa te ki li daamii nan yaa saa pak jiin bianjinba buut man yoo, ¹⁵ kimaan li yooe ki n saa turi yan nan mabona nba ki i tan saa pak, ki i datai kan fit nyann i mabona koo ki noini. ¹⁶ Naan i baanba nan i naanba, nan i yoorib, nan i waarii, nan i naateeb, nan i yosnba mon tan saa nyi i poor ki fikisiri; ki bi tan saa kpi i siab. ¹⁷ Ki soo kur tan sii nami, kimaan yaa waa-n na paak. ¹⁸ Naan i yut yennkoo gbaa kan guti. ¹⁹ I-i kii nyik n weiu, i tan saa la manfoor nba kaa gbennuwa.

Ki jiin Jerusalem biiru po

(Matu 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Naan yoo nba ki i tan la kunkonkonna lint Jerusalem, yin bann nan li yaa lin biire na. ²¹ Li

yoo maŋ, binba tan be Judea yent ni, bin chiar ki do kunkona; ki binba mun be Jerusalem, bin nyi ki yaat; ki binba mun be digbankpinii-kpinii na ji daa baat doo maŋ ni, ²² kimaan li yoo tan sii tee tubdatu yooe. Linba na kur tan saa teen nan laa sob Yennu gbouŋ ni bianjinba nae. ²³ Yoo maŋ ni, li tan sii bi ki teen podamm nan binba dia walai, kimaan biak bonchiann tan saa baar tiŋ na paak, ki Yennu wutoor tan saa do niib maŋ paak. ²⁴ Ki kunkonkonna tan saa baar ki kpi bi siab nan jukbanjai, ki bia tan saa soor siab ki saan namm tini kur po, ki teemm yommii. Ki binba ki tee Juu teeb na tan saa yent Jerusalem mɔkmɔk nan bi yoo nba tan saa gbenn.

Yiisa jenu labaar

(Matiu 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Nyina tan sii be yonnu ni nan ŋmaarik ni nan ŋmaabira ni. Ki tingbouŋ na ni mun, parbiir tan saa baar digbana ni, ki janmaanii bia tan sii be, kimaan mɔkgbenir nyunpana nba tan sii fu bonchiann na paak. ²⁶ Ki linba be sanpaapo kur tan saa damm ki ŋmat, li paak, ki janmaanii tan saa jek niib, yoo nba ki bi guu linba yaa lin tan baar tingbouŋ na ni na. ²⁷ Li yooe ki bi tan saa la ki min nisaarik Bik dokit sanpagbouŋ ni ki baat nan panchioŋ nan yentsaakar. ²⁸ Ki linba na nba-i taŋi piin teenu, yii mɔk parcheenn, kimaan i tinnu yoo pera.”

Sinsabik nyinn labaar

(Matiu 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Nanne ki Yiisa yimm barjouk a “Gotir sinsabik nan tiinii kur. ³⁰ Yaa tuu la ki tiinii maŋ

faat bintir, i ji tuu bann nan siok pere na. ³¹ Nnae mun, yoo nba ki i tan laat ki linba na nba kur tuun, yin bann nan Yennu naan pera.

³² “Barmõniie ki n beeri na, mõtana nigbouŋ na kan kpo ki gbenn kaawa ki linba na kur n tumi. ³³ Sanpaak nan tinj tan saa gara, ŋaan n maan ŋarin kan mi gari.

Ii guu man kii mei Yennu

³⁴ “Ii mi man ki daa te binben na daamii-i, nan dayibu nan li yiaru boonti, ki n baaru daar tan saa kpir baar, ³⁵ ki daar maŋ tan saa nyak niib kur nba be tingbouŋ na ni nan tanbar nae. ³⁶ Ii guu man kii mei Yennu yoo kur ki wun turi paŋ nba saa te ki i nyann bikinu kur nba tan saa baar, ki bia set min nisaarik Bik toonn.”

³⁷ Tõn, daar kur Yiisa din be Yenjiantu ŋasaakak ni, ki want niib Yennu maan, ki din tuu tan saan nyiok ki saa be kunkonn nba ki bi yir Olif Tiinii kunkonn na paak; ³⁸ ki sanyiok ni ki niib kur baat u boor, Yenjiantu ŋasaakak ni, ki gbiintir u maan.

22

Yudamm nba lor a bin kpi Yiisa bianjinba (Matiu 26.1-5; Mak 14.1-2; Jõõnn 11.45-53)

¹ Yoo nba din tan per nan bin teen jaamm ki ŋman boroboro nba kaa datin, ki bi yi jaamm maŋ yukitgar* tiaru jaamm na, ² ki mannteeb yudamm nan sennu wannteeb din koor a bin la

* **22:1** 22.1 Yennu malaka din kpii Ijipt teeb bijakpera, ŋaan yakir Israel yab. (Nyinu 12.29)

baa saa teen bianjinba ki kpi Yiisa, n̄aan tiin niib na janmaanii.

*Judas nba sak nyii Yiisa poor bianjinba
(Matiu 26.14-16; Mak 14.10-11)*

³ Li yoo na ki Sintaanii koo Judas, wunba ki bi yiu Iskariot, ki u bia tee Yiisa poorpoweiteeb piik nan banlee na yeno. ⁴ Ki n̄oo Judas saan ki saa pak nan mannteeb yudamm nan bi kunkonkonna yudamm bianjinba ki u saa wannib ki bin soor Yiisa. ⁵ Ki bi ji mok parpeenn ki sak nan bi saa pa Judas likirii. ⁶ Ki u sak bi lor man, ki ji piin loon sonu nba ki u saa jii Yiisa ki kubin bi nuu ni, yoo nba ki niib na kaa.

Yiisa nba tee siir a wun di yukitgar tiaru jaamm bianjinba

(Matiu 26.17-25; Mak 14.12-21; Joonn 13.21-30)

⁷ Boroboro nba kaa datin na jaamm daar nba ki bi yaa bin kpi pegana ki teen yukitgar tiaru jaamm jeet na, ⁸ ki Yiisa tun Piita nan Joonn doo na ni, ki betib a, "Ii saa man ki saa teen yukitgar tiaru jeet na siir ki tin di."

⁹ Ki bi boio a "Lee ki a loon tin saan teen siiri?"

¹⁰ Ki u betib a "Yoo nba ki i baat doo na ni, i saa la jasoo ki u jii nyunsoor. Ii waau nan n̄aak nba ki u saa koo; ¹¹ yin bet li n̄aak daano a 'Wanntoo na yaa ti boia a saamm diiuk nba ki n̄oo nan u poorpoweiteeb yaa bin koo di yukitgar tiaru jaamm jeet na be lee?' ¹² Ki u saa wannii ditootuk nba yab ki pon teen siira; ki yin teen jeet man lej." ¹³ Ki bi din saan ki set saa la bont kur nan Yiisa nba betib bianjinba na; ki bi ji teen jaamm man jeet siir.

*Ki jiin ti Yomdaano jeet dinu po
(Matiu 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Korint teeb
11.23-25)*

¹⁴ Jaamm na jeet dinu yoo nba tan baar, ki Yiisa kar a wun di; ki u toomiinba piik nan banlee na mun kar a bin di nana. ¹⁵ Ki u yetib a “Li mantik want n par ni nan min nan yimm n lakin di yukitgar tiaru jaamm jeet daannewa ki biak n lian baarin. ¹⁶ N beerie, n ji kan mi ki di jaamm na mɔkmɔk nan yoo nba ki barmɔnii jaamm na tan saa teen Yennu naan ni.” ¹⁷ Nanne ki u jii nyunnyunman nan tilɔɔna nyun, ki tur Yennu niipoouk, n̄aan yetib a “Gaat na man ki chent i leeb ki nyu. ¹⁸ N beerie nan laa jii dinna ki saa, n ji kan mi nyu tilɔɔna nyun na, see ki Yennu naan tan baar.”

¹⁹ Nanne ki u jii boroboro ki tur Yennu niipoouk, ki n̄mit n̄mit ki turib n̄aan yetib a “Linba nae tee n gbanant ki n yaa n jii chab, i paak. Ii yoo kii tee nna kii tian n po.” ²⁰ Dinu na poorpoe ki u bia jii nyunnyunman na nan tilɔɔna nyun na, ki yetib a “Tilɔɔna nyun na tee Yennu molorpaanne, linba ki n lor nan n sɔn, ki li nyii i tinnu paak.

²¹ “Gotir man, wunba yaa wun nyi n poore na, n̄ooe kar ki di nanin na. ²² Min nisaarik Bik set saa kpo nan Yennu nba senn bianinba nae, n̄aan bonbiir sii be wunba yaa wun nyi n poor na paak.”

²³ Ki bi ji din piin ki boi bi leeb a, “Ti n̄mapoe yaa wun tun linba na?”

Saakotuk paak mɔniɔk

²⁴ Li poorpoe ki mōniok baar u poorpoweiteeb maŋ sinsuuk ni, ki bi nōi ki yeen a ŋmee tee nijaanni. ²⁵ Ki Yiisa yetib a “Tingbouŋ na ŋaateeb kpanbara dia bi niib nan ninmōne, ki niib bia yi bi yudamm ‘bi sommteeb,’ ²⁶ ŋaan yimm ŋarin, li ki tee nna. Wunba tee nijaann i ni, see ki u teen nan tarik na; ki yudaano mun n teen nan daabir na. ²⁷ Tōn, ŋmee tee nijaann ki gar lōo, wunba di jeet, koo wunba teene? Li ki tee wunba di na kaa-a? ŋaan min ŋarin be i sinsuuk ni nan toontunnō nae.

²⁸ “Yimm poŋ be nanin n jinjammii ni yoo kur. ²⁹ N Baa Yennu nba dinnin naan bianŋinba na, nnae mun ki n yaa n dinni naan, ³⁰ ki yin di ki nyu nanin n naan ni, ki bia tan kar naangbant paak ki bu Israel teeb† booru piik nan banlee na buut.”

*Yiisa nba yet a Piita saa nōi a u ki miu bianŋinba
(Matiu 26.31-35; Mak 14.27-31; Jōonn 13.36-38)*

³¹ Ki Yiisa yet Simonn Piita a “Simonn, Simonn, gbiintir, Sintaanii barin a wun la yaak nba ki u saa bikini, ki lenni nan baa tuu lenn dii na, ki laan i tee dii amii fouŋo. ³² ŋaan fin Simonn, mine miar Yennu a paak, maa a yada daa baa; ki yoo nba ki a ji jen n boor ni, a tot a naa waas.”

³³ Ki Piita jiin a, “N Yomdaano, li-i lekii tee dansarik koo kuumie, n teen siira nan min nan fin n saan.”

³⁴ Ki Yiisa betō a “Piita, n beerae, nyiok na kojouk daa kan bui kaawa ki a saa nōi taar muntaa a a ki mimi.”

† **22:30** 22.30 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

Ki jiin binbenpaan po

³⁵ Nanne ki Yiisa boib a “Maa din tumi doi ni, ki i ki dia likboorii koo kaliit koo taasaat na, i din pot siari-i?”

Ki bi jiin a, “Aaii.”

³⁶ Ki u yetib a “Mɔtana, wunba mɔk likboorik koo kaliuk, wun jjiir; ki wunba mun ki mɔk jukbanjiak, wun kɔi u liatir ki daa. ³⁷ Mine beeri na, li sɔb Yennu gboun ni a ‘Bi teenɔ nan baa tee toonbiitdamm bianjinba nae.’ Ki bi set saa teenin nnae, kimaan linba kur ki bi sɔb ki jiin n po Yennu gboun ni na, li set saa tuma.”

³⁸ Ki bi yetɔ a “Ti Yomdaanɔ, gotir, jukbanjai njanlee-e na.”

Ki u yetib a “Naant man.”

*Yiisa nba miar Yennu nan ninmɔnn bianjinba
(Matiu 26.36-46; Mak 14.32-42)*

³⁹ Nanne ki u nyii lej ki saan Olif Tiinii kunkonn paak, nan waa ponj tuu tee bianjinba na, ki u poorpoweiteeb weio saan. ⁴⁰ Waa saa baar lej, ki u betib a “Ii mei Yennu man ki i tan daa koo jinjammii ni.”

⁴¹ Nanne ki u chat bi boor ki saan nan faa tuu jaa tann ki lin fokit bianjinba na, ki saa gbaan tinj ni ki miar Yennu, ⁴² ki yet a “N Baa, li-i tee a loomm, daa njaant ki n koo bonbiir nba baat n paak na ni; njaan njaant ki a loommo n tun, ki li daa tee n loommu.” ⁴³ Ki malaka nyii sanpaapo ki dokit u paak ki toto. ⁴⁴ U din dii biak bonchiann ki miar Yennu nan u yaak kur, ki naauk tan pu ki toot ki naan sɔn.

⁴⁵ Ki u tan fiir Yenmiaru ni ki ηmat u poorpoweiteeb na boor, ki saa la ki bi gɔont, kimaan parbiir nba banjib na paak. ⁴⁶ Ki u boib a “Bee teen ki i gɔonti? Fiit kii mei Yennu man ki i tan daa kɔɔ jinjammii ni.”

Baa soor Yiisa bianjinba

(Matiu 26.47-56; Mak 14.43-50; Jɔɔnn 18.3-11)

⁴⁷ Waa din daa piak namm na, ki u la ki nibur baat. Ki Judas nba tee u poorpoweiteeb piik nan banlee na yeno, gar bi tɔɔnn, ki tan baar Yiisa boor a wun mɔot u tankpinn.‡ ⁴⁸ Ki Yiisa boio a “Judas, a mɔotir min nisaarik Bik tankpin a a nyi n poori-i?”

⁴⁹ Li yoo na ki u poorpoweiteeb na la linba yaa lin teen na, ki boi Yiisa a “Ti Yomdaano, ti kɔn namm nan jukbanjai-i?” ⁵⁰ Nnaan ki bi yeno taan kakit chɔɔ mannteeb yudaano daabir niidiitu po tubir ki pot.

⁵¹ Ki Yiisa betib a “Nyikin man,” nnaan siin jɔɔ na tubir ki li jen li bianj.

⁵² Nnane ki Yiisa boi mannteeb yudamm nan bi kunkɔnkɔnna yudamm nan saakab nba baar a bin sooro na a “N tee fat-tɔɔe ki i baar nan jukbanjai nan gbajara-a? ⁵³ N poŋ tuu yoo be nani daar kur Yenjiantu nasaakak ni, nnaan ki i ki somi. Tɔn, nnaan yoo na lek tee yimm nan bunbɔnn paŋ daano Sintaanii yare.”

Piita nba din nɔi a u ki mi Yiisa bianjinba

(Matiu 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jɔɔnn 18.12-18, 25-27)

‡ **22:47** 22.47 Bi din tuu mɔot bi yooŋbae ki foontib.

⁵⁴ Li yoo na ki bi ji din soor Yiisa ki saan nano mannteeb yudaano ñaak ni; ki Piita ji saa waa u poorpo banfokira. ⁵⁵ Ñaak man ni, niib din joo muu dindonsinsuuk ni ki kar linta, ki Piita tan koo ki kar pukimm. ⁵⁶ Waa kar len, ki bonpotoontunyeno lau muu yentu ni, ki goto sirrr, ki tan yet a “Joo na tuu be nan Yiisa.”

⁵⁷ Ki Piita yeto a “Bonpobik, n ki miu.”

⁵⁸ Laa yann waaminna, ki jasoo mun lau ki yeto a “Fini, a tee u poorpoweiteeb yeno.”

Ki Piita yeto a “Kai, joo na, li ki tee min kaa.”

⁵⁹ Laa bia yann waaminna, ki jaloo nna mun bia yet a “Yaunwa, barmoniie, joo na tuu be nano, kimaan u mun bia tee Galilii niroe.”

⁶⁰ Ki Piita jiino a, “Joo na, min taan ki mi linba ki a yeen na kaawa.”

Waa daa piak nae ki kojouk fan bui. ⁶¹ Ki Yiisa jiant got Piita; ki Piita ji tiar ñoo Yiisa mabona na, waa yet bianjinba a “Nyiook na, kojouk daa kan bui kaawa ki a saa noi taar muntaa a a ki mimi.” ⁶² Ki Piita ji nyii nanyer ki saa bui fabin bonchiann.

Baa woontir Yiisa ki boou bianjinba

(Matiu 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Li poorpoe ki Yiisa guuteeb na daano nyatuk ki boou, ⁶⁴ ki jii chinchenn ki bobin u numm po ñaan faau ki bia yeno a, “Bukitir wunba faa-a na.” ⁶⁵ Ki bi pak biir u sann bonchiann ki sukioo.

Baa baar nan Yiisa buut boor bianjinba

(Matiu 26.59-66; Mak 14.55-64; Joonn 18.19-24)

⁶⁶ Laa yent sanyiook ni ki Juu teeb saakab nan mannteeb yudamm nan sennu wantteeb taan

kar bi yudamm tituk kaanu; ki guuteeb na baar nan Yiisa bi boor. ⁶⁷ Ki bi beto a “Fi-i setiki tee Yennu Niganntoo Masia-ie, fan betit.”

Ki u jiin a, “Mi-i beti, n̄aan i pon̄ kan teenin yada gbaa, ⁶⁸ ki mi-i munii biaki boi-i buboit, i kan sak jiin n̄ buboit man̄i. ⁶⁹ Li kan yukiri ki min nisaarik Bik sii kar Yabint Yennu niidiitu po.”

⁷⁰ Ki bi kura boio a, “Ki n̄ann fine tee Yennu Bija-a?”

Ki u jiinib a, “Nan yaa kpan yaa na.”

⁷¹ Ki bi yet bi leeb a “Ti pon̄ ji loon siaradamm bia poe na? kimaan ti gbat u m̄on̄ m̄omaama.”

23

Tij yudaano Pailat nba bu Yiisa buut bianjinba (Matiu 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Joonn 18.28-38)

¹ N̄anne ki niib na kura fiir jii Yiisa ki saan n̄ano Pailat* boor. ² Leje ki bi ji din piin ki want u biit ki yeen a “Ti la niro na ki u biir ti niib ki yaa bi daa pa lampo ki teen Kpanbar Siisa, ki yeen a n̄ooe tee Yennu Niganntoo Masia, ki bia tee kpanbar.”

³ Ki Pailat boio a “Fine tee Juu teeb kpanbar na-a?”

Ki u jiin a “Nan faa yaa na.”

⁴ Ki Pailat yet mannteeb yudamm nan nibur na a, “N ki la joo na biit-i.”

⁵ Ki niib na bia yakii nan Pailat ki yeen a “U want niib wannu nba te ki bi fiir jirjir. U din piin

* **23:1** 23.1 Pailat din tee Rom teeb kpanbar Siisa yudamm yenee.

ki want Galilii niibe ki tan saan Judea doi ni kura, nan waa tan baar nna na.”

Bat Herod nba bu Yiisa buut bianjinba

⁶ Pailat nba gbat nna na ki u boib a “Joo na tee Galilii nirɔe-e?” ⁷ Waa bann nan Yiisa nyii Galilii yent nba ki Bat Herod yen na, ki u n̄aan ki bi saan n̄anɔ Herod boor, kimaan n̄oo Herod mun din be Jerusalem li yoo. ⁸ Herod poŋ din tuu gbia Yiisa po, ki loon wun lau ki li yukira. Waa din tan la Yiisa yoo nba, ki u ji m̄ok parpeenn bonchiann, ki loon Yiisa n tun bakitnaun̄ toonn ki wun la. ⁹ Li paak, ki u boi Yiisa buboit bonchiann; n̄aan ki u ki jiin̄o siari. ¹⁰ Mannteeb yudamm nan sennu wannteeb mun din see leŋ ki piak nan ninm̄onii ki biir Yiisa. ¹¹ Ki Herod nan u kunkon̄konna ji sian Yiisa ki daan̄o nyatuk, ki tan gbabino chinchenn̄ann ki jiin̄o Pailat boor. ¹² Li daar mane ki Pailat nan Herod soor leeb yooɔs, n̄aan bi din tuu tee dataie.

Pailat nba chab a bin kpi Yiisa bianjinba

(Matiu 27.15-26; Mak 15.6-15; Jooonn 18.39-19.16)

¹³ Ki Pailat yiin mannteeb yudamm nan Juu teeb yudamm nan nileeɔ ¹⁴ ki tan yetib a “I baar nan nir̄o na ki yaa u kpann niibe. Gotir, n bu u buut i numm nie, ki ki la u biit nba ki i yaa u tun man̄i. ¹⁵ Herod mun bia ki la u biiti. Li paake ki u jiinto ki teent na. I lawa-a? Joo na ki tun bisiat ki li jan̄ nan kuumi. ¹⁶ N̄ann amii n saa boou kpaasire, ki n̄aau ki wu saa.”

((¹⁷ Binn kur, yukitgar tiaru jaamm yoo, Pailat din tuu fabir ki nyinn dansarkooɔɔe, ki n̄aan ki

wun saan yann.)) ¹⁸ Ki nibur na tian sanpaapo ki yeen a “Kpin joo na. Nyint Barabas ki n̄aau.” ¹⁹ (Barabas moȳetuk nba ki u din m̄ok doo na ni nan u n̄ikpinu na paake, ki bi din k̄ōn̄o dansarik.) ²⁰ N̄aan ki Pailat bia lek loon wun nyinn Yiisa ki n̄aau, li paak ki u bia n̄amm pak nan nibur na; ²¹ ki niib na mun bia tian sanpaapo ki j̄iint Pailat a “Kpaam̄o dapunpunn paak! Kpaam̄o dapunpunn paak!”

²² Ki Pailat boib taar muntaa ni a, “Bee paake? U biit mantik tee lannpoe? N ki la linba ki u tun ki li jan nan kuumi. N̄ann amii, n saa boou kpaasire, ki n̄aau ki wuu saa.”

²³ N̄aan ki niib na bia lek tian tintianii a wun kpāa Yiisa ki tabin̄o dapunpunn paak; ki bi tintianii mañ tan nyann Pailat. ²⁴ Ki Pailat ji chab a baa loon bianjinba na, lin tun nna, ²⁵ ki nyinn joo nba ki bi loon wun n̄aau na, wunba ki bi din k̄ōn̄o dansarik, kimaan u moȳetuk nan u n̄ikpinu paak na, n̄aan chabib Yiisa nan baa loon lin teen bianjinba mañ.

Baa kpāa Yiisa ki tabin̄o dapunpunn paak bianjinba

(Matu 27.32-44; Mak 15.21-32; J̄ōonn 19.17-27)

²⁶ Li yoo na ki kunk̄onk̄onna j̄ii Yiisa ki saa nan̄o, ki saa took jas̄ō ki u sann tee Simonn, wunba din tee Sairene joo, ki u nyii digbankpin nna ni ki baat Jerusalem; ki bi sooro ki j̄ii Yiisa dapunpunn na ki bukin̄o, ki u waa Yiisa poor.

²⁷ Ki nibur waa Yiisa ki bi saa. Bi ni mañ poosiab din waa ki bui fabin u paak. ²⁸ Ki Yiisa tan j̄iant bi paak ki yetib a “Jerusalem poob, i

daa bui n paaki, n̄aan kii bui i m̄oŋ nan i waas paak. ²⁹ Gbiintir, yoo baat ki niib tan sii yeen a 'Pookanmata nba ki mar waas ki m̄oŋmm biiri, n̄amme m̄ok parpeenn.' ³⁰ Li yoo mane ki niib tan sii yeen j̄oŋ nan kunkona a 'Baan ti paak ki piint.' ³¹ Muu-i di tana, ki dagbira jiki-i?"

³² N̄anne ki bi ji din jii doyeerteeb banlee ki pukin Yiisa paak a bin kpib. ³³ Baa din baar siaminba ki bi yi Yukpabuk na, leŋe ki bi kpaa Yiisa ki tabin̄o dapunpunn paak, ki bia kpaa doyeerteeb banlee na dapunpuna paak, ki yeno be Yiisa diitu po, ki loo na mun be u gan̄ po. ³⁴ Ki Yiisa yet a, "N Baa Yennu, nyikin chab niib na, kimaan bi ki bann baa tuun linba na paaki."

Bi din to naatoote ki chent u tiat. ³⁵ Ki niib na see ki gorii; n̄aan ki Juu teeb yudamm na daano nyatuk ki yeen a "U tuu tint leeb; li-i tee ki u set tee Yennu Niganntoo Masia naie, wun tinn u m̄oŋ."

³⁶ Ki kunkonkonna na bia daano nyatuk, ki tan baar nan damiituk ki teeno, ³⁷ n̄aan yaa, "Li-i tee ki a set tee Juu teeb kpanbarie, fan tinn a m̄oŋ."

³⁸ Bi bia din sob sobinii ki tabin dapunpunn na yur paak, ki li yet a "Juu teeb kpanbare na." ³⁹ Ki doyeerteeb nba taab na yeno sukii Yiisa ki yaa, "A ki tee Masia kaa-a? Tint a m̄oŋ n̄aan mun tinnit."

⁴⁰ Ki loo na tiau ki yet a "A ki tiin Yennu-u? kimaan fin nan n̄oo be tubdatyennkoo nie na.

⁴¹ Timm n̄arin n̄an nan li tubdatu, kimaan bi jiiintit pankpera nba ki ti tuu tuun nae; n̄aan joo na n̄arin ki tun bisiatu," ⁴² n̄aan bet Yiisa a "Yiisa, yoo nba ki a dii a naan, a tan tiar n po."

⁴³ Ki Yiisa beto a “Barmõniie ki n beera na, dinna, min nan fin sii be Paradais† ni.”

Yiisa kuun labaar

(*Matiu 27.45-56; Mak 15.33-41; Jõõnn 19.28-30*)

⁴⁴ Li din tee yonsuuk nie, ki yonnu ji dõkin, ki digbann na kur ji bonn mõkmõk nan yenlekir, kut muntaa yoo. ⁴⁵ Ki chinchenn nba din tuu jõõn ki puun Yenjiantu diiuk sinsuuk ni na ji soor bokit. ⁴⁶ Ki Yiisa tan yikin sanpaapo ki yet a “N Baa Yennu, n jikit n seek ki kubint a nuu ni.” U yet nnae ñaan ji kpo.

⁴⁷ Ki kunkõnkõnna yudaano nba la linba teen na, ki u pak Yennu ki yet a “Barmõniie, jõõ na set tee popeendaano.”

⁴⁸ Ki nibur nba lakin leñ a bin la linba tee na, din la linba tun na, ki ji ñmat kun nan parbiir ki pakin yura. ⁴⁹ Ki u yõõsnba kur nan poob nba nyii Galilii nanao din be leñ ki see banfõkira ñaan gorii linba tuun.

Yiisa gbanant piinu labaar

(*Matiu 27.57-61; Mak 15.42-47; Jõõnn 19.38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Jasõõ din be ki u sann tee Joosef, ki u nyii Juu teeb doo nba ki bi yir Arimatea na, ki din tee niñano nba ki bi chõrimõ, ki u guu Yennu naan baaru. U din tee Juu teeb yudaan-yenõ, ñaan u din ki sak nan Juu teeb yudaanleeb lora, nan bi toona nba ki bi tuun teen Yiisa na. ⁵² Ki jõõ mañ saan Pailat boor ki saa miarõ a wun turo Yiisa gbanant; ki u chabo. ⁵³ Nñanne ki u saan kpaat gbanant na dapunpunn na paak, ki jiiu põbin

† **23:43** 23.43 Bi bia yi Yendõun “Paradais-e,” ki li paak tee siaminba ki parpeenn bonchiann be.

katiŋ ni, ki piuu kapaaun ni, linba ki bi poŋ din jiar tanpiuk lokir ni na, ki bi din daa ki pii soo kaauk maŋ ni. ⁵⁴ Li din tee daar nba ki bi tee siir ki jiin foon daar na poe, ki foon daar ji yaa lin piin.‡

⁵⁵ Ki poob nba nyii Galilii ki waa Yiisa na din wei Joosef, ki saa la Yiisa kaauk nan baa piuu bianinba. ⁵⁶ Nanne ki bi ji din ŋmat kun ŋaak ni, ki saa teen siir ki ŋamm kpanunubit nan tulaarii.

Ki foon daar§ ki bi din foi nan Yennu sennu nba want bianinba na.

24

Yiisa kuun fiiru labaar

(Matiu 28.1-10; Mak 16.1-8; Jɔɔnn 20.1-10)

¹ Lasir daar sanyafaar, ki poob maŋ nyii saan kaauk na boor nan bi kpanunubit nan tulaarii nba ki bi poŋ ŋamm na. ² Baa baar lej ki bi la ki katangbenir na nyakit kaauk na mɔb paaka, ki birint ki saa dɔɔ. ³ Ki bi kɔɔ kaauk maŋ ni ki ki la Yiisa gbanant, ⁴ ki ji biar see jiaa. Li taakpaak ni ki jab banlee dokit set, ki lia liatnyinyira; ⁵ ki li teen poob na jaŋmaansooruk, ki bi gbaan ki tibin, ki bi yugbia siit tiŋ ni. Ki jab na boib a “Bee ki i loon footɔɔ kpeemm ni? ⁶ U kaa nna. U fiira. Tiat man waa daan yeti bianinba, yoo nba ki u daan be Galilii na, ⁷ a bi tan saa soor ŋɔɔ nisaarik Bik ki jiiu teen biitdamm nuu ni ki bin

‡ **23:54** 23.54 Bi foon daar tuu piin yoo nba ki yonnu siike.

§ **23:56** 23.56 Foon daar din tuu piin Asuma daajouko ki saa tuu Sibit daajouk.

kpaau tabin dapunpunn paak, n̄aan u tan saa fiir kuun ni daa n̄antaa daar.”

⁸ N̄anne ki poob na ji tiar u maan maŋ, ⁹ ki ji seet kaauk na boor ki n̄mat kun, ki saa yet linba kur tun, ki tur u poorpoweiteeb piik nan yenokoo na, nan binba be leŋ na kura. ¹⁰ Poob maŋ sanae din tee Meeri Magdaliinn, nan Joana, nan Meeri nba din tee Jeems naa na; ki pooleeb pukin bi po ki be namm. ¹¹ N̄amme din bet Yiisa toomiinba barii maŋ; ki toomiinba na n̄arin dukii nan li tee poob maame, ki bi ki teemm yada. ¹² N̄aan ki Piita lek fiir chiar saan kaauk na boor, ki saa tibiŋ got ki la katiŋ na doo li kuukoo; ki u ji n̄mat kun n̄aak ni nan yaarlituk, linba tun maŋ paak.

Emaus sonu paak labaar
(Mak 16.12-13)

¹³ Li daar maŋe ki bi ni banlee din saa digbanbik nba ki bi yi Emaus na. Leŋ nan Jerusalem din tee nan maar n̄anlore nae. ¹⁴ Ki bi din somm piak nan leeb ki jiin linba kur tun na po. ¹⁵ Baa piak ki faa labaar nan leeb yoo nba na, ki Yiisa moŋ nakimm ki lakin tok namm; ¹⁶ n̄aan ki li liirib ki bi ki banno. ¹⁷ Ki u boib a “I somm piak bee?”

Ki bi set nan ninbiik. ¹⁸ N̄anne ki bi yeno, wunba sann yi Kleopas na boio a “A kuukooe tee saamo nba be Jerusalem, ki tan ki gbat linba tun leŋ daa n̄anlelee na-a?”

¹⁹ Ki u boib a “Lannpoe?”

Ki bi yeto a “Ki jiin Nasaref niro Yiisa na po; joo na daan tee Yennu sokiniie, ki tun toonjaana; ki u maan bia daan mok paŋ; ki u pent Yennu nan

niib kur para. ²⁰ Ki ti yudamm nan mannteeb yudamm jiiu ki teeno barbuuro nuu ni a wun bu u buut, ki yet a u njan nan kuume; ki bi tan kpaau dapunpunn paak. ²¹ Ti tuu daan nan njooe tan saa nyinn timm Israel teeb* ti datai nuu ni; njan dinna tee daa nantaae na laa tun. ²² Njanne biak, ki ti ni poosiab pakit u po ki li jaar litit, kimaan baa saan kaauk man boor sanyafaar na, ²³ bi saa ki la u gbananti. Baa jen yoo nba, ki bi betit a njamm saa la Yennu malakanba nan bi numm; ki malakanba man yetib a Yiisa jen u manfoor niwa. ²⁴ Njanne ki ti siab tan saan kaauk man boor, ki saa la nan poob nba don betit bianjinba na, njan bi ki la Yiisa.”

²⁵ Ki njo Yiisa betib a “Bee yankpeensime ki i mantik moki, ki mei nan yin teen Yennu sokiniinba maan kur yada. ²⁶ Li kpaalalase nan Yennu Niganntoo Masia n di biak man, ki la baakir.” ²⁷ Njanne ki u wantib u barii nba sob Yennu gboun ni na kur paak, ki piin Moses sobu ni ki saan tuu Yennu sokiniinba kura sobu ni.

²⁸ Ton, ki bi tan per digbanbik nba ki bi saa na; ki Yiisa teen nan u gaare na. ²⁹ Ki bi gooro a “Biat nant nna, kimaan yonnu baawa, ki li ji bonte.” Li paak ki u weib koo. ³⁰ Ki u tan kar a wun di namm; njanne ki u jii boroboro na ki tur Yennu niipoouk njan bokit ki turib. ³¹ Li yoo na ki bi numm po ji yent, ki bi banno. Li taakpaak ni ki u lir bot. ³² Ki bi ji beer leeb a “Waa bo piak nant sonu ni ki wantit linba sob Yennu gboun ni paak na, li bo ki tee nan muu na kaa ti para ni-i?”

* **24:21** 24.21 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

³³ Li taakpaak ni ki bi fiir ηmat Jerusalem, ki saa la u poorpoweiteeb piik nan yeno na nan siab, ki bi lakin leeb. ³⁴ Nanne ki u poorpoweiteeb na betib a “Ti Yomdaano set fiire nan barmonii. U dokit Simonn paaka.”

³⁵ Ki niib banlee na mun betib linba teen sɔnu ni, nan waa tan bokit boroboro yoo nba, ki bi banno.

Yiisa nba dokit u poorpoweiteeb paak bianjinba (Matiu 28.16-20; Mak 16.14-18; Jɔonn 20.19-23; Toona 1.6-8)

³⁶ Baa beerib linba na, li taakpaak ni ki Yiisa set bi sinsuuk ni ki yetib a, “Parmaasir-ii be i paak.”

³⁷ Ki jijekit nan janmaanii koob hei, kimaan bi mi a bi la siara bonfuntikare. ³⁸ Nanne ki u boib a, “Bee ki i yan puti? Bee ki birsuk be i ni?” ³⁹ Gotir n nii nan n taa man, ki bann nan li set tee mine. Siimin ki bann nan mine. Bonfuntikar ki mok gbanant nan kpaba, nan yaa la ki n mok bianjinba na.”

⁴⁰ Waa yet nna man ki u wannib u nii nan u taa. ⁴¹ Naan ki bi para penn paak ki bi ki teen yada nan li tee ηɔɔe; ki li jaar litib. Ki u boib a, “I mok jesiat nna-a?” ⁴² Ki bi jii janpurikir bonjinn ki turo; ⁴³ ki u gaar ηman bi numm ni.

⁴⁴ Nanne ki u betib a “Ii tian man n momaan nba ki n daan wanti maa daan be i boor yoo nba na, a n barii kur nba sob Moses sennu ni, nan Yennu sokiniinba sobu ni, nan Yennu gbouŋ nba ki bi yi yanii na ni kpaa talas nan li kur n tan tun ki gbeen.”

⁴⁵ Nanne ki u ji yent bi numm, a bin bann linba sob Yennu gbouŋ ni na paak, ⁴⁶ ki yetib a “Li sob

a Yennu Niganntoo Masia saa di biak ki kpo, ki tan fiir kuun ni daa nantaa daar; ⁴⁷ a bin saan ki moont u sann ni, a niibi-i nyik bi biit, Yennu saa nyik chabib; a bin piin moont barii man ki tur Jerusalem teeb, ki bia moont tur nibooru kur.”
⁴⁸ Ki u betib a “Yimme tee linba na siara damm.
⁴⁹ Nnara, mine yaa n tan turi n Baa Yennu Seyeen nba ki u senn moonn a u saa turi na. Ii daa biar kii be Jerusalem na mokmok nan yoo nba ki Yennu Seyeen man saa nyi sanpaapo ki sik i paak ki turi pan na.”

*Yiisa nba doo Yendoun ni bianjinba
 (Mak 16.19-20; Toona 1.9-11)*

⁵⁰ Nanne ki Yiisa nyii namm doo man ni ki saan per Betani. Leje ki u saa donn u nii sanpaapo ki teen piisin bi paak. ⁵¹ Waa teen piisin bi paak yoo nba, ki u nyikib naan doo Yendoun ni. ⁵² Ki bi ji jianto ki tan nmat Jerusalem nan parpeenn bonchiann, ⁵³ ki ji din be Yenjiantu nasaakak ni yoo kura, ki piak dont Yennu sann.

Yennu Gbouj Moor
Bimoba: Yennu Gbouj Moor Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d